

Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

Modrá škola

*Zpracovaný podle upraveného RVP ZV
z června 2023*

Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	3
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	7
4. UČEBNÍ PLÁN A POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU	118
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	121
5.1.1 Český jazyk a literatura	123
5.1.2 Cizí jazyk	167
5.1.3 Další cizí jazyk	185
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	193
5.3 INFORMATIKA	231
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT	248
5.4.1. Prvouka	254
5.4.2. Přírodověda	266
5.4.3. Vlastivěda	274
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	282
5.5.1 Dějepis	285
5.5.2 Výchova k občanství	296
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA	309
5.6.1 Fyzika	311
5.6.2 Chemie	324
5.6.3 Přírodopis	333
5.6.4. Zeměpis	346
5.7 UMĚNÍ A KULTURA	365
5.7.1 Hudební výchova	368
5.7.2 Výtvarná výchova	385
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	402
5.8.1 Výchova ke zdraví	404
5.8.2 Tělesná výchova	413
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	449
5.9.1. Pracovní vyučování	450
6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ VE ŠKOLE	469
7. PŘÍLOHA (klíč k označování průřezových témat)	475

1. Identifikační údaje

1. Přesný název školy podle posledního rozhodnutí o zařazení školy do sítě a datu m posledního vydání rozhodnutí:
Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576
(Dle rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 9092/6-2121 ze dne 16. 5. 2006)
2. Adresa školy: Kupeckého 576, Praha 4 – Háje, 149 00 (telefon: 272 916 650, e-mail: skola@modraskola.cz, ID datové schránky: 7ab8ax4)
3. Webové stránky: www.modraskola.cz
4. IČO: 48135411
5. Ředitel a statutární zástupce ředitele, jejich e-mail a telefon:
Ředitel: PhDr. Karel Kaprálek
e-mail: karel.kapralk@modraskola.cz
tel: 272 950 889, 736 155 338

Statutární zástupce: Mgr. Petr Hendrich
e-mail: petr.hendrich@modraskola.cz
tel: 775 666 412
6. Koordinátoři ŠVP:
Mgr. Jana Šallerová jana.sallerova@modraskola.cz (koordinátor pro první stupeň ZŠ)
Mgr. Jaroslava Cinkajzlová, jaroslava.cinkajzlova@modraskola.cz (koordinátor pro druhý stupeň ZŠ)
7. Zřizovatel: Hlavní město Praha, Mariánské náměstí 2, 110 01 Praha 1
e-mail: info@praha.eu, tel: 236 001 111
8. Platnost verze ŠVP: od 1.září 2024

2. Charakteristika školy

Základní škola a Střední škola, Praha 4, Kupeckého 576 je příspěvkovou organizací, zřizovatelem je Hlavní město Praha. Škola je fakultní školou UK v Praze, Pedagogické fakulty. Žáci jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Modrá škola, zpracovaného podle upraveného RVP ZV z ledna 2021. Škola je zřízena dle § 16 Zákona č. 561/2004 Sb., (školský zákon). Vzdělává žáky se zdravotním postižením.

1. Organizace školy

Aktuální kapacita školy je 251 žáků. Škola je plně organizovaná. Vzdělávání žáků je realizováno v přípravné třídě a třídách 1. a 2. stupně ZŠ. V jednotlivých třídách je vzděláváno 6-14 dětí, maximální počet žáků ve třídách je na 1.stupni 12, na 2.stupni 14 žáků. Kapacita školní družiny je 70 žáků. Nad rámec výuky škola nabízí individuální logopedickou péči a pestrou škálu zájmových útvarů, které se každoročně obměňují podle zájmu žáků a možností školy

2. Materiální podmínky

Budova školy sídlištního typu je po celkové rekonstrukci, která byla dokončena v červnu 2004. V budově je 19 kmenových tříd, 9 specializovaných učeben (dvě učebny výpočetní techniky, jedna cvičná dílna, dvě cvičné kuchyně, keramická dílna, učebna pěstitelských prací, výtvarné výchovy, hudební výchovy). Učebny jsou podle potřeby vybaveny digitální technikou a připojením k internetu. Škola má i bezdrátové připojení k internetu. Pro výuku tělesné výchovy škola disponuje dvěma tělocvičnami a zrekonstruovaným venkovním hřištěm na míčové hry a hřištěm pro beach volejbal. Pro výuku žáků je dále k dispozici běžecká dráha, doskočiště pro skok daleký a sektor pro vrh koulí. Školní družina se nachází v přízemí budovy a má prostory spojené s revitalizovanou školní zahradou s herními prvky. Žákům i zaměstnancům je k dispozici školní jídelna o kapacitě 500 strávníků. Celá budova je bezbariérově řešena.

Areál školy tvoří komplex několika vzájemně propojených budov s parkovací plochou pro zaměstnance a návštěvníky školy. V přílehlém okolí je dostatek travnatých ploch pro oddech žáků, sportovní aktivity a pobyt dětí ze školní družiny.

Škola je nadstandartně vybavena učebními pomůckami, ve třídách jsou k dispozici PC s připojením k internetu a interaktivní tabule. Ve výuce je využíván výukový software. Pro další studium a práci žáků i pedagogů je k dispozici dobře vybavená školní knihovna. Literatura, učebnice, učební pomůcky a výukový software jsou průběžně doplňovány.

3. **Personální podmínky**

Pedagogický sbor základní školy je vysoce kvalifikovaný. Zkušené speciální pedagogy doplňují aprobovaní učitelé jazyků a dalších předmětů. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami s příznými podpůrnými opatřeními je podpořeno především na prvním stupni ZŠ asistenty pedagoga. V rámci individuální logopedické péče s žáky pracuje klinický i školský logoped. Odpolední činnost žáků zajišťují pedagogové v rámci pestré nabídky zájmových kroužků.

Kvalifikovanými odborníky je zajištěno výchovné poradenství, prevence sociálně patologických jevů a mimoškolní vzdělávání.

4. **Dopravní dostupnost**

Škola je velmi dobře situována v těsné blízkosti stanice metra C Háje, s možností další dopravní návaznosti autobusových linek MHD a příměstských linek.

5. **Dlouhodobé projekty a akce školy**

Školy v přírodě, vzdělávací a poznávací zájezdy a kurzy, sportovní akce

Škola pravidelně realizuje ozdravné pobyty pro žáky 1. a 2. stupně ve dvou obdobích. Zimní ozdravný pobyt na horách, se zaměřením na prevenci rizikového chování a využití volného času, a dále letní ozdravné pobyty.

Mimoškolní aktivity (aktivity nesouvisející s výukou)

V podzimních měsících organizují vedoucí Tanečního a Pěveckého kroužku soustředění žáků.

Škola pro žáky nabízí tyto zájmové kroužky: Keramický, Výtvarný, Pěvecký sbor, Geocaching, Taneční, Florbal, Sportovní, Sálová kopaná, Společenské tance, Malý šikula. Nabídka zájmových útvarů se každoročně obměňuje podle zájmu žáků.

Soutěže

Žáci školy se pravidelně účastní sportovních, tanečních, pěveckých a výtvarných soutěží. Pěvecké sbory 1. a 2. stupně spolu s Tanečním kroužkem vystupují na Festivalu integrace Slunce, na přehlídce školních sborů ve Vršovickém divadle Mana a v rámci vánočních a velikonočních trhů na Staroměstském náměstí. Společně také účinkují v Domovech důchodců v Praze 11.

V rámci Pražských přeborů žáků se aktivně podílíme na pořadatelství sportovních akcí, kterých se zároveň úspěšně účastníme. Žáci opakovaně získávají medailová umístění na Pražském přeboru v lehké atletice, sálové kopané, florbalu. Své aktivity škola pravidelně prezentuje na svých webových stránkách www.modraskola.cz a v místním tisku Prahy 11.

6. Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Spolupráce s rodiči se na škole neustále rozvíjí. O chování a výsledcích vzdělávání žáků dostávají rodiče informace prostřednictvím žákovských knížek v pravidelných zápisech a formou čtvrtletního hodnocení. Dále prostřednictvím osobní konzultace v době konzultačních hodin vyučujících, případně osobně či telefonicky dle přání rodičů (zákonných zástupců). V případě volby povolání a závažných výchovných problémů je možná spolupráce rodičů s výchovným poradcem. Výchovný poradce každoročně organizuje setkání zástupců učilišť a středních škol se žáky 9. ročníků a jejich rodiči.

Pro rodiče a veřejnost škola pořádá Vánoční akademii, vánoční prodejní výstavu žákovských výrobků a Velikonoční akademii také spojenou s velikonočním prodejním jarmarkem žákovských prací. Rodiče jsou o činnosti školy a aktuálních akcích informováni prostřednictvím webových stránek školy, sociálních médií a prostřednictvím systému Bakaláři.

V rámci prevence sociálně– patologických jevů škola realizuje vlastní minimální preventivní program, při kterém spolupracuje s těmito subjekty: **Sdružení Prak, Státní policie, Hasičský záchranný sbor hl. města Prahy, PPP v Pelhřimově, Sdružení Společně k bezpečí Mgr. M. Veselý, Mudr. J. Zvěřina, CSc, F.Šusta, Eset Help, Jižní pól.** Na škole pracuje **Metodik prevence**, který úzce spolupracuje s třídními učiteli při řešení a prevenci rizikového chování.

Na doplnění výuky se žáci účastní speciálních výukových programů v rámci Ekologické a environmentální výchovy a Multikulturní výchovy. Škola spolupracuje s **Lesy hl.města Prahy, Sdružením Tereza, Střediskem ekologické výchovy hl. města Prahy** v Toulcově dvoře a **Pražskou botanickou zahradou** v Tróji.

Při škole pracuje Rada školy, která byla zřízena k 1. 4. 2005. Rada se pravidelně schází a je informována vedením školy o důležitých událostech a plánech na další rozvoj školy.

Nepřetržitě probíhá spolupráce s místním úřadem Prahy 11 při prevenci sociálně-patologických jevů, která byla opakovaně podpořena prostřednictvím grantů.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školního vzdělávacího programu

Cílem práce školy je vytvořit ve škole prostředí, kde bude dětem věnována kvalitní péče, při níž budou respektovány individuální potřeby žáků. Společně s rodiči žáků a za podpory zřizovatele chceme vytvořit školu, ve které se budou žáci cítit bezpečně a spokojeně.

Výsledkem naší práce má být rozvoj kompetencí, které jsou nezbytné pro život v Evropě ve 21. století.

Výsledkem působení školy by měl být člověk, který dostal možnost všestranně se rozvíjet, využívat svých schopností a dovedností, který je schopen uplatnit se v současné společnosti.

Vzhledem k současným potřebám znalosti cizích jazyků bude kladen důraz na kvalitu i rozsah jazykového vyučování. Budou podporovány formy a metody výuky, které umožní absolventům školy komunikaci alespoň v jednom cizím jazyce.

Cílem bude i vzdělávání v oblasti komunikačních a informačních technologií. Chceme dokázat, aby všichni absolventi byli schopni využívat ICT zařízení k získávání informací i ke komunikaci. Budeme žákům pomáhat se orientovat v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Chceme zajistit výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu.

3.2 Společné výchovné a vzdělávací strategie

Společné výchovné a vzdělávací strategie představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků.

Jsou vymezeny na úrovni školy s tím, že budou v rámci vzdělávacího procesu uplatňovány všemi pedagogy.

Základní vzdělání vyžaduje na 1. i 2. stupni podnětné a tvůrčí prostředí, které stimuluje nejschopnější žáky, povzbuzuje méně nadané, chrání a podporuje slabé a zajišťuje, aby se každé dítě prostřednictvím výuky přizpůsobené individuálním potřebám optimálně vyvíjelo.

Základní vzdělání má žákům pomoci utvářet a rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout základ všeobecného vzdělání. Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti.

Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý proces započatý už v předškolním vzdělávání, pokračující ve školním procesu a dotvářející se v průběhu celého života. Úroveň klíčových kompetencí dosažených základním vzděláním není konečná, ale stává se základem pro celoživotní učení a vstup žáka do života a pracovního procesu.

Klíčové kompetence –viz tabulka:

KLÍČOVÉ KOMPETENCE	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE
<p>1. KOMPETENCE K UČENÍ – osvojení strategie učení a motivace pro celoživotní učení</p>	<ul style="list-style-type: none"> - při výuce respektujeme individuální odlišnosti a možnosti každého žáka - během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací - předkládáme žákům dostatek informačních zdrojů a vedeme je k efektivnímu využívání informací v procesu učení a praktickém životě - žáci mají k dispozici školní knihovnu a mohou využívat školní počítače s připojením na internet i mimo výuku - vedeme žáky k využívání vhodných způsobů a metod pro aktivní a efektivní učení - vedeme žáky k samostatnosti a organizaci vlastní činnosti - vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení formou zpětné vazby
<p>2. KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ – podněcování žáků k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vytváříme u žáků ucelený obraz světa, učíme v souvislostech, nepředkládáme izolovaná data - vedeme žáky k samostatnému pozorování, porovnávání získaných výsledků a vyvozování závěrů - vedeme žáky k orientaci v získaných poznacích, uvádíme věci do souvislostí a vedeme je k objevování vzájemných vztahů a příčin jevů a dějů v přírodě i společnosti - vedeme žáky k uplatňování základních myšlenkových operací a rozvíjíme schopnost logického uvažování - vedeme žáky k vhodnému způsobu řešení problémů a hodnocení informací - škola organizuje tematicky zaměřené projekty, kde žáci využívají školní poznatky v praxi

<p>3. KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ – vedení žáků k všestranné a účinné komunikaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k jasné formulaci a vyjadřování svých myšlenek a názorů v písemném i ústním projevu - vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky a učiteli ve škole i mimo školu - vedeme žáky ke schopnosti naslouchat druhým, respektovat jejich názory a vhodnou formou prosazovat názory vlastní - vedeme žáky k využívání komunikace jako nástroje spolupráce a řešení problémů ve skupině - vytváříme a podporujeme přátelské vztahy v rámci třídy a mezi třídami
<p>4. KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ – rozvoj schopnosti spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých</p>	<ul style="list-style-type: none"> - předkládáme žákům jasná pravidla pro soužití ve škole, respektování spolužáků a dospělých osob - vytváříme v kolektivu atmosféru přátelství a respektu k ostatním členům - podporujeme skupinovou práci, spolupráci ve třídě a vzájemnou pomoc při učení - vedeme žáky k osobní odpovědnosti za výsledky společné práce - vedeme žáky k aktivnímu způsobu diskuse, obhajování vlastního názoru a respektu k názorům ostatních členů skupiny
<p>5. KOMPETENCE OBČANSKÉ – výchova žáků jako svobodných a zodpovědných osobností</p>	<ul style="list-style-type: none"> - vedeme žáky k poznání svých práv a povinností - vedeme žáky k samostatnému rozhodování a odpovědnosti za své chování ve škole i mimo školu - vedeme žáky k respektu k individuálním rozdílům, národnostním, kulturním a jiným odlišnostem spolužáků v kolektivu třídy i škole - utváříme schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti a činnosti jiných

<p>6. KOMPETENCE PRACOVNÍ – poznávání a rozvíjení vlastních schopností a reálných možností a uplatňování získaných vědomostí a dovedností při profesní orientaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjíme u žáků základní pracovní dovednosti a návyky - vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení reálných možností při profesní orientaci - vedeme žáky k využití znalostí získaných v jednotlivých vzdělávacích oblastech v dalším rozvoji a přípravě na budoucí povolání - předkládáme žákům možnosti dalšího vzdělávání a usnadňujeme jim orientaci v nabízených učebních oborech, výuku doplňujeme o praktické exkurze
<p>7. KOMPETENCE DIGITÁLNÍ - ovládání digitálních zařízení, schopnost využívání ve škole a běžném životě - spravování a sdílení dat - vytváření digitálního obsahu - využívání digitálních technologií - předcházení bezpečnostních rizik, podpora etického jednání</p>	<ul style="list-style-type: none"> - učíme žáky ovládat běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby a využívat je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti - vedeme žáky k samostatnému rozhodování, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít - učíme žáky získávat, vyhledávat, kriticky posuzovat, spravovat a sdílet data, informace a digitální obsah, k tomu volit postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu - učíme žáky vytvářet a upravovat digitální obsah, kombinovat různé formáty, vyjadřovat se za pomoci digitálních prostředků - vedeme žáky k využívání digitální technologie tak, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce - rozvíjíme pochopení významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme žáky s novými technologiemi, kritickým hodnocením jejich přínosu a upozorňujeme na rizika jejich využívání - předcházíme situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na tělesné a duševní zdraví žáků i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí rozvíjíme etické jednání

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami podle stupně přiznaných podpůrných opatření, zajišťuje škola právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem. Vytváří nezbytné podmínky, které toto vzdělávání umožní a zajišťuje poradenskou pomoc v rámci školy a školského poradenského zařízení. Speciálním vzdělávacím potřebám je také přizpůsobeno hodnocení žáků. Při realizaci vzdělávání škola vychází ze zjištění školského poradenského zařízení, jeho doporučení a přiznaného stupně podpory.

Vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního stupně realizuje škola na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu v písemné podobě.

Žákům s podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně, pokud je doporučeno školským poradenským zařízením, zpracovává škola individuální vzdělávací program (IVP). V případě podpůrného opatření pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, je v indikovaných případech pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci jednotlivých vzdělávacích oblastí stanovená v RVP ZV z roku 2016. IVP sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli jednotlivých vyučovacích předmětů v písemné podobě.

Průběh plnění PLPP a IVP je vyhodnocován při pravidelných čtvrtletních pedagogických radách a dle potřeb žáka v průběhu roku upravován.

Účelem podpory vzdělávání těchto žáků je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti. Pedagog tomu přizpůsobuje své vzdělávací strategie na základě stanovených podpůrných opatření.

Podpůrná opatření jsou realizována v rámci běžné vyučovací hodiny s využitím různých forem práce, které respektují individuální potřeby každého žáka. Jsou přizpůsobeny metody i organizace výuky, využívány speciální učebnice a speciální didaktické a kompenzační učební pomůcky poskytované školou. V souladu s legislativou je upraven počet žáků ve třídě, přizpůsobeno je prostorové uspořádání třídy a pracovního místa s využitím relaxačních koutů. Vzdělávání realizují učitelé s vysokoškolským vzděláním zaměřeným na speciální pedagogiku, resp. vzdělávání žáků s postižením.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami s přiznanými podpůrnými opatřeními a jejich rodičům je k dispozici odborná pomoc týmu speciálních pedagogů, logopedů a asistentů pedagoga.

3.4 Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Při vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných žáků vychází způsob jejich vzdělávání důsledně z principu nejlepšího zájmu žáka. Je realizováno na základě plánu pedagogické podpory (PLPP) a individuálně vzdělávacích plánů (IVP). PLPP a IVP nadaného a mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel se školským poradenským zařízením a rodiči žáka.

Průběh plnění PLPP a IVP je vyhodnocován při pravidelných čtvrtletních pedagogických radách a dle potřeb žáka v průběhu roku upravován.

Využíváme různé formy práce vedoucí k podpoře nadání a talentu žáka v daném předmětu, individuálně pracujeme s naučnou literaturou, zadáváme náročnější specifické úkoly a projekty, pověřujeme je vedením a řízením skupin.

3.5 Začlenění průřezových témat do výuky

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Osobnostní a sociální výchova v základním vzdělávání akcentuje formativní prvky, orientuje se na subjekt, je praktické a má každodenní využití v běžném životě. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Jeho smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet životní dovednosti.

Specifikou Osobnostní a sociální výchovy je, že se učivem stává sám žák, stává se jím konkrétní žakovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Vztah osobnostní a sociální výchovy k oblasti Jazyk a jazyková komunikace je založen na samotném faktu komunikační podstaty jazyka s tím, že se zaměřuje na každodenní verbální komunikaci jako klíčový nástroj jednání v různých životních situacích. Prohlubuje vztah mezi verbální a neverbální složkou komunikace a rozšiřuje specifické aplikace jazyka o sociální dovednosti. Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět lze naplňovat prostřednictvím témat směřujících k sebepoznání, seberegulaci a k udržení psychického zdraví, tj. „psychohygienu, komunikace, role a situace“. Osobnostní a sociální výchova navazuje na vzdělávací obsah této oblasti a prohlubuje jej. Úzká je vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a společnost, a to zejména k Výchově k občanství a k jejím částem „Člověk ve společnosti“ a „Člověk jako jedinec“. Konkrétně k tématům „lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití“ (Člověk ve společnosti) a „podobnost a odlišnost lidí, vnitřní svět člověka, osobní rozvoj“ (Člověk jako jedinec).

Všechna tato témata jsou v Osobnostní a sociální výchově vnímána jako samostatná. Osobnostní a sociální výchova klade důraz na učení se praktickým dovednostem spjatým s uvedenými tématy. Vazba ke vzdělávací oblasti Člověk a příroda se týká evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace a seberegulujícího jednání jako základního ekologického principu. Nabízí též možnosti rozvoje emocionálních vztahů, osobních postojů a praktických dovedností ve vztahu k přírodnímu prostředí. Vazba na oblast Umění a kultura se týká především společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického chování a mezilidských vztahů a chápání umění jako prostředku komunikace a osvojování si světa. Propojení se vzdělávací oblastí Člověk a zdraví je vhodné v tématech reflektujících sociální vztahy, komunikaci a rozhodování v běžných i vypjatých situacích. Osobnostní a sociální výchova tak může napomoci k získání dovedností vztahujících se k zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Rovněž výrazně přispívá k oblasti Člověk a svět práce, zejména vybavením dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích.

Rozvoj schopností poznávání - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví

	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Anglický jazyk Introduction
	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
4. ročník	Anglický jazyk Moji domácí mazlíčci, Moje zájmy, koníčky, Jídlo a pití, Můj pokoj, Já a moji kamarádi
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Anglický jazyk Introduction, My school, Clothes, Shopping, Animals, Activities, Holiday
	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova

6. ročník	Anglický jazyk Out shopping, A trip to the Zoo, My weekend
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování Informační systémy - práce s daty, informační systémy Počítače – digitální technologie
	Dějepis Pravěk
	Fyzika Látka a těleso, Fyzikální veličiny, Síla
	Přírodopis Země – živá planeta, Jednobuněčné organismy, Mnohobuněčné organismy, Mnohobuněční živočichové
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

7. ročník	Anglický jazyk Bonfire night, Accident!, Lets do something!, New Horizons, Think green, Tomorrow's world, Great Britain and the sea
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Výchova k občanství Člověk jako jedinec
	Fyzika Pohyb těles, Světelné jevy, Mechanické vlastnosti tekutin
	Přírodopis Vyšší živočichové se strunnou hřbetní, Obratlovci, Opeření obratlovci, Zeleň na Zemi, Části rostlinného těla, Semenné rostliny
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika
	Pracovní činnosti Práce s technickými materiály
	Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat Algoritmizace a programování - podmínky, postavy a události

8. ročník	Anglický jazyk Inside Ed´s Café, The best place in London, Mark´s broken his leg, Surprise, surprise
	Další cizí jazyk Vorstellung, Wer bist du?, Meine Familie
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování
	Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Fyzika Práce a energie, Elektromagnetické děje, Jaderná energie
	Přírodopis Savci, Člověk, Genetika, Člověk a zdraví
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
9. ročník	Anglický jazyk Rock Circus, Computer crazy, Our message to the future, Raising a milion
	Další cizí jazyk Wir sind Freunde, Im Zirkus, Karin möchte neue Kleidung

	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými, Goniometrické funkce ostrého úhlu, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování (v případě, že se nevyučuje technické kreslení), Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty Digitální technologie</p>
	<p>Fyzika Vnitřní energie, teplo, skupenství, Zvukové děje, Vesmír</p>
	<p>Přírodopis Země – náš domov, Historie Země, Člověk mění a chrání svět</p>
	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>
	<p>Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové</p>
	<p>Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>

Sebepoznání a sebepojetí - integrace ve výuce

1. ročník	<p>Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>

	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
4. ročník	Anglický jazyk Moji domácí mazlíčci, Moje zájmy, koníčky, Jídlo a pití, Můj pokoj, Já a moji kamarádi
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací

5. ročník	Anglický jazyk Introduction, Clothes, People, Shopping, Birthday, Activities, Holiday
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
6. ročník	Anglický jazyk Hello, Form 6CH!, My family and my pets
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
	Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti
7. ročník	Anglický jazyk Welcome back, Let's do something!, New Horizont
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
	Výchova k občanství Člověk jako jedinec
8. ročník	Anglický jazyk Who's that boy?, Lost – at the Tower of London, Boys can cook, Mark's broken his leg, Dance crazy
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Další cizí jazyk Vorstellung, Ich bin ich, Meine Familie

	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti
9. ročník	Anglický jazyk Meet east 2 west, Alien invasion, Rock Circus, Stop thief!, Our message to the future, Visitors from Australia
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Další cizí jazyk Die Schule, Thomas hat Geburtstag, Wir sind Freunde
	Výchova k občanství Člověk jako jedinec
	Výtvarná výchova Užití práce dekorativní a prostorové
	Výchova ke zdraví Hodnota a podpora zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj

Seberegulace a sebeorganizace - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví

	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
4. ročník	Anglický jazyk Moje zájmy, koníčky
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

	<p>Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací</p>
5. ročník	<p>Anglický jazyk Shopping, Birthday, Activities</p>
	<p>Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova</p>
	<p>Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví</p>
6. ročník	<p>Anglický jazyk Hello, Form 6CH!, A visit to the Czech Republic</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování Informační systémy - práce s daty, informační systémy</p>
	<p>Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>

7. ročník	Anglický jazyk Accident!, Let's do something!, Think green
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika
	Pracovní činnosti Práce s technickými materiály
8. ročník	Anglický jazyk A visit to Madame Tussaud's
	Další cizí jazyk Woher bist du?, Wo wohnst du?, Was machst du gerne?
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování

	<p>Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné Informační systémy - hromadné zpracování dat</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk jako jedinec</p>
	<p>Chemie Bezpečnost práce, Chemické názvosloví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Alien invasion, Vandals, Stop thief!, Our message to the future</p>
	<p>Další cizí jazyk Karin möchte neue Kleidung, Deutschland, Ein Geschenk</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými, Goniometrické funkce ostrého úhlu, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování (v případě, že se nevyučuje technické kreslení), Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk jako jedinec</p>
	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>

	Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

Psychohygiena - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Anglický jazyk Christmas and other festivals
	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
4. ročník	Anglický jazyk Svátky
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Informatika Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události

6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích
8. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování
	Přírodopis Člověk a zdraví
	Zeměpis Zeměpis České republiky

	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
9. ročník	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými, Goniometrické funkce ostrého úhlu, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování (v případě, že se nevyučuje technické kreslení), Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Digitální technologie</p>
	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>
	<p>Výchova ke zdraví Osobnostní a sociální rozvoj</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>

Kreativita - integrace ve výuce

1. ročník	<p>Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce</p>

	<p>Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví</p>
	<p>Pracovní činnosti Manuální činnosti</p>
2. ročník	<p>Matematika Číslo a početní operace</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce</p>
	<p>Pracovní činnosti Manuální činnosti</p>
3. ročník	<p>Anglický jazyk Moje rodina, Můj dům</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce</p>
	<p>Pracovní činnosti Manuální činnosti</p>

4. ročník	Anglický jazyk Moji domácí mazlíčci
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
5. ročník	Anglický jazyk My school, Animals
	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti

6. ročník	Anglický jazyk Happy birthday, A visit to the Czech Republic, Kingsway High School, A trip to the Zoo
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování
	Dějepis Pravěk
	Fyzika Fyzikální veličiny
	Přírodopis Země – živá planeta, Mnohobuněčné organismy, Mnohobuněční živočichové
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Anglický jazyk Welcome back, Bonfire night, Something to eat
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování

	<p>Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat Algoritmizace a programování - podmínky, postavy a události</p>
	<p>Fyzika Pohyb těles</p>
	<p>Přírodopis Obratlovci Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk A weekend away, Boys can cook, The best place in London, A brilliant concert, Dance crazy, Surprise, surprise</p>
	<p>Další cizí jazyk Meine Familie, Woher kommst du?, Wo wohnst du?</p>
	<p>Matematika Pythagorova věta a její užití, Kružnice a kruh, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice</p>
	<p>Fyzika Práce a energie, Elektromagnetické děje</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné</p>

	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Alien invasion, Computer crazy, Vandals, Stop thief!, Our message to the future, Raising a milion</p>
	<p>Další cizí jazyk Unsere Schule, Im Zirkus, Alles Gute zum Geburtstag</p>
	<p>Matematika Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Soustavy lineárních rovnic se dvěma neznámými</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty</p>
	<p>Výchova k občanství Stát a právo</p>
	<p>Fyzika Vesmír</p>
	<p>Přírodopis Člověk mění a chrání svět</p>

	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>
	<p>Hudební výchova Dějiny české hudby a poslechové činnosti</p>
	<p>Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>

Poznávání lidí - integrace ve výuce

1. ročník	<p>Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova</p>
	<p>Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví</p>
	<p>Pracovní činnosti Manuální činnosti</p>

2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Anglický jazyk My classroom, Moje rodina, Můj dům
	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova

6. ročník	<p>Anglický jazyk Hello, Form 6CH!, My family and my pets, Kingsway High Schoul</p>
	<p>Dějepis Pravěk</p>
	<p>Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Experimentování a práce s výtvarnými prostředky</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy</p>
7. ročník	<p>Anglický jazyk A day with friends, Let's do something!</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Sportovní (míčové) hry</p>
	<p>Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy</p>

8. ročník	Další cizí jazyk Radio Alfa, Menschen in der Schweiz, Familie Lustig
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Tělesná výchova Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
9. ročník	Anglický jazyk Meet east 2 west
	Další cizí jazyk Mein Sonntag, Deutsche Märchen, Wir sind Freunde
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Dějepis Druhá světová válka – únorový převrat
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí
	Výchova ke zdraví Osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova Lehká atletika

Mezilidské vztahy - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti

3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
4. ročník	Anglický jazyk Já a moji kamarádi
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Informatika Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce

6. ročník	Anglický jazyk Out shopping
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
	Dějepis Pravěk
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Český jazyk a literatura Vypravování, Literatura pro mládež
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Experimentování a práce s výtvarnými prostředky
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Anglický jazyk A day with friends, Accident!
	Výchova k občanství Stát a právo
	Český jazyk a literatura Vypravování, Epika
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat

	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk Lost – at the Tower of London, Dad doesn't understand me, Surprise, surprise</p>
	<p>Další cizí jazyk Star aus Deutschland, Das ist meine Familie, Mizi und Karin</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk jako jedinec</p>
	<p>Chemie Bezpečnost práce</p>
	<p>Český jazyk a literatura Úvaha, Literatura 19. století</p>
	<p>Přírodopis Člověk a zdraví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>

9. ročník	Anglický jazyk Vandals, Raising a milion
	Další cizí jazyk Wir sind Freunde, Ralf ist krank
	Dějepis Druhá světová válka – únorový převrat
	Chemie Redoxní reakce, Rychlost chemických reakcí
	Český jazyk a literatura Úvaha
	Přírodopis Země – náš domov
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí
	Výchova ke zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe. Vztahy mezi lidmi. Osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

Komunikace - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova

	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Anglický jazyk People, Birthday, Animals, Activities
	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
6. ročník	Anglický jazyk My weekend
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování

	<p>Dějepis Pravěk</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk ve společnosti</p>
	<p>Přírodopis Země – živá planeta, Jednobuněčné organismy</p>
	<p>Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
7. ročník	<p>Anglický jazyk A day with friends, Something to eat, Think green</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování</p>
	<p>Přírodopis Opeření obratlovců, Zelená na Zemi, Části rostlinného těla</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>

	<p>Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Algoritmizace a programování - podmínky, postavy a události</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk Who's that boy?, Inside Ed's Café, The best place in London, Dad doesn't understand me, A brilliant concert, Mark's broken his leg, Surprise, surprise</p>
	<p>Další cizí jazyk Wir sind Freunde, Tiere, Der Brief</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné</p>
	<p>Chemie Chemické názvosloví</p>
	<p>Přírodopis Savci</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>	

9. ročník	Anglický jazyk Alien invasion, Rock Circus, Computer crazy, Vandals, Can I go to America, Stop thief!, The wild west – myth or reality, Our message to the future, Raising a milion
	Další cizí jazyk Wir sind krank, Thomas hat Geburtstag, Einladungskarte
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Chemie Rychlost chemických reakcí, Chemie a společnost
	Český jazyk a literatura Obecné poučení o jazyce, Publicistické útvary
	Přírodopis Země – náš domov
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí
	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové
	Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj
Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry	

	Pracovní činnosti Svět práce
--	--

Kooperace a kompetice - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti

3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Anglický jazyk Animals
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události

	Pracovní činnosti Manuální činnosti
6. ročník	Anglický jazyk Around Down
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Anglický jazyk Bonfire night
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Algoritmizace a programování - podmínky, postavy a události
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů

	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk A brilliant concert, Mark's broken his leg, Surprise, surprise</p>
	<p>Další cizí jazyk Autos aus Deutschland, Wer ist mein Freund?, Tiere</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné</p>
	<p>Chemie Směsi, Složení látek, chemická vazba, Periodická soustava chemických prvků, Chemické reakce, Chemické názvosloví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>

9. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Chemie Organická chemie, Chemie a společnost
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí
	Hudební výchova Dějiny české hudby a poslechové činnosti
	Výchova ke zdraví Osobnostní a sociální rozvoj
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
	Pracovní činnosti Svět práce

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova

4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Informatika Úvod do práce s daty, Základy programování – příkazy, opakující se vzory, Úvod do informačních systémů, Základy programování – vlastní bloky, náhoda, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Kódování a šifrování dat a informací - data, informace a modelování
	Český jazyk a literatura Literatura pro mládež
	Přírodopis Země – živá planeta, Jednobuněčné organismy, Mnohobuněčné organismy, Mnohobuněční živočichové
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

7. ročník	Anglický jazyk Let's do something!
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Český jazyk a literatura Drama
	Informatika Algoritmizace a programování - opakování a vlastní bloky Algoritmizace a programování - podmínky, postavy a události
	Přírodopis Vyšší živočichové se strunnou hřbetní, Obratlovci, Opeření obratlovci, Zeleň na Zemi, Části rostlinného těla, Semenné rostliny
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika
	Pracovní činnosti Práce s technickými materiály
8. ročník	Anglický jazyk Lost – at the Tower of London
	Další cizí jazyk Der Brief

	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování</p>
	<p>Český jazyk a literatura Úvaha</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování - větvení, parametry a proměnné Informační systémy - hromadné zpracování dat</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Computer crazy, Wild panthers in England, Vandals, Can I go to America, Our message to the future, Raising a milion</p>
	<p>Další cizí jazyk Deutschland, Schule in Deutschland</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování</p>

	<p>Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk jako jedinec</p>
	<p>Český jazyk a literatura Úvaha</p>
	<p>Přírodopis Člověk mění a chrání svět</p>
	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>
	<p>Výchova ke zdraví Vztahy mezi lidmi, formy soužití, Zdravý způsob života a péče o zdraví, Rizika ohrožující zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>

Hodnoty, postoje, praktická etika - integrace ve výuce

1. ročník	<p>Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty</p>
	<p>Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví</p>
	<p>Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova</p>

	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Místo, kde žijeme, Člověk a jeho zdraví
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti

4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
	Informatika Ovládání digitálního zařízení, Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat, Základy programování – postavy a události
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Úhel, Dělitelnost přirozených čísel, Trojúhelník, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Český jazyk a literatura Literatura pro mládež
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

7. ročník	Anglický jazyk Let's do something!
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Shodnost trojúhelníků, Celá čísla, Středová souměrnost a další shodnosti, Racionální čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Čtyřúhelníky, Procenta, Hranoly, Závěrečné opakování
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Český jazyk a literatura Drama
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Netradiční pohybové hry
8. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Druhá mocnina a odmocnina, Pythagorova věta a její užití, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Kružnice a kruh, Výrazy a jejich užití, Množiny, bodů dané vlastnosti, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice, Základy statistiky, Válec, Závěrečné opakování
	Chemie Bezpečnost práce
	Český jazyk a literatura Národní obrození
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, Výtvarné umění a životní prostředí

	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Our message to the future</p>
	<p>Další cizí jazyk Wir und unsere Gesundheit</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Lomené výrazy, Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Jehlan, kužel, koule, Finanční matematika, Základy rýsování</p>
	<p>Informatika Digitální technologie</p>
	<p>Dějepis Druhá světová válka – únorový převrat</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk jako jedinec</p>
	<p>Chemie Chemie a společnost</p>
	<p>Český jazyk a literatura Úvaha, Literatura meziválečná</p>
	<p>Přírodopis Člověk mění a chrání svět</p>
<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí</p>	

	<p>Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové</p>
	<p>Výchova ke zdraví Změny v životě člověka a jejich reflexe, Rizika ohrožující zdraví, Osobnostní a sociální rozvoj</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>

VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Průřezové téma Výchova demokratického občana má interdisciplinární a multikulturní charakter. V obecné rovině představuje hodnotový fenomén reprezentující syntézu hodnot spravedlnosti, tolerance a odpovědnosti, v konkrétní rovině pak především rozvoj kritického myšlení, vědomí svých práv a povinností a porozumění demokratickému uspořádání společnosti a demokratickým způsobům řešení konfliktů a problémů.

Výchova demokratického občana má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Občanskou gramotností rozumíme „orientaci ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti“, přičemž tato orientace není samoúčelná, ale má vyústit ve způsobilost konstruktivně řešit problémy. To znamená řešit problémy se svou lidskou důstojností, respektem k druhým, ohledem na zájem celku, vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, se znalostí a dovedností uplatňovat zásady slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Průřezové téma v základním vzdělávání využívá ke své realizaci nejen tematických okruhů, nýbrž i zkušeností a prožitků žáků, kdy celkové klima školy (vztahy mezi všemi subjekty vzdělávání založené na spolupráci, partnerství, dialogu a respektu) vytváří demokratickou atmosféru třídy, sloužící jako „laboratoř demokracie“. V ní budou žáci více motivováni k diskusím a projevům svých názorů a budou si tak moci vyzkoušet, co obnáší demokraticky se podílet na rozhodnutích celku, společenství, komunity. Zároveň si sami na sobě mohou ověřit nejen význam dodržování pravidel, eventuálně v zájmu spravedlnosti vytváření pravidel nových, ale i to, jak je důležité se o udržování demokracie starat, protože překročení hranice k anarchii či naopak k despotismu je neustále přítomným nebezpečím. Tato zkušenost pak rozvíjí schopnost kritického myšlení.

Průřezové téma Výchova demokratického občana má blízkou vazbu především na vzdělávací oblast Člověk a společnost, v níž jsou tematizovány principy demokracie a demokratického rozhodování a řízení, lidská a občanská práva, ve kterých se klade důraz na participaci jednotlivců – občanů na společenském a politickém životě demokratické společnosti. V oblasti Člověk a jeho svět se uplatňuje v tématech reflektujících vztah k domovu a vlasti.

Průřezové téma má vazbu i na ostatní vzdělávací oblasti, zejména pak na ty, v nichž se tematizuje vztah k sobě samému i ostatním lidem, k okolnímu prostředí, k normám i hodnotám.

Občanská společnost a škola - integrace ve výuce

1. ročník	Matematika Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
2. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Matematika Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Vlastivěda Dějepisná část
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
	Informatika Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti

7. ročník	Dějepis Vrcholný středověk
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové
8. ročník	Matematika Základy statistiky
	Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
9. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku
	Dějepis Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa

Občan, občanská společnost a stát - integrace ve výuce

2. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
5. ročník	Vlastivěda Dějepisná část
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
7. ročník	Anglický jazyk A day with friends
	Dějepis Vrcholný středověk
	Výchova k občanství Stát a právo

8. ročník	Dějepis Období od 2. poloviny 17. stol. do konce 18. stol., Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. stol., Od konce 19. do počátku 20. století
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Výchova k občanství Stát a právo
	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Druhá světová válka – únorový převrat, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Výchova k občanství Stát a právo
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa

Formy participace občanů v politickém životě - integrace ve výuce

3. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás

5. ročník	Vlastivěda Dějepisná část
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
7. ročník	Dějepis Vrcholný středověk
8. ročník	Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století, Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století, Od konce 19. do počátku 20. století
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Výchova k občanství Stát a právo
	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - integrace ve výuce

4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
5. ročník	Vlastivěda Dějepisná část
	Informatika Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Výtvarná výchova Experimentování a práce s výtvarnými prostředky, Výtvarné umění a životní prostředí
7. ročník	Dějepis Vrcholný středověk
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
8. ročník	Dějepis Od konce 19. do počátku 20. století
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Výchova k občanství Stát a právo

	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti
9. ročník	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Druhá světová válka – únorový převrat, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Chemie Chemie a společnost
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Průřezové téma Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech akcentuje ve vzdělávání evropskou dimenzi. Tu je třeba chápat jako princip prostupující celým základním vzděláváním, který podporuje globální myšlení a mezinárodní porozumění. Podstatnou součástí evropské dimenze v základním vzdělávání je výchova budoucích evropských občanů jako zodpovědných a tvořivých osobností, v dospělosti schopných mobility a flexibility v občanské a pracovní sféře i při rozhodování o svém budoucím osobním životě.

Průřezové téma rozvíjí vědomí evropské identity při respektování identity národní. Otevírá žákům širší horizonty poznání a perspektivy života v evropském a mezinárodním prostoru a seznamuje je s možnostmi, které jim tento prostor poskytuje.

Průřezové téma prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Příležitosti k realizaci tématu poskytuje na prvním stupni vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Ve výuce se využívají zkušenosti a poznatky žáků z běžného života i mimořádných událostí v rodině, v obci a nejbližším okolí. Na druhém stupni navazuje průřezové téma na vzdělávací oblast Člověk a

společnost, využívá, aktualizuje a propojuje poznatky z oboru historie a politické geografie. Prohlubuje porozumění klíčovým historickým a politickým událostem, které ovlivnily vývoj Evropy a světa, měly podstatný význam pro evropskou integraci a začlenění České republiky do integračního procesu. Podstatným základem průřezového tématu se stává obor Výchova k občanství. Průřezové téma akcentuje v jeho vzdělávacím obsahu sociální, ekonomické, právní a kulturní souvislosti v evropské a globální dimenzi. Objasňuje také vazby mezi lokální, národní, evropskou a globální úrovní uvažování, rozhodování a jednání. Ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda se průřezové téma uplatňuje při objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí žáků s důrazem na potřebu a závažnost ochrany tohoto prostředí především v dané lokalitě. Významnou oblastí pro realizaci průřezového tématu se stává oblast Jazyk a jazyková komunikace. Český jazyk je nejen nezastupitelným nástrojem učení, zpracování informací a prezentace postojů a názorů, ale má také významnou propedeutickou funkci při osvojování dalších jazyků, které jsou klíčem k bezprostřednímu dorozumění a poznávání kultury jiných národů. Cizí jazyky mají praktický význam pro mobilitu občanskou, vzdělávací i pracovní. Jsou prostředkem pro práci s originálními zdroji poznávání života a kultury evropské a světové.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura rozvíjí průřezové téma vztah k evropské a světové kultuře. Prohlubuje porozumění evropským kulturním kořenům a chápání mezikulturních souvislostí při respektování svěbytnosti národních a regionálních kultur a jejich přínosu ke kultuře světové. Ozřejmuje smysl záchrany a uchování světového kulturního dědictví. Posiluje se emotivnost a prožitkovost v daném tématu a vícezdrojovost kulturního poznání. Vzdělávací oblast Člověk a zdraví orientuje žáky v kulturně odlišném životním stylu, prostředí a v méně obvyklých situacích.

V oboru tělesná výchova využívá průřezové téma zájmu žáků o sport k hlubšímu pochopení souvislostí evropských kořenů olympijských idejí a významu sportu pro vzájemné porozumění a přátelství mezi lidmi různých národů a národností.

Propojení tématu s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména samostatně získávat, vyhodnocovat a sdílet informace o zemích Evropy a světa. Tyto informace mají především usnadňovat orientaci v nabídce vzdělávacích a pracovních příležitostí, rozvíjení zájmů a navazování kontaktů.

Evropa a svět nás zajímá - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
	Český jazyk a literatura Komunikační a jazyková výchova, Literární výchova
	Hudební výchova Vokální a instrumentální činnosti, Hudebně pohybové a poslechové činnosti

	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
2. ročník	Prvouka Místo, kde žijeme
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
3. ročník	Anglický jazyk Christmas and other festivals
	Hudební výchova Hudebně pohybové a poslechové činnosti
4. ročník	Anglický jazyk Moji domácí mazlíčci, Jídlo a pití, Můj pokoj, Svátky
	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Český jazyk a literatura Literární výchova
	Hudební výchova Vokální a instrumentální činnosti, Pohybové a poslechové činnosti
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí

5. ročník	Anglický jazyk Introduction, My school, Clothes, People, Shopping, Birthday, Animals, Holiday
	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	Vlastivěda Zeměpisná část
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
6. ročník	Anglický jazyk My family and my pets, Happy birthday, A visit to the Czech Republic, Kingsway High School, Out shopping, A trip to the Zoo, My weekend, Around town
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
	Český jazyk a literatura Literatura pro mládež
	Přírodopis Země – živá planeta
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat

7. ročník	Anglický jazyk Welcome back, Bonfire night, Something to eat, Let's do something!, New Horizons, Think green, Tomorrow's world, Great Britain and the sea
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Užití práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
8. ročník	Anglický jazyk Who's that boy?, A weekend away, Lost – at the Tower of London, Boys can cook, Inside Ed's Café, The best place in London, Dad doesn't understand me, Mark's broken his leg, Dance crazy, A visit to Madame Tussaud's, Surprise, surprise
	Další cizí jazyk Essen, Feste in Deutschland
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Pythagorova věta a její užití, Kružnice a kruh
	Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století, Od konce 19. do počátku 20. století
	Výchova k občanství Mezinárodní vztahy, globální svět
	Český jazyk a literatura Klasicismus a osvícenství ve světě

	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Hudební výchova Vokální činnosti, Dějiny hudby a poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti
9. ročník	Anglický jazyk Rock Circus, Computer crazy, Vandals, Stop thief!, The wild west – myth or reality, Our message to the future, Raising a million
	Další cizí jazyk Weihnachten in Deutschland, Schule in Deutschland
	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Český jazyk a literatura Obecné poučení o jazyce, Literatura po roce 1945
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa

Objevujeme Evropu a svět - integrace ve výuce

3. ročník	Anglický jazyk Můj dům
	Prvouka Místo, kde žijeme

4. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do informačních systémů
5. ročník	Anglický jazyk Holiday
	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	Vlastivěda Zeměpisná část
6. ročník	Anglický jazyk A visit to the Czech Republic, Kingsway High School
	Matematika Osová souměrnost, Desetinná čísla
	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
7. ročník	Anglický jazyk Welcome back, Bonfire night, Great Britain and the sea
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat

	<p>Dějepis Raný novověk</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí</p>
8. ročník	<p>Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století, Od konce 19. do počátku 20. století</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
9. ročník	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. očníku</p>
	<p>Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Druhá světová válka – únorový převrat, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p>
	<p>Zeměpis Politická mapa dnešního světa</p>

Jsme Evropané - integrace ve výuce

4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Vlastivěda Zeměpisná část
	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku
	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Tělesná výchova Úpoly, Sportovní (míčové) hry
7. ročník	Matematika Zlomky, Celá čísla, Racionální čísla
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
	Dějepis Pozdní středověk
	Český jazyk a literatura Pravopis

	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly</p>
8. ročník	<p>Matematika Lineární rovnice</p>
	<p>Dějepis Od konce 19. do počátku 20. století</p>
	<p>Výchova k občanství Mezinárodní vztahy, globální svět</p>
	<p>Chemie Směsi, Složení látek, chemické vazba, Periodická soustava chemických prvků, Kyseliny a zásady, pH</p>
	<p>Český jazyk a literatura Tvarosloví, Slovní zásoba a tvoření slov</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Sportovní (míčové) hry</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
9. ročník	<p>Matematika Finanční matematika</p>
	<p>Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Druhá světová válka – únorový převrat, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p>

	Chemie Redoxní reakce, Organická chemie, Chemie a společnost
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Sportovní (míčové) hry
	Pracovní činnosti Svět práce

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Multikulturní výchova v základním vzdělávání umožňuje žákům seznamovat se s rozmanitostí různých kultur - tradicemi a hodnotami. Na pozadí této rozmanitosti si pak budou moci žáci lépe uvědomovat i svoji vlastní kulturu, tradice a hodnoty.

Multikulturní výchova zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci.

Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou. Škola jako prostředí, v němž se setkávají žáci z nejrůznějšího sociálního a kulturního zázemí, by měla zabezpečit takové klima, kde se budou všichni cítit rovnoprávně, kde budou v majoritní kultuře úspěšní i žáci minorit a žáci majority budou poznávat kulturu svých spolužáků - příslušníků minorit. Takové klima přispěje ke vzájemnému poznávání obou skupin, ke vzájemné toleranci, k odstraňování nepřátelství a předsudků vůči „nepoznanému“.

Multikulturní výchova svojí podstatou prolíná všemi vzdělávacími oblastmi. Blízkou vazbu má zejména na vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, Člověk a společnost, Informatika, Informační a komunikační technologie, Umění a kultura, z oblasti Člověk a příroda se dotýká např. zeměpisu. Vazba na tyto oblasti je dána především tématy, která se zabývají vzájemným vztahem mezi příslušníky různých národů a etnických skupin.

Propojení Multikulturní výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům zejména získávat, vyhodnocovat a sdílet informace jako východisko pro přemýšlení o naléhavých tématech a způsobech jejich řešení.

Kulturní diference - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
	Hudební výchova Vokální a instrumentální činnosti, Hudebně pohybové a poslechové činnosti
2. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
3. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova, Literární výchova
4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Český jazyk a literatura Literární výchova
	Hudební výchova Vokální a instrumentální činnosti, Pohybové a poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Pracovní činnosti Manuální činnosti

5. ročník	Anglický jazyk Clothes, Birthday
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova, Literární výchova
	Pracovní činnosti Manuální činnosti
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Užití práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk, Raný novověk
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů

	<p>Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk Boys can look</p>
	<p>Další cizí jazyk Tiere, Musikinstrumente, Farben</p>
	<p>Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat</p>
	<p>Dějepis Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. Století</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Dějiny hudby a poslechové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Meet east 2 west, Can I go to America</p>
	<p>Další cizí jazyk Wir und unsere Gesundheit, Deutschland – unser Nachbar</p>

	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa
	Výchova ke zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví
	Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

Lidské vztahy - integrace ve výuce

1. ročník	Český jazyk a literatura Literární výchova
2. ročník	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
3. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova, Literární výchova
4. ročník	Český jazyk a literatura Literární výchova
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí

5. ročník	Anglický jazyk People
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova, Literární výchova
6. ročník	Informatika Počítače – digitální technologie
	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Experimentování a práce s výtvarnými prostředky, Výtvarné umění a životní prostředí
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Netradiční pohybové hry
7. ročník	Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk, Raný novověk
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti

	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry, Sjezdové lyžování, Běh na lyžích, Gymnastika</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
8. ročník	<p>Další cizí jazyk Meine Familie</p>
	<p>Dějepis Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století</p>
	<p>Přírodopis Člověk a zdraví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Dějiny hudby a poslechové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí</p>
	<p>Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry</p>
9. ročník	<p>Anglický jazyk Stop thief!</p>
	<p>Další cizí jazyk Meine Freunde</p>
	<p>Informatika Digitální technologie</p>

	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa
	Tělesná výchova Gymnastika, Lehká atletika, Úpoly, Turistika, Cvičení s hudbou, Sportovní (míčové) hry, Netradiční pohybové hry

Etnický původ - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
	Hudební výchova Hudebně pohybové a poslechové činnosti
2. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
3. ročník	Prvouka Lidé kolem nás
4. ročník	Vlastivěda Lidé kolem nás
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
5. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce

	<p>Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</p>
6. ročník	<p>Matematika Dělitelnost přirozených čísel</p>
	<p>Dějepis Starověké Řecko a Řím</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti</p>
	<p>Výtvarná výchova Experimentování a práce s výtvarnými prostředky, Užité práce dekorativní a prostorové</p>
7. ročník	<p>Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk, Raný novověk</p>
	<p>Výchova k občanství Člověk ve společnosti</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Hudební výchova Poslechové činnosti</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk Boys can cook</p>
	<p>Další cizí jazyk Deutschland, Österreich – bei den Nachbarn</p>

	<p>Matematika Základy statistiky</p>
	<p>Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat</p>
	<p>Dějepis Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století</p>
	<p>Přírodopis Člověk, Genetika, Člověk a zdraví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>
9. ročník	<p>Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech</p>
	<p>Český jazyk a literatura Literatura po roce 1945</p>
	<p>Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa</p>
	<p>Pracovní činnosti Svět práce</p>

Multikulturalita - integrace ve výuce

2. ročník	Český jazyk a literatura Literární výchova
4. ročník	Český jazyk a literatura Literární výchova
5. ročník	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím
	Hudební výchova Poslechové činnosti
7. ročník	Anglický jazyk Bonfire night
	Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk, Raný novověk
	Hudební výchova Vokální činnosti, Poslechové činnosti

8. ročník	Matematika Základy statistiky
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Dějepis Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Hudební výchova Dějiny hudby a poslechové činnosti
9. ročník	Anglický jazyk Raising a million
	Další cizí jazyk Deutschland, Österreich – bei den Nachbarn
	Český jazyk a literatura Obecné poučení o jazyce
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa

Princip sociálního smíru a solidarity - integrace ve výuce

5. ročník	Informatika Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Dějepis Starověké Řecko a Řím

7. ročník	Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk, Raný novověk
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
8. ročník	Matematika Základy statistiky
	Informatika Informační systémy - hromadné zpracování dat
	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Environmentální výchova v základním vzdělávání vychází z komplexního pojetí vztahu člověka k životnímu prostředí, za něž je považováno vše - od nejbližšího okolí po biosféru planety. Propojuje tak hlediska přírodovědná, sociální, technicko-ekonomická i estetická.

Environmentální výchova vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Na realizaci průřezového tématu se podílí většina vzdělávacích oblastí. Postupným propojováním, rozšiřováním, upevňováním i systematizací vědomostí a dovedností získávaných v těchto oblastech umožňuje Environmentální výchova utváření integrovaného pohledu. Každá z oblastí má svůj specifický význam v ovlivňování racionální stránky osobnosti i ve vlivu na stránku emocionální a volně aktivní. V oblasti Člověk a jeho svět poskytuje průřezové téma ucelený elementární pohled na okolní přírodu i prostředí. Učí pozorovat, citlivě vnímat a hodnotit důsledky jednání lidí, přispívá k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívá přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojuje rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. V oblasti Člověk a příroda zdůrazňuje pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí, dynamických souvislostí od nejméně složitých ekosystémů až po biosféru jako celek, postavení člověka v přírodě a komplexní funkce ekosystémů ve vztahu k lidské společnosti, tj. pro zachování podmínek života, pro získávání obnovitelných zdrojů surovin a energie i pro mimoprodukční hodnoty (inspiraci, odpočinek). Klade základy systémového přístupu zvýrazňujícího vazby mezi prvky systémů, jejich hierarchické uspořádání a vztahy k okolí. V oblasti Člověk a společnost téma odkrývá souvislosti mezi ekologickými, technicko-ekonomickými a sociálními jevy s důrazem na význam preventivní obezřetnosti v jednání a další principy udržitelnosti rozvoje. V oblasti

Člověk a zdraví se téma dotýká problematiky vlivů prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí. V souvislosti s globálními jevy a problémy současného světa vede k péči o základní podmínky života. Vzdělávací oblast Umění a kultura poskytuje Environmentální výchově mnoho příležitostí pro zamýšlení se nad vztahy člověka a prostředí, k uvědomování si přírodního i sociálního prostředí jako zdroje inspirace pro vytváření kulturních a uměleckých hodnot a přispívá k vnímání estetických kvalit prostředí. Propojení tématu s oblastí Člověk a svět práce se realizuje prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí. Umožňuje poznávat význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí.

Propojení Environmentální výchovy s digitálními technologiemi umožňuje žákům aktivně získávat a sdílet zásadní informace týkající se naléhavých otázek životního prostředí. To umožňuje jednak hlouběji poznávat a vyhodnocovat závažnost ekologických problémů, jednak zvyšovat zájem žáků, aby modelovali a prezentovali varianty jejich řešení, komunikovali o nich, a vyhodnocovat jejich možné dopady na úrovni lokální a globální.

Ekosystémy - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
2. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
3. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
4. ročník	Přírodověda Rozmanitost přírody
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Informatika Úvod do informačních systémů
5. ročník	Anglický jazyk Animals
	Přírodověda Rozmanitost přírody

	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce</p>
	<p>Informatika Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</p>
6. ročník	<p>Matematika Úhel, Dělitelnost přirozených čísel</p>
	<p>Zeměpis Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti, Experimentování a práce s výtvarnými prostředky</p>
7. ročník	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Celá čísla, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p>
	<p>Přírodopis Obratlovci, Opeření obratlovci, Zeleň na Zemi, Semenné rostliny</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk Inside Ed´s Café</p>
	<p>Další cizí jazyk Tiere</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Pythagorova věta a její užití, Kružnice a kruh, Konstrukční úlohy, Lineární rovnice</p>

	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Matematika Podobnost
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Přírodopis Člověk mění a chrání svět
	Zeměpis Krajina a životní prostředí
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti

Základní podmínky života - integrace ve výuce

2. ročník	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
3. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
4. ročník	Přírodověda Rozmanitost přírody
	Vlastivěda Místo, kde žijeme

	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
5. ročník	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
6. ročník	Matematika Trojúhelník
	Dějepis Pravěk, Nejstarší starověké státy
	Přírodopis Země – živá planeta
	Zeměpis Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
7. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Shodnost trojúhelníků, Racionální čísla
	Informatika Data, informace a modelování - modelování pomocí grafů a schémat
	Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.)
	Přírodopis Zeleň na Zemi
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
	Pracovní činnosti Práce s technickými materiály

8. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Množiny, bodů dané vlastnosti, Lineární rovnice, Základy statistiky
	Dějepis Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století
	Chemie Směsi, Chemické reakce, Kyseliny a zásady, pH, Soli
	Fyzika Jaderná energie
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
9. ročník	Matematika Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Podobnost, Funkce, Goniometrické funkce ostrého úhlu
	Dějepis Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Chemie Organická chemie, Chemie a společnost
	Přírodopis Země – náš domov
	Zeměpis Krajina a životní prostředí

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
2. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
3. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody
4. ročník	Přírodověda Rozmanitost přírody
	Vlastivěda Místo, kde žijeme
5. ročník	Vlastivěda Zeměpisná část
	Anglický jazyk A trip to the Zoo
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Osová souměrnost, Desetinná čísla, Dělitelnost přirozených čísel
	Dějepis Pravěk, Nejstarší starověké státy
	Český jazyk a literatura Literatura pro mládež

	<p>Zeměpis Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti, Experimentování a práce s výtvarnými prostředky</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Turistika, Sportovní (míčové) hry</p>
	<p>Anglický jazyk Think green, Tomorrow's world</p>
7. ročník	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Zlomky, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost</p>
	<p>Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk</p>
	<p>Výchova k občanství Mezinárodní vztahy, globální svět</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, Výtvarné umění a životní prostředí</p>
	<p>Tělesná výchova Lehká atletika, Turistika, Sportovní (míčové) hry, Běh na lyžích</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
	<p>Anglický jazyk A visit to Madame Tussaud's</p>

8. ročník	Další cizí jazyk Tiere im ZOO
	Matematika Pythagorova věta a její užití, Lineární rovnice
	Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století, Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století
	Chemie Směsi, Periodická soustava chemických prvků, Chemické reakce, Kyseliny a zásady, pH, Soli
	Fyzika Jaderná energie
	Zeměpis Zeměpis České republiky
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, Výtvarné umění a životní prostředí
	Tělesná výchova Lehká atletika, Turistika, Sportovní (míčové) hry
	Další cizí jazyk Im Zirkus
9. ročník	Matematika Jehlan, kužel, koule
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty
	Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti

	Chemie Rychlost chemických reakcí, Chemie a společnost
	Přírodopis Člověk mění a chrání svět
	Zeměpis Krajina a životní prostředí
	Výtvarná výchova Výtvarné umění a životní prostředí
	Tělesná výchova Sportovní (míčové) hry

Vztah člověka k prostředí - integrace ve výuce

1. ročník	Prvouka Rozmanitost přírody, Člověk a jeho zdraví
	Tělesná výchova činnosti ovlivňující zdraví
2. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Závislosti, vztahy a práce s daty
	Prvouka Rozmanitost přírody
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví

3. ročník	Matematika Číslo a početní operace
	Prvouka Rozmanitost přírody
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
4. ročník	Matematika Číslo a početní operace, Nestandardní aplikační úlohy a problémy
	Vlastivěda Místo, kde žijeme
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
5. ročník	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	Tělesná výchova Činnosti ovlivňující zdraví
6. ročník	Matematika Desetinná čísla, Trojúhelník
	Dějepis Pravěk, Nejstarší starověké státy
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Zeměpis Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů

	<p>Výtvarná výchova Výtvarné osvojení a vyjádření skutečnosti, Výtvarné umění a životní prostředí</p>
7. ročník	<p>Matematika Čtýřúhelníky, Procenta, Hranoly</p>
	<p>Dějepis Raný středověk (5. – 12. stol.), Vrcholný středověk</p>
	<p>Výchova k občanství Mezinárodní vztahy, globální svět</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, Výtvarné umění a životní prostředí</p>
	<p>Pracovní činnosti Práce s technickými materiály</p>
8. ročník	<p>Anglický jazyk A weekend away, Mark's broken his leg</p>
	<p>Další cizí jazyk Wo wohnst du?, Woher kommst du?</p>
	<p>Matematika Druhá mocnina a odmocnina, Válec</p>
	<p>Dějepis Období od 2. poloviny 17. století do konce 18. století, Novověk od konce 18. stol. do 70. let 19. století</p>
	<p>Chemie Úvod do chemie, vlastnosti látek, Směsi, Periodická soustava chemických prvků, Chemické reakce, Kyseliny a zásady, pH, Soli</p>

	<p>Fyzika Jaderná energie</p>
	<p>Přírodopis Člověk a zdraví</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti</p>
9. ročník	<p>Matematika Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli, Funkce</p>
	<p>Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty Digitální technologie</p>
	<p>Dějepis Mezinárodně politická situace Evropy ve 20. letech, Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p>
	<p>Chemie Redoxní reakce, Rychlost chemických reakcí, Organická chemie, Chemie a společnost</p>
	<p>Přírodopis Člověk mění a chrání svět</p>
	<p>Zeměpis Krajina a životní prostředí</p>
	<p>Výchova ke zdraví Zdravý způsob života a péče o zdraví, Hodnota a podpora zdraví</p>
	<p>Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, Užité práce dekorativní a prostorové, Výtvarné umění a životní prostředí</p>

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Průřezové téma Mediální výchova v základním vzdělávání nabízí základní poznatky a dovednosti týkající se mediální komunikace a práce s médii. Média a komunikace představují velmi významný zdroj zkušeností, prožitků a poznatků pro stále větší okruh příjemců. Uplatnění jednotlivce ve společnosti vyžaduje schopnosti umět zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z okolního světa, což se stále více rovná schopnostem zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií - zatím především z tisku, rozhlasu a televize, ve stále větší míře však i z „nových“ médií, která se stávají součástí veřejné komunikace (elektronické deníky a časopisy apod.). Média se stávají důležitým socializačním faktorem, mají výrazný vliv na chování jedince a společnosti, na utváření životního stylu a na kvalitu života vůbec. Přitom sdělení, jež jsou médii nabízena, mají velmi nestejnorodý charakter, vyznačují se velmi svěbytným vztahem k přírodní i sociální realitě a jsou vytvářeny s různými (namnoze nepřiznanými, a tedy potenciálně manipulativními) záměry. Správné vyhodnocení těchto sdělení z hlediska záměru jejich vzniku (informovat, přesvědčit, manipulovat, pobavit) a z hlediska jejich vztahu k realitě (věcná správnost, logická argumentační stavba, hodnotová platnost) vyžaduje značnou průpravu.

Mediální výchova má vybavit žáka základní úrovní mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře a fungování), jednak získání dovedností podporujících sebevědomé, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb - od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Mediální výchova má blízkou vazbu na oblast Člověk a společnost, zejména tím, že média, jako sociální instituce, se podílejí na utváření podob a hodnot moderní doby, umožňují hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi a porovnávat jevy a procesy v evropském i celosvětovém měřítku. Mediální výchova je zaměřena na systematické vytváření kritického odstupu od mediovaných sdělení a na schopnost interpretovat mediální sdělení z hlediska jeho informační kvality (zpravodajství z hlediska významu a věrohodnosti zprávy a události, reklamu z hlediska účelnosti nabízených informací apod.). Propojení s oblastí Jazyk a jazyková komunikace se týká zejména vnímání mluveného i psaného projevu, jeho stavby, nejrůznějších typů obsahů a uplatňování odpovídající škály výrazových prostředků. Přiblížení základních pravidel veřejné komunikace, dialogu a argumentace. Vztah k oblasti Umění a kultura je založen na vnímání specifické „řeči“ znakových kódů, jež média využívají, a jejich kombinací, a to nejen přirozeného jazyka, ale i obrazu a zvuku. |Přispívá ke schopnosti vnímat, interpretovat a kriticky hodnotit artefakty umělecké i běžné mediální produkce.

Propojení Mediální výchovy s digitálními technologiemi zdůrazňuje témata a činnosti týkající se mediální komunikace, bezpečnosti komunikace a minimalizace rizik, potřeby rozlišovat mezi soukromou a veřejnou komunikací vnímat naléhavost neustálého kritického vyhodnocování informací a mediálních sdělení. Pro plnohodnotné zapojení žáků do mediální komunikace je třeba vytvářet příležitosti a podmínky k tvorbě mediální produkce a k vědomému využívání různých výrazových prostředků a tvořivých realizačních postupů.

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - integrace ve výuce

3. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
4. ročník	Anglický jazyk Moje zájmy, koníčky
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí
5. ročník	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Hudební výchova Poslechové činnosti
6. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 1. - 5. ročníku, Desetinná čísla, Kvádr a krychle, Závěrečné opakování
	Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy
	Zeměpis Planeta Země, Glóbus a mapa, Zeměpis světadílů a oceánů

7. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva z 6. ročníku, Poměr, přímá a nepřímá úměrnost, Procenta, Závěrečné opakování
	Český jazyk a literatura Výtah
	Přírodopis Obratlovci
	Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů
8. ročník	Anglický jazyk A brilliant concert
	Další cizí jazyk Wer bist du?, Bekannte Menschen aus Deutschland
	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Pythagorova věta a její užití, Základy statistiky, Závěrečné opakování
	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 8. ročníku, Finanční matematika, Závěrečné opakování
	Chemie Organická chemie, Chemie a společnost
	Přírodopis Člověk mění a chrání svět
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - integrace ve výuce

4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Práce ve sdíleném prostředí, Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Výtvarná výchova Výtvarné vyjádření skutečnosti, tématické práce
	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Matematika Desetinná čísla, Závěrečné opakování
	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Český jazyk a literatura Výpisky
	Přírodopis Země – živá planeta
	Zeměpis Přírodní složky a oblasti Země, Zeměpis světadílů a oceánů
	Hudební výchova Poslechové činnosti

	<p>Informatika Informační systémy - práce s daty, informační systémy</p>
7. ročník	<p>Matematika Středová souměrnost a další shodnosti, Čtyřúhelníky, Procenta, Závěrečné opakování</p>
	<p>Přírodopis Opeření obratlovců</p>
	<p>Zeměpis Zeměpis světadílů a oceánů</p>
	<p>Hudební výchova Poslechové činnosti</p>
	<p>Matematika Shrnutí, opakování a prohloubení učiva 7. ročníku, Mocniny s přirozeným mocnitelem a operace s nimi, Základy statistiky, Závěrečné opakování</p>
8. ročník	<p>Zeměpis Zeměpis České republiky</p>
	<p>Hudební výchova Dějiny hudby a poslechové činnosti</p>
	<p>Matematika Finanční matematika, Závěrečné opakování</p>
9. ročník	<p>Dějepis Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p>
	<p>Informatika Digitální technologie</p>
	<p>Chemie Chemie a společnost</p>

	Český jazyk a literatura Publicistické útvary
	Zeměpis Společenské, sídelní a hospodářské poměry současného světa, Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí

Stavba mediálních sdělení - integrace ve výuce

4. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Úvod do kódování a šifrování dat a informací
5. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Úvod do práce s daty, Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Český jazyk a literatura Výpisky
	Hudební výchova Poslechové činnosti
8. ročník	Zeměpis Zeměpis České republiky
9. ročník	Matematika Finanční matematika
	Informatika Digitální technologie

	Český jazyk a literatura Publicistické útvary
	Zeměpis Politická mapa dnešního světa, Krajina a životní prostředí

Vnímání autora mediálních sdělení - integrace ve výuce

2. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové a poslechové činnosti
5.ročník	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
7. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
8. ročník	Hudební výchova Dějiny hudby a poslechové činnosti
9. ročník	Informatika Digitální technologie

Fungování a vliv médií ve společnosti - integrace ve výuce

2. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové a poslechové činnosti
3. ročník	Hudební výchova Hudebně pohybové a poslechové činnosti
4. ročník	Hudební výchova Pohybové a poslechové činnosti
5. ročník	Vlastivěda Zeměpisná část
	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Výchova k občanství Člověk ve společnosti
	Český jazyk a literatura Obecné poučení o jazyce
7. ročník	Hudební výchova Poslechové činnosti
	Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví

8. ročník	Hudební výchova Dějiny hudby a poslechové činnosti
	Výchova ke zdraví Rizika ohrožující zdraví
9. ročník	Dějepis Dějiny od poloviny 20. století do současnosti
	Informatika Digitální technologie
	Chemie Chemie a společnost
	Český jazyk a literatura Publicistické útvary

Tvorba mediálního sdělení - integrace ve výuce

3. ročník	Anglický jazyk Moje rodina
4. ročník	Anglický jazyk Moji domácí mazlíčci
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
5. ročník	Anglický jazyk My school, Animals
	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova

	Informatika Úvod do informačních systémů, Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
6. ročník	Anglický jazyk Kingsway High School, A trip to the Zoo
	Informatika Počítače – digitální technologie
7. ročník	Anglický jazyk Welcome back
	Pracovní činnosti Práce s technickými materiály
8. ročník	Anglický jazyk A weekend away, Boys can cook, The best place in London, A brilliant concert, Dance crazy, Surprise, surprise
	Další cizí jazyk Wer bist du?, Meine Familie
9. ročník	Anglický jazyk Alien invasion, Computer crazy, Vandals, Stop thief!, Our message to the future, Raising a million
	Další cizí jazyk Wir sind Freunde, Meine Familie, Unsere Schule
	Informatika Digitální technologie
	Český jazyk a literatura Publicistické útvary

Práce v realizačním týmu - integrace ve výuce

5. ročník	Český jazyk a literatura Komunikační a slohová výchova
	Informatika Úvod do modelování pomocí grafů a schémat
9. ročník	Výtvarná výchova Užité práce dekorativní a prostorové
	Informatika Algoritmizace a programování – programovací projekty

4. Učební plán**Učební plán pro 1. stupeň**

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty/ ročník/ počty hodin v ročníku	1.	2.	3.	4.	5.	součet	z toho disp.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7	7	7	7	35	2
	Cizí jazyk			3	3	3	9	
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	5	5	5	23	3
Informatika	Informatika				1	1	2	
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2			6	
	Vlastivěda				2	1	3	1
	Přírodověda				1	2	3	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	1	7	
člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	3	3	3	15	5
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	2	2	2	2	2	10	5
		21	21	24	26	26	118	16

Učební plán pro 2. stupeň

Vzdělávací oblasti	Vyučovací předměty/ ročník/ počty hodin v ročníku	6.	7.	8.	9.	součet	z toho disp.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	6	5	5	5	21	6
	Cizí jazyk	5	5	3	3	16	4
	Další cizí jazyk			3	3	6	
Matematika a její aplikace	Matematika	5	5	5	5	20	5
Inf. a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	
Člověk a společnost	Dějepis	1	2	2	2	7	1
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	
Člověk a příroda	Fyzika	1	1	2	2	6	
	Chemie	0	0	2	2	4	
	Přírodopis	2	2	2	1	7	1
	Zeměpis	1	1	1	1	4	
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	0	3	
	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	0	0	0	1	1	
	Tělesná výchova	3	3	2	2	10	1
Člověk a svět práce	Pracovní vyučování	0	1	1	1	3	
		29	30	32	31	122	18

Poznámky k učebnímu plánu:

1. stupeň

Jazyk a jazyková komunikace

Obsah vzdělávací oblasti je realizován prostřednictvím povinného vyučovacího předmětu **Český jazyk a literatura** v 1. – 5. ročníku v rozsahu 7 hodin týdně s posílením o 1 hodinu z disponibilní časové dotace ve 4. a 5. ročníku. Dále z předmětu **Cizí jazyk** od 3. - 5. ročníku v rozsahu 3 hodin týdně.

Matematika a její aplikace

Od 3. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace.

Člověk a jeho svět

Ve 4. ročníku je vzdělávací oblast posílena o 1 hodinu z disponibilní časové dotace – vyučovací předmět vlastivěda.

Tělesná výchova

V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace v každém z těchto ročníků.

Povinná výuka plavání je zařazena ve 2.- 3.ročníku v celkovém rozsahu 40 vyučovacích hodin.

Pracovní vyučování

V 1. – 5. ročníku je předmět posílen o 1 hodinu z disponibilní časové dotace v každém z těchto ročníků.

2. stupeň

Jazyk a jazyková komunikace

Obsah vzdělávací oblasti je realizován prostřednictvím povinného vyučovacího předmětu **Český jazyk a literatura** s přidáním 6 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace a předmětu **Cizí jazyk** s dodržением časové dotace dle RVP. V 6. a 7. ročníku v rozsahu 5 hodin týdně, v 8. a 9. ročníku 3 hodiny týdně s přidáním 4 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace.

Další cizí jazyk je zařazen v 8. a 9. ročníku s dodržением časové dotace dle RVP v rozsahu 3 vyučovacích hodin v každém z těchto ročníků.

Matematika a její aplikace

Obsah vzdělávací oblasti je realizován prostřednictvím povinného vyučovacího předmětu **Matematika** s přidáním 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace.

Člověk a zdraví

Obsah vzdělávací oblasti je realizován ve všech ročnících prostřednictvím vyučovacího předmětu **Tělesná výchova** s přidáním 1 vyučovací hodiny z disponibilní časové dotace (Zdravotní Tv) a v 9. ročníku v rámci vyučovacího předmětu **Výchova ke zdraví**.

Člověk a svět práce

Obsah vzdělávací oblasti je realizován prostřednictvím povinného vyučovacího předmětu **Pracovní vyučování** od 7. ročníku. V 7. ročníku prostřednictvím tematického okruhu Práce s technickými materiály, v 8. a 9. ročníku je zařazen tematický okruh Svět práce

5.1. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve vzdělávacím procesu, neboť dobré jazykové vzdělání a jazyková kultura patří k podstatným znakům všeobecné kulturnosti a vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožní správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat a prosazovat výsledky svého poznávání.

Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech Český jazyk a literatura, Cizí jazyk (Anglický jazyk) a Další cizí jazyk (Německý jazyk). Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Dovednosti získané ve výuce **Českého jazyka a literatury** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Osvojení a užívání českého jazyka jako jazyka mateřského v jeho mluvené i písemné podobě otevírá cestu k poznání a pochopení přírodních i společenských skutečností a duchovního bohatství minulosti i dneška. Vytváří se tak předpoklady k úspěšnému dorozumívání s lidmi tím, že učí interpretovat jejich vyjádření a reagovat na ně, učí však také porozumět sám sobě, své roli v různých komunikačních situacích, nalézt vlastní místo mezi vrstevníky i ve společnosti. Vede k formování hodnotové orientace a k citlivému a esteticky účinnému vnímání okolního světa i sebe sama.

V komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení (mluvená i psaná), číst s porozuměním, kultivovaně psát a mluvit a rozhodovat se na základě přečteného i vnímaného textu. Žáci se učí výstižně formulovat a sdělovat své myšlenky, prožitky a pocity, rozumět různým typům textů, jež se vztahují k nejrůznějším situacím ve škole i mimo ni, analyzovat je a kriticky posuzovat jejich obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat a hodnotit také formální stránku textů a jejich výstavbu.

V jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka a k poznávání a rozlišování jeho dalších forem. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvíjení potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy a jejich shody a odlišnosti, třídít je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora i formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávací obory **Cizí jazyk a Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Další cizí jazyk** je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka-cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru **Cizí jazyk** nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka.

V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu (IVP).

K realizaci vzdělávacího obsahu Češtiny jako druhého jazyka pro žáky s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích formulované v RVP ZV vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Vzdělávání v Cizím jazyce a Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2.

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i všech ostatních oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti

- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.

5.1.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 1.- 5. ročníku 7 hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu **Český jazyk a literatura**:

- směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- vede k využívání různých zdrojů informací – např. slovníky, encyklopedie
- vede k rozvíjení čtenářských schopností, logickému myšlení, k srozumitelnému vyjadřování
- reprodukce literárního textu, dramatizace
- vede k osvojení kultivovaného písemného projevu

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tématické okruhy průřezových témat:

OSV, VDO, EGS, MDV, MKV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Čte s porozuměním jednoduché texty
- Rozumí pokynům přiměřené složitosti
- Dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání
- Zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním
- Píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen
- Spojuje písmena a slabiky
- Převádí slova z mluvené do psané podoby
- Dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost
- Opisuje a přepisuje krátké věty

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích
- Má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování
- V mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči
- Popíše jednoduché předměty, činnosti a děje
- Opisuje a přepisuje jednoduché texty
- Píše správně a přehledně jednoduchá sdělení
- Píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy
- Ovládá hůlkové písmo
- Tvoří otázky a odpovídá na ně

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
- Rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
- Tvoří slabiky
- Rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
- Píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Poznává podstatná jména a slovesa
- Dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího
- Rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabi-
- Určuje samohlásky a souhlásky
- Seřadí slova podle abecedy
- Správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě
- Správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně
- Reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací
- Při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Dramatizuje jednoduchý příběh
- Vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek
- Čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy
- Určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky ke stálému zdokonalování čtení, psaní
- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k učení
- plánuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k logickému a kritickému myšlení
- vede žáky k sebeevaluaci
- využívá skupinové práce, vede žáky ke kooperaci

Žák:

- kriticky myslí, užívá logické myšlení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů a převádí do praxe
- volí vhodné způsoby řešení
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky ke kultivovanému a výstižnému projevu
- motivuje žáky k relevantní komunikaci mezi žáky

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky a názory souvisle písemně i ústně
- jeho projevy jsou výstižné a kultivované
- rozšiřuje si slovní zásobu
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vytváří pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům a kultuře

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí)
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a kultuře a zapojuje se do kulturního dění školy

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problému použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 6. ročníku 6 hodin týdně, v 7. – 9. ročníku 5 hodin týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách, knihovně a učebně informatiky.

Předmět je formálně členěn na tři okruhy – jazykovou výchovu, slohovou a komunikační výchovu a literární výchovu.

Cílem výuky je rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako potenciálního zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství, chápání jazyka jako svébytného historického jevu, v němž se odráží historický a kulturní vývoj národa a jako důležitého a nezbytného nástroje celoživotního vzdělávání, vnímání a postupné osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb i prožitků a ke sdělování názorů.

Předmět směřuje k tomu, aby žáci byli schopni číst s porozuměním, porozumět informacím a pracovat s nimi, vnímat umělecká díla a získávat vztah k umění, používat jazyk v podobě mluvené i psané, aby získávali sebedůvěru při vystupování na veřejnosti.

Vyučovací předmět je těsně spjat s dějepisem, výtvarnou výchovou, hudební výchovou a informatikou.

V předmětu se kromě vlastního vzdělávacího obsahu realizují části obsahů průřezových témat: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova a Mediální výchova.

Upřednostňovanou formou realizace předmětu je vyučovací hodina. Na výuku v běžných vyučovacích hodinách navazují akce vztahující se k předmětu- např. návštěva divadelních a filmových představení, literárně - dramatické pořady.

Jako stěžejní metody výuky volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, utřídění informací a hledání jejich souvislostí, vyhodnocování a řešení problémů, formulování a ověřování vlastních názorů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK

- Čte plynule s porozuměním; reprodukuje text
- Komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk
- Píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem Připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

ŽÁK

- Orientuje se v Pravidlech českého pravopisu
- Poznává a určuje slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; poznává osobní zájmena; časuje slovesa
- Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk
- Rozeznává větu jednoduchou od souvětí
- Správně píše slova s předponami a předložkami
- Ovládá pravopis vyjmenovaných slov
- Zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

ŽÁK

- Orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku
- Ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení
- Rozezná základní literární druhy a žánry
- Dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury
- Má pozitivní vztah k literatuře

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a třídit informace
- zadává úlohy, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel
- vede žáky k využití osvojených vědomostí z jazykového vzdělávání i v jiných oblastech

Žák:

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- osvojuje si základní jazykové a literární pojmy
- zná textové zdroje (učebnice, encyklopedie, knihy, časopisy) učení
- využívá prostředků výpočetní techniky
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- využívá problémové úlohy

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhoduje

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky k osvojování jazyka jako prostředku k vyjádření názoru

Žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- účinně se zapojuje do diskuse a vhodně obhajuje své názory
- naslouchá promluvám druhých lidí, bere v úvahu jejich názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke skupinové práci a k respektování ostatních členů skupiny
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- dodává žákům sebedůvěru, zajímá se o jejich názory
- toleruje individuální odlišnosti, respektuje osobnost žáků
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- při práci ve skupině se dělí o pomůcky a materiály
- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- věcně argumentuje
- získává sebedůvěru při vystupování na veřejnosti

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k chápání jazyka jako důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- váží si umění a literatury
- má pozitivní postoj k uměleckým dílům
- aktivně se zapojuje do kulturního dění
- podílí se na vytváření vlastních školních tradic (besídky, výstavy, příspěvky do novin)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi

Žák:

- dodržují hygienu práce
- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

I. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>Zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká Jednotlivá písmena a hlásky správně přečte, vysloví a napíše Skládá slabiky, slova Čte slabiky, slova Hlasitě čte jednoduché věty se správnou intonací Rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat Správně sedí při psaní Rozlišuje psací a tiskací písmena Napíše psací písmena velké a malé abecedy Napíše slabiky, jednoduchá slova a věty Píše diktát jednotlivých slov a vět</p>	<p>Izolace hlásek Sluchová analýza a syntéza hlásek, slabik, slov Manipulace s písmeny a slabikami Čtení Psaní</p>

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
<p>Tvoří smysluplné věty Zdramatizuje jednoduchý text Vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy Naučí se zpaměti básničku (minimálně 4 verše) Básničku recituje</p>	<p>Vyjadřovací schopnosti</p>

2. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
Zvládne správné tvary písmen abecedy, opis a přepis jednoduchých textů Čte plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu Dbá na správnou intonaci Naslouchá přednesu Přečtený text vypráví	Psaní Vyjadřovací schopnosti Intonace Vypravování, popis

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
Rozlišuje a vyjmenuje samohlásky, měkké, tvrdé a obojetné souhlásky Zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek Rozdělí slova na slabiky Rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě Pozná a rozlišuje probrané slovní druhy Ze slov tvoří smysluplné věty Rozlišuje vlastní jména osob a zvířat Pozná párové souhlásky - spodobu na konci slov Pozná konec věty a začátek věty následující Věty začíná velkým písmenem Zná a správně používá interpunkční znaménka Rozlišuje druhy vět – oznamovací, tázací, rozkazovací, práci Seřadí věty v textu	Zvuková stránka jazyka Slovní významy a tvoření slov Slovo, slabika, hláska, písmeno Samohlásky a souhlásky Abeceda Spodoba znělosti Tvarosloví – slovní druhy, spojky, předložky, podstatná jména, slovesa, přídavná jména Druhy vět Středník, uvozovky Tvrdé a měkké souhlásky, psaní ě, ů, ú Vlastní jména Slova nadřazená, podřazená a souřadná Skladba

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	učivo
Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Spisovně se vyjadřuje ve větách Je schopen vyjádřit svůj názor, pocity Podle obrázkové osnovy vypráví děj	Základní literární pojmy – báseň, pohádka, spisovatel, básník, rým, verš, přirovnání Tvořivé činnosti s literárním textem, poslech

3. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
Zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení Čte potichu i předčítá nahlas Orientuje se v textu Využívá četbu jako zdroj poznatků Rozumí jednoduchým písemným pokynům přiměřené složitosti Čte s porozuměním Reprodukuje text Orientuje se v textu slyšeném i čteném Vypravuje podle osnovy Věrohodně popíše předmět Zvládne telefonovat Napíše adresu, přání, pozdrav na pohlednici Kontroluje vlastní písemný projev Dbá na úpravu v sešitě	Čtení – praktické, věcné Naslouchání – praktické, věcné a aktivní Mluvený projev - základy techniky mluveného projevu, pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz, vypravování Písemný projev – dopis, zpráva, popis, otázky a odpovědi, vypravování, společenský styk a jeho forma Psaní

JAZYKOVÁ VÝCHOVA	
Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř i na konci slov Umí pravopis znělých a neznělých souhlásek Zná obojetné souhlásky Umí vyjmenovaná slova a jejich pravopis Poznává podstatné jméno Určí rod, číslo a pád podstatných jmen Rozlišuje názvy obcí a ulic, správně je píše Poznává sloveso Určuje osobu, číslo a čas sloves Určí slovní druhy – předložky a spojky Poznává předložky a napíše je s podstatnými jmény Zná příklady slov souznačných, nadřazených, podřazených a protikladných a používá je ve větě Zná abecedu a seřadí slova podle abecedy Spojí věty do jednoduchých souvětí vhodnými spojkami nebo jinými spojovacími výrazy</p>	<p>Spodoba znělosti Vyjmenovaná slova Podstatná jména Slovesa Ostatní slovní druhy Slova souznačná, podřadná, nadřazená, protikladná Abeceda Věta jednoduchá, souvětí</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA	
Výstupy	Učivo
<p>Přednáší text z paměti, přiměřeně věku Vyjádří pocity z přečteného textu Rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších Rozlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p>	<p>Přednes Zážitekové čtení a naslouchání Základní literární pojmy Poslech literárních textů</p>

4. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti potichu i nahlas</p> <p>Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>Vede správně dialog a telefonický rozhovor</p> <p>Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <p>Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>Píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p> <p>Kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p> <p>Seznámí se jazykem jako s prostředkem komunikace</p>	<p>Čtení</p> <p>Vyjadřovací schopnosti</p> <p>Adresa</p> <p>Vyplňování tiskopisů</p> <p>Vypravování</p> <p>Členění textu</p> <p>Dopis</p> <p>Popis</p> <p>Oznámení</p> <p>Sestavení osnovy</p>

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Rozliší větu jednoduchou a souvětí</p> <p>Určí základní skladebné dvojice ve větě jednoduché</p> <p>Rozpozná slovní druhy</p>	<p>Věta, souvětí</p> <p>Slovo</p> <p>Slovní druhy</p>

<p>Seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem Z vět jednoduchých vytvoří souvětí Rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená Používá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená Rozlišuje slova ohebná a neohebná Rozlišuje předpony a předložky a správně je píše Určí slovní základ (předpona, kořen, přípona) Zná vzory podstatných jmen Skloňuje podstatná jména podle vzorů Píše správně zeměpisné názvy Poznává zvrtná slovesa, neurčitek Časuje slovesa v čase přítomném, minulém, budoucím Vyhledává v abecedním seznamu (rejstřík, slovník, telefonní seznam) Správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně</p>	<p>Stavba slova Podstatná jména Slovesa Abeceda skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně</p>
---	--

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Přednáší z paměti texty přiměřené věku Čte a dramaturguje přečtené texty Vyjádří své dojmy z četby a zaznamená je</p>	<p>Čtení a dramaturgizace Poezie, próza, divadlo, film</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 7, POVINNÝ

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Čte plynule s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti potichu i nahlas</p>	<p>Čtení Vyjadřovací schopnosti Reprodukce textu</p>

<p>Rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p> <p>Posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>Reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>Dokáže rozpoznat manipulativní komunikaci v reklamě</p> <p>Vede správně dialog a telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>Volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>Rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p> <p>Volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p> <p>Píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>Kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>Na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>Sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p>	<p>Recitace</p> <p>Dětský časopis</p>
--	---------------------------------------

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Rozliší zvukovou a grafickou stránku slova, odůvodní a správně napíše</p> <p>Uurčí všechny slovní druhy</p> <p>Podstatná jména skloňuje podle vzorů</p> <p>Určí druhy přídavných jmen</p> <p>Zná gramatiku měkkých a tvrdých přídavných jmen</p> <p>Pozná základní druhy zájmen a číslovek</p> <p>Časuje slovesa ve všech časech v oznamovacím způsobu</p> <p>Pozná všechny slovesné způsoby</p>	<p>Předpony s-, z-, vz-</p> <p>Předložky s, z</p> <p>Zdvojené souhlásky nn, jj...</p> <p>Skupiny bě/bje; vě /vje; pě , mě/mně</p> <p>Slovní druhy</p> <p>Podstatná jména</p> <p>Přídavná jména</p> <p>Slovesa</p>

<p>Rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary Poznává zvrátané sloveso Zná pojem příčestí minulé a vytvoří ho Rozpoznává přímou řeč a větu uvozovací Používá přímou řeč ve vypravování Poznává podmět a přísudek Užívá shodu přísudku s podmětem Určí větu řídicí a závislou Určí větu hlavní a vedlejší Správně píše názvy národností, víceslovné názvy států a jejich zkratky</p>	<p>Přímá řeč Skladba Souvětí Vlastní jména názvy</p>
---	---

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Přednáší z paměti texty přiměřené věku Čte a dramaturgizuje přečtené texty Vyjádří své dojmy z četby a zaznamená je Tvořivě pracuje s jednoduchým literárním textem podle pokynů učitele Volně reprodukuje text Při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>četba literárních děl Poezie, próza, divadlo, film</p>

6. ROČNÍK - DOTACE: 6, POVINNÝ

OBECNÉ POUČENÍ O JAZYCE

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Vymezí pojem jazyk, vysvětlí vznik jazyka a jeho vývoj. Rozpozná jazyk spisovný a nespisovný. Dá příklady, kde a kdy se užívá spisovný jazyk. Definuje, co je nářečí a obecná čeština. Uvede, čím se liší od spisovného jazyka.</p>	<p>jazyk a jeho útvary nářečí a obecná čeština jazykové příručky</p>

<p>Naučí se pracovat s jazykovými příručkami. V Pravidlech českého pravopisu se orientuje podle obsahu, dokáže vyhledat zadaná slova, rozumí informacím uvedeným u jednotlivých hesel. Využívá příručku ke správnému pravopisu a výslovnosti.</p> <p>Najde poučení o zadaných pravopisných jevech. Ve Slovníku spisovné češtiny se také orientuje podle obsahu, využívá seznam zkratk, zjišťuje významy slov, dokáže vysvětlit údaje u jednotlivých hesel, rozšiřuje si vlastní slovní zásobu.</p> <p>Orientuje se i ve Stručné mluvnici české</p>	
--	--

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná znělé a neznělé souhlásky, vysvětlí spodobu znělosti, uvede příklady se souhláskami párovými lišícími se znělostí</p> <p>U slov označí hlavní a vedlejší přízvuk</p> <p>Znázorní větnou melodii u vět oznamovacích, rozkazovacích a tázacích</p>	<p>spisovná výslovnost</p> <p>slovní přízvuk</p> <p>zvuková stránka věty</p>

TVAROSLOVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Vyjmenuje slovní druhy, rozdělí je na ohebné a neohebné. Uvede znaky, podle kterých jednotlivé slovní druhy rozpozná. Orientuje se v textu a správně určí slovní druh podle významu v dané větě.</p> <p>Vyhledá v textu podstatná jména, určí u nich pád, číslo, rod a vzor.</p> <p>Vysvětlí, co jsou PJ konkrétní a abstraktní. Rozliší konkrétní či abstraktní podle významu. Vyhledá PJ hromadná, pomnožná a látková a vysvětlí jejich zvláštnosti.</p> <p>Rozliší a správně píše PJ obecná a vlastní</p>	<p>druhy slov</p> <p>podstatná jména</p> <p>skloňování vlastních jmen osobních a místních</p> <p>přídavná jména</p> <p>jmenné tvary přídavných jmen</p> <p>skloňování přídavných jmen tvrdých, měkkých a přivlastňovacích</p> <p>stupňování přídavných jmen</p> <p>zájmena</p>

<p>Píše pravopisně správně koncovky PJ, bezpečně odůvodňuje pomocí vzorů</p> <p>Skloňuje vlastní jména osobní a místní podle příslušných vzorů. Uvede příklady příjmení, která se neskloňují. Doplní uvedená jména do zadaných vět ve správných tvarech.</p> <p>V textu vyhledá přídavná jména, určí u nich pád, číslo a rod. Rozpozná přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací. Orientuje se v textu a správně píše velké, nebo malé písmeno.</p> <p>Vyhledá jmenné tvary přídavných jmen a píše je pravopisně správně</p> <p>Koncovky odůvodňuje správným tvarem vzoru a píše je pravopisně správně. Převeď přídavná jména z jednotného čísla do čísla množného, i když dochází ke změně souhlásky.</p> <p>Vysvětlí pojem stupňování. Tvoří tvary 2. a 3. stupně. Pozoruje tvary 2. stupně, vyvodí a odůvodní vzniklé skupiny souhlásek. Uvede příklady zesilování a zeslabování pomocí různých příslovcí.</p> <p>Vyjmenuje druhy zájmen, pro každou skupinu uvede charakteristické znaky. Vyhledá v textu zájmena a zařadí je ke správnému druhu. Správně skloňuje a píše tvary zájmena já, ten, náš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj, její.</p> <p>Rozliší druhy číslovek, vyhledá je v textu, rozpozná určité a neurčité. Pro každou skupinu uvede charakteristické rysy.</p> <p>Uvede příklady, kdy se nepíše tečka za číslovkou řadovou</p> <p>Uvede příklady, kdy se nepíše tečka za číslovkou řadovou. Čte letopočty různým způsobem. Číslovky skloňuje. Uvede vzory, podle kterých se některé číslovky skloňují.</p> <p>Uvede vzory, podle kterých se některé číslovky skloňují. Vytvoří správný tvar jmen počítaných předmětů. I složitější číslovky napíše slovy.</p> <p>Uvede charakteristické znaky sloves. Vyjmenuje kategorie (osoba, číslo, způsob a čas). V textu vyhledá slovesa a tyto kategorie určí.</p>	<p>číslovky slovesa</p>
--	-----------------------------

<p>Tvoří infinitivy a naopak určité tvary podle zadaných kategorií. Převeďte slovesné tvary z jednotného čísla do množného čísla, z oznamovacího způsobu do podmiňovacího způsobu atd.</p>	
--	--

SKLADBA

Výstupy	Učivo
<p>Ve větě vyhledá podmět a přísudek. Uvede charakteristické znaky základních větných členů. Rozliší přísudek slovesný, jmenný se sponou a jmenný beze spony. Vyjmenuje sponová slovesa a v textu si je uvědomí. Nahradí přísudek slovesný jmenným se sponou a naopak. Rozpozná větu s nevyjádřeným podmětem. U vyjádřeného podmětu uvede, jakým slovním druhem je vyjádřen. Vyhledá věty s několikanásobným podmětem.</p> <p>Vysvětlí pravidlo shody přísudku s podmětem (několikanásobným podmětem) a použije ho. Správně zdůvodní koncovky.</p> <p>Vymezí charakteristické znaky, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Vyvodí, jak se na předmět ptáme. Vyhledá v textu předměty.</p> <p>Vyjmenuje druhy příslovečných určení. Rozpozná je v textu, zeptá se na ně.</p> <p>Vymezí charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladební dvojici a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Rozliší přívlastek shodný a neshodný.</p> <p>Vyjádří přívlastek shodný neshodným a naopak.</p> <p>Rozpozná větu jednoduchou od souvětí, ovládá správnou interpunkci v jednodušších souvětích</p>	<p>základní větné členy shoda přísudku s podmětem rozvíjející větné členy předmět příslovečné určení místa, času, způsobu, míry přívlastek věta jednoduchá a souvětí</p>

VYPRAVOVÁNÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Vymezí pojem vypravování, v ukázkách vyhledá charakteristické rysy a prostředky k oživení děje. Stupňuje napětí a používá přímou řeč. Reprodukuje přečtený příběh.</p> <p>Orientuje se v daném textu, nahradí slova výstižnějšími. Rozvíjí a obohacuje svoji slovní zásobu, odstraňuje opakování slov. Podle své fantazie dokončí načaté vypravování.</p> <p>Zpracuje osnovu zadaného textu (ve větách i v heslech). Samostatně napíše vypravování. Text člení do odstavců.</p>	<p>časová posloupnost vypravování</p> <p>osnova vypravování</p>

POPIS	
Výstupy	Učivo
<p>Při popisu postupuje podle zvoleného pořádku (např. od celku k částem, od důležitého k méně důležitému). Pracuje s textem, vymýšlí synonyma, obohacuje svoji slovní zásobu.</p> <p>Práci rozčlení do odstavců, dbá na návaznost, výběr pojmenování a rozmanitost sloves. Rozlišuje nespisovné a hovorové výrazy a nahradí je plně spisovnými.</p> <p>Jednoduchým způsobem popíše kamaráda. Dbá na pestrost použitých sloves. Používá přirovnání a rčení.</p> <p>Z ukázek vyvodí charakteristické rysy. Vysvětlí rozdíl mezi vypravováním a popisem děje.</p> <p>Popíše zhotovení jednoduchého výrobku, přípravu pokrmu. Sestaví osnovu popisu. Vybírá výstižná, popřípadě i odborná slova. Obohacuje si slovní zásobu (slohová práce).</p>	<p>popis předmětu</p> <p>popis osoby</p> <p>popis děje</p> <p>popis pracovního postupu</p>

ZPRÁVA A OZNÁMENÍ	
Výstupy	Učivo
Rozliší zprávu a oznámení, uvede charakteristické znaky. Vyhledá v tisku zprávu a oznámení a dané znaky konkretizuje. Najde příklad hodnocení a výzvy. Samostatně napíše zprávu a oznámení.	zpráva oznámení
VÝPISKY	
Výstupy	Učivo
Řekne důvod, proč se výpisky pořizují. Uvede příklady, jak se mohou výpisky zaznamenávat. Orientuje se v textu, dokáže vyhledat důležité údaje. Udělá výpisky časopisu, z učebnice.	výpisky hlavní myšlenky textu
DOPIS	
Výstupy	Učivo
Uvede rozdíly mezi soukromým (osobním) a úředním dopisem. Vyjmenuje části, které dopis obsahuje. Pracuje s textem, obměňuje použité výrazy, odstraňuje opakování slov. Napíše osobní dopis (slohová práce).	osobní dopis úřední dopis
LITERATURA A SKUTEČNOST	
Výstupy	Učivo
Zná pojem literatura, z vlastní zkušenosti uvede rozdíl mezi literaturou uměleckou a věcnou, formuluje dojmy ze své četby. Navštíví školní knihovnu, orientuje se v knihovnickém systému.	literatura věcná a umělecká literatura návštěva školní knihovny

LITERÁRNÍ DRUHY A ŽÁNRY	
Výstupy	Učivo
<p>Rozliší lyriku, epiku a drama. Poznává znaky poezie a prózy. Objasní pojmy – sloka, verš a rým. Pokusí se najít smysl básně. Naučí se libovolnou báseň z paměti. Vyjmenuje charakteristické znaky pohádky, přinese pohádkové knihy, uvede jména spisovatelů a sběratelů pohádek. Čte s porozuměním, reprodukuje text. Orientuje se v textu a vyhledává odpovědi na otázky. Vysvětlí pojem bajka, uvede autory bajek. Z textu vyhledá charakteristické rysy. Zhodnotí jednání hlavních postav, jejich vztah k vrstevníkům, dospělým, věcem, zvířatům Vyvodí z textu charakteristické znaky pověsti. Porovná pověst s pohádkou. Najde pravdivé jádro. Čte s porozuměním. Zapamatuje si a stručně vypráví přečtenou pověst. Zná hrdiny českých středověkých legend Z literárních ukázek vyvodí rozdíly mezi baladou a romancí. Uvede autory balad a romancí.</p>	<p>lyrika, epika, drama poezie, próza lyrika žánry lyriky - píseň, báseň, epigram lidová tvorba žánry epiky: pohádky - klasické, moderní, české, cizí bajky pověsti - české, cizí, regionální legendy lyrickoepické žánry: balada a romance</p>
LITERATURA PRO MLÁDEŽ	
Výstupy	Učivo
<p>Přečte s porozuměním ukázkou z oblasti dobrodružné literatury. Sestaví osnovu dobrodružného příběhu, charakterizuje hlavní postavy, zhodnotí jejich jednání a popíše vztahy mezi nimi. Přečte s porozuměním ukázkou z knih se zvířecím hrdinou. Texty dokáže reprodukovat. Vyhledá důkazy o vztahu člověka a zvířete. Z vlastní čtenářské zkušenosti doplní další knihy z oblasti dobrodružné literatury. Výstižně formuluje vlastní názory na četbu.</p>	<p>dobrodružná literatura svět lidí a svět zvířat jednání dětských hrdinů filmová a televizní tvorba pro děti a mládež</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

TVAROSLOVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Odhálí odchylky některých tvarů od tvarů vzorů (oči - oka, ...). Rozliší slova podle významu a správně je skloňuje.</p> <p>Vyjmenuje vztažná zájmena. Vyvodí z tvarů zájmena jenž podobnost s tvary zájmen on (ona, ono). Vytvoří správné tvary zájmena jenž a použít je v textu. Odůvodní odlišnost tvaru po předložce.</p> <p>Používá ve správných tvarech i ostatní vztažná zájmena. Píše správně interpunkci.</p> <p>Vyčasuje slovesa v přítomném čase</p> <p>Od sloves vytvoří správné tvary rozkazovacího způsobu (Nepros!, Nekaz!)</p> <p>Rozpozná několik typů tvoření přičestí minulého. Tyto tvary správně používá.</p> <p>Převede slovesa z času přítomného do času minulého</p> <p>Vyvodí podstatu rodu činného a trpného. Uvede druhy vyjádření trpného rodu. Rozliší použití zájmena se v trpném rodě a ve zvrtném slovese v činném rodě.</p> <p>Tvoří tvary přičestí trpného. Nahradí opisný tvar trpný zvrtnou podobou slovesa a naopak. Převede věty se slovesy v činném rodě do trpného rodu.</p> <p>Přídavná jména a příslovce rozvíjí různými příslovci, obohacuje si slovní zásobu. Vyvodí, z čeho se příslovce tvoří.</p> <p>Stupňuje příslovce</p> <p>Určí pády, se kterými se předložky pojí. Užívá správné tvary po předložkách kromě a mimo. Prohloubí si pravidlo psaní předložek s a z. Správně používá slabičné nebo neslabičné podoby předložek.</p> <p>Vyhledá ve Stručné mluvnici poučení o kladení přízvuku na předložky. Nahradí slova předložkovým spojením.</p>	<p>podstatná jména (odchýlené tvary označující části těla)</p> <p>zájmena (skloňování a užívání vztažných zájmen)</p> <p>slovesa</p> <p>slovesný rod činný a trpný</p> <p>příslovce</p> <p>příslovečné spřežky</p> <p>stupňování příslovčí</p> <p>předložky</p> <p>spojky</p> <p>částice</p> <p>citoslovce</p>

<p>Z příkladů vyvodí, co všechno může spojka spojovat. Vyjmenuje nejčastější spojky podřadicí a souřadicí. Spojky dokáže v souvětích nahrazovat jinými spojkami. Spojuje věty v souvětí. Na základě získaných vědomostí zvládá interpunkci. Rozpozná, kdy je dané slovo částicí a kdy jiným slovním druhem. Vytvoří věty s částicemi. Rozpozná význam citoslovcí. Nahradí citoslovce slovesem a naopak. Napíše věty, v nichž užije citoslovce. Zvládne interpunkci.</p>	
---	--

PRAVOPIS

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí pravidla psaní velkých písmen u podstatných jmen vlastních. Uvede příklady. Vysvětlí pravopis v několikaslovném vlastním názvu. Uvede příklady. Doplní v textu malé či velké písmeno (podle pravidel a významu). Správně odůvodní.</p>	<p>psaní velkých písmen ve jménech vlastních</p>

SKLADBA

Výstupy	Učivo
<p>Z textu vyvodí podstatu vět jednočlenné a dvojčlenné. Vyhledá v textu věty jednočlenné a dvojčlenné. Rozliší věty dvojčlenné s nevyjádřeným podmíněním. Nahradí věty jednočlenné větami dvojčlennými a naopak. Vysvětlí, co jsou větné ekvivalenty, a uvede příklady. Rozpozná, který slovní druh je základem větných ekvivalentů v textu. Vyjmenuje druhy vět (oznamovací, rozkazovací, tázací a práci), dá příklady Upevní si učivo o otázkách zjišťovacích a doplňovacích Dá příklady vět zvolacích Uvede, čím může být vyjádřen přísudek. Vyhledá ve větách přísudky slovesné a jmenné se sponou. Správně určí přísudek slovesný složený.</p>	<p>věta jednočlenná a dvojčlenná větné ekvivalenty druhy vět a větných ekvivalentů podle funkce přísudek slovesný složený věta jednočlenná a dvojčlenná větné ekvivalenty přísudek slovesný složený přísudek slovesný složený vedlejší věta přísudková podmět vedlejší věta podmětná</p>

<p>Vyjmenuje slovesa fázová a způsobová Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přísudkovou. Nahradí jmennou část přísudku vedlejší větou. Uvede, čím může být podmět vyjádřen. Vyhledá ve větách podměty a určí, zda jsou holé, rozvité nebo několikanásobné. Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu podmětnou. Vyhledá v textu spojovací výrazy. Nahradí podmětovou část věty větou vedlejší. Dá příklady sloves předmětových a bezpředmětových Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu předmětnou. Vyhledá ji v textu. Rozpozná ji od vedlejší věty podmětné. Správně se zeptá. Nahradí předměty větou vedlejší. Vyjmenuje druhy příslovečných určení. Rozpozná je v textu, zeptá se na ně. Vyjmenuje druhy vedlejších vět příslovečných. Uvede, podle kterých znaků je pozná. Vyhledá věty v textu a určí je. Příslovečná určení nahradí vedlejšími větami. Vyhledá nejčastější spojovací výrazy. Vyvodí rozdíl mezi přívlastkem několikanásobným a postupně rozvíjejícím. Rozpozná je a píše správně interpunkci. Z příkladu vyvodí přívlastek těsný a volný. Rozliší je a píše správně interpunkci. Pozná v textu přístavek a píše správně interpunkci Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu přívlastkovou. Vyhledá v textu vedlejší větu přívlastkovou. Shromáždí nejčastější spojovací výrazy. Rozvíjí podstatná jména vedlejšími větami přívlastkovými. Vymezí charakteristické znaky. Uvede, s čím tvoří skladebnou dvojice a čím bývá nejčastěji vyjádřen. Vyhledá v textu doplňky. Rozliší doplněk od přísudku jmenného se sponou. Píše pravopisně správně koncovky doplňků i přísudků Uvede, podle kterých znaků pozná vedlejší větu doplňkovou. Vyhledá v textu vedlejší větu doplňkovou. Shromáždí nejčastější spojovací výrazy. Vytvoří souvětí s vedlejší větou doplňkovou.</p>	<p>předmět vedlejší věta předmětná příslovečné určení příčiny, účelu, podmínky, přípustky vedlejší věty příslovečné přívlastek postupně rozvíjející a několikanásobný přívlastek volný a těsný přístavek vedlejší věta přívlastková doplněk vedlejší věta doplňková</p>
--	--

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV	
Výstupy	Učivo
<p>Definuje, co je slovo. Vysvětlí význam věcný a mluvnický. Uvede příklad.</p> <p>Vysvětlí pojem sousloví, vyhledá je v textu</p> <p>Rozpozná význam obrazný. Vysvětlí význam některých rčení.</p> <p>Vysvětlí pojmy a uvede příklady. Objasní metaforu a metonymii. Uvede příklady.</p> <p>Objasní pojem synonymum a uvede příklady. K domácím slovům vyhledá slova přejatá a naopak. Uvede, jak se synonyma od sebe liší.</p> <p>Vyjmenuje slova se slohovým zabarvením (hovorová, knižní, básnická ...). Ke spisovným slovům uvede slova v obecné češtině nebo slova nářeční.</p> <p>Vysvětlí pojem antonyma, uvede příklady</p> <p>Vysvětlí pojem homonyma, uvede příklady. Významy vyhledává ve slovníku.</p> <p>Vyhledá odborné názvy v textu. Vysvětlí pojem terminologie. Uvede příklady terminologických sousloví z fyziky, dějepisu.</p>	<p>slovo, věcný význam slov, sousloví a rčení</p> <p>slova jednoznačná a mnohoznačná</p> <p>synonyma</p> <p>antonyma</p> <p>homonyma</p> <p>odborné názvy</p>
VYPRAVOVÁNÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Upevní si vědomosti z 6. ročníku. Využije prostředky k oživení děje a stupňování napětí. Správně píše interpunkci v přímé řeči, používá přirovnání a personifikaci. Vyhledá a uplatní ve vypravování dějová slovesa.</p> <p>Text vypravování rozčlení na odstavce, pracuje s osnovou. Rozliší slova neutrální, kladně nebo záporně citově zabarvená. Nespisovné výrazy nahradí spisovnými. Pracuje s textem, odstraňuje slohové nedostatky (slohová práce).</p>	<p>Vypravování</p>

POPIS	
Výstupy	Učivo
V textu (popis obrazu) vyhledá ústřední motiv, všimne si postupu při popisu, promyslí jeho stavbu a vypracuje osnovu. Vyhledá slovesa. Pracuje s textem, nahradí opakované nebo nevhodné výrazy výstižnějšími. Vypracuje popis obrazu.	popis uměleckých děl
ŽÁDOST	
Výstupy	Učivo
Vyhledá v textu podstatné části. Najde zdůvodnění. Uvede, proč se žádost píše. Porovná texty žádostí ze současnosti a z minulosti. Vyhledá odlišné formulace. Formuluje žádost ústně i písemně.	ústní a písemná žádost
ŽIVOTOPIS	
Výstupy	Učivo
Z textu vyvodí všechny důležité části. Vyjmenuje je. Pracuje s textem. Odstraní neobratná vyjádření nebo opakující se slova. V umělecké literatuře vyhledá příklad životopisu. Shromáždí patřičné údaje a napíše vlastní životopis.	vlastní životopis umělecký životopis
VÝTAH	
Výstupy	Učivo
Porovná výtah a výpisky. Pracuje s textem. Podle osnovy dokáže shrnout obsah úryvku. Zachytí nejdůležitější myšlenky textu. Připraví výtah z textu, který si sám vybere (slohová práce).	výtah z odborného textu

LYRIKA	
Výstupy	Učivo
<p>Rozliší lyriku a epiku. Objasní pojmy – sloka, verš a rým. Vyjmenuje druhy rýmu, schematicky znázorní a dokáže na příkladech určit.</p> <p>Vyhledá metafory, personifikaci, přirovnání, básnický přívlastek, alegorii, zvukomalbu. Pokusí se najít smysl básně. Vybranou báseň se naučí zpaměti.</p> <p>Najde charakteristické rysy jednotlivých žánrů</p>	<p>druhy lyriky</p> <p>jazyk básně</p> <p>rým, rytmus</p> <p>žánry lyriky: elegie, sonet, pásmo, epitaf</p>
EPIKA	
Výstupy	Učivo
<p>Rozpoznává rysy individuálního stylu autora</p> <p>Vysvětlí pojem bajka, uvede autory bajek</p> <p>Vysvětlí, proč vznikají mýty a báje. Přečte několik ukázek. Čte s porozuměním, dokáže reprodukovat text a najít hlavní myšlenku. Uvede příklady mýtů a bájí. Zná některá úsloví z bájí.</p> <p>Uvede dvě části, z kterých se skládá bible. Seznámí se s jejím obsahem.</p> <p>Vyjmenuje několik postav, o kterých se v bibli píše, a stručně je charakterizuje. Vypráví o stvoření člověka.</p> <p>Upevní si učivo z 6. ročníku a vyjmenuje charakteristické znaky. Uvede knihy pověstí, které četl. Některou z nich přinese na ukázkou.</p> <p>Z textu vyhledá charakteristické rysy povídky a vyvodí její typické znaky. Charakterizuje hlavního hrdinu na základě vyhledaných údajů.</p> <p>Rozliší povídky historické, humoristické, psychologické, science - fiction, detektivní.</p> <p>Uvede známé české i světové autory povídek. Uvede příklady dalších povídek, které četl, popřípadě přinese knížku na ukázkou.</p> <p>Zná charakteristické rysy románu, významné české i světové romanopisce</p> <p>Najde ukázky cestopisu v umělecké i věcné literatuře</p>	<p>epika veršovaná, psaná prózou</p> <p>hrdina, vypravěč</p> <p>epické žánry: bajka, mýty, báje, bible, pověst, povídka, román, cestopis, fejeton, životopis</p>

Vyhledá fejeton, shromáždí jména autorů Vyhledá životopis v umělecké literatuře, ví, co je autobiografie	
---	--

DRAMA

Výstupy	Učivo
Na základě návštěvy divadelního představení vyjmenuje základní charakteristické rysy divadelní hry. Výstižně pojmy definuje. Vyjmenuje nejznámější autory.	kompozice dramatu monolog, dialog tragédie komedie

8. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

TVAROSLOVÍ

Výstupy	Učivo
V textu vyhledá obecná jména přejatá a vyvodí, jak se budou skloňovat. Vytvoří náležité tvary a ověří je v Pravidlech českého pravopisu. Vyskloňuje podstatné jméno idea a rozpozná, podle kterých vzorů se řídí jeho koncovky. Podle slova idea tvoří tvary podobných slov. Uvede příklady slov, která se neskloňují. Vyhledá v textu cizí vlastní jména a shromáždí o nich informace. Vyvodí, podle jakých vzorů se budou skloňovat. Rozpozná jména slovanská a neslovanská. Uvede příklady jmen, která se neskloňují. Vysvětlí pojem slovesný vid. Rozliší slovesa dokonavá a nedokonavá. Vytvoří vidové dvojice. Vytvoří slovesné tvary v rozkazovacím způsobu a převede je do záporné podoby.	skloňování obecných jmen přejatých skloňování cizích vlastních jmen slovesný vid přehled slovesných tříd a vzorů

<p>Vyjmenuje vzory každé slovesné třídy. Popíše postup, podle kterého zařadí sloveso ke správnému vzoru. Tvoří různé tvary sloves, ověří jejich správnost v Pravidlech. Rozliší tvary knižní a hovorové. Vyjmenuje slovesa nepravidelná. Tvoří od nich různé tvary</p>	
<p>pokrytí průřezových témat: VMEGS, JE</p>	

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí, jak se vyvíjí slovní zásoba. Vyjmenuje způsoby obohacování slovní zásoby. Uvede příklady. Vysvětlí pojem odvozování. Vytvoří nová podstatná jména, přídavná jména a slovesa. Uvede přechýlené tvary. Vysvětlí pojem složenina. Tvoří složeniny. Vysvětlí zkratky v textu. Vyvodí, jak vznikly, správně je napíše a správně je i přečte. Vyvodí zkratkové slovo. Uvede příklady zkratk i jiného druhu (např., atd., a dalších), vysvětlí jejich význam a správně je píše. Vyhledá v textu cizí slova, vysvětlí jejich význam a určí, jak se liší od slov domácích. Ve Slovníku spisovné češtiny zjistí, z kterých jazyků byla do češtiny přejata uvedená slova. Pojmenuje různé profese přejatými slovy. Slova přejatá nahradí domácími. Vysvětlí pojem slovo mezinárodní a uvede příklad. Uvede názvy vědních oborů a sportovních disciplín, použije výrazy domácí i přejaté. Vyhledá v textu přejatá slova a rozpozná, jak se liší ve výslovnosti a v pravopise od slov domácích.</p>	<p>slovní zásoba a způsoby jejího obohacování tvoření slov: odvozování, skládání, zkracování, slova přejatá</p>

PRAVOPIS	
Výstupy	Učivo
Správně píše přejatá slova	pravopis přejatých slov

SKLADBA	
Výstupy	Učivo
<p>Vymezí pojem několikanásobný větný člen. Vyjmenuje významové poměry mezi jednotlivými členy, uvede nejčastější spojovací výrazy, příklady k jednotlivým typům a vysvětlí je.</p> <p>Vyhledá v textu několikanásobné větné členy a určí mezi nimi významový poměr. Správně doplní interpunkci.</p> <p>Graficky znázorní stavbu věty jednoduché. Rozliší větu jednoduchou od souvětí.</p> <p>Vysvětlí pojem souvětí podřadné. Rozliší větu hlavní a vedlejší. Vysvětlí interpunkci.</p> <p>Zopakuje si učivo ze 7. ročníku. Vysvětlí, kdy jsou vedlejší věty souřadně spojené. Znázorní je graficky. V běžných typech souvětí píše správně interpunkci.</p> <p>Vyhledá souřadně spojené věty vedlejší a určí u nich významový poměr. Rozpozná, kdy nejsou vedlejší věty souřadně spojené.</p> <p>Vysvětlí pojem souvětí souřadné. Vyhledá v textu souvětí souřadná.</p> <p>Vyjmenuje významové poměry mezi větami hlavními. Vyjmenuje nejčastější spojovací výrazy. Do textu doplní správně čárky a odůvodní je. Některá souvětí znázorní graficky.</p> <p>Rozebere složitá souvětí, rozliší věty hlavní a vedlejší, určí druhy vedlejších vět, mezi souřadně spojenými větami určí významový poměr a souvětí graficky znázorní</p>	<p>několikanásobné větné členy (významový poměr)</p> <p>věta jednoduchá a souvětí</p> <p>souvětí podřadné</p> <p>druhy vedlejších vět</p> <p>souřadně spojené věty vedlejší</p> <p>souvětí souřadné</p> <p>interpunkce v souvětí</p>

CHARAKTERISTIKA	
Výstupy	Učivo
<p>Rozliší, co patří do charakteristiky vnější a vnitřní. Pracuje s textem. Vyhledá pojmenování různých vlastností, nahradí je synonymy, obohacuje si slovní zásobu. Uvede znaky, kterými se přímo popisuje vzhled (slohová práce).</p> <p>Vysvětlí pojem nepřímé charakteristiky a uvede příklady. Využívá rčení a přirovnání. Vysvětlí různá přísloví a pořekadla. Stručně charakterizuje svého kamaráda nebo sám sebe.</p> <p>Pracuje s textem. Vyhledá básnické obrazy, najde příklady subjektivně zabarveného popisu. Vystihne osobní vztah jedince k popisované skutečnosti. Porovná ukázky různých autorů.</p>	charakteristika vnější a vnitřní, přímá a nepřímá
LÍČENÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Vypracuje subjektivně zabarvený popis. Použije personifikaci, přirovnání a metafory. Pracuje podle předem připravené osnovy (slohová práce).</p>	subjektivně zabarvený popis líčení
VÝKLAD	
Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí, co je výklad, a uvede, kde se používá. Uvědomuje si nutnost přesného vyjadřování a používání termínů. V textu vyhledá odborné názvy domácího i cizího původu.</p> <p>Upraví nepřesné formulace, kde by mohlo dojít k omylům. Odstraní opakování vztažných vět, nevhodná předložková spojení a upraví pořádek slov.</p> <p>Pracuje se Slovníkem cizích slov. Vyhledá slova, kterým v textu nerozumí. Slova přejatá nahradí českými ekvivalenty. Vypracuje výklad. Uvede knihy nebo časopisy, z kterých čerpal informace.</p>	jednoduchý výklad

ÚVAHA	
Výstupy	Učivo
Z textu vyhledá znaky typické pro úvahu. Porovná úvahu s výkladem. Vytvoří otázky k danému problému. Pracuje s textem. Uvede příklady, jak začít úvahu.	Úvaha

SOUHRNNÉ POUČENÍ O SLOHU

Výstupy	Učivo
Postaví se k určitému problému, naznačí jeho řešení. Prosadí své osobní názory a postoje. Vyjmenuje základní styly podle funkce (prostě sdělovací, odborný, publicistický a umělecký) a uvede příklady. Rozpozná základní styly podle formy (projevy mluvené a psané).	funkční styly projevy mluvené a psané

NEJSTARŠÍ LITERÁRNÍ PAMÁTKY

Výstupy	Učivo
Vyjmenuje nejstarší literární památky	antická literatura mimoevropská literatura

STARŠÍ ČESKÁ LITERATURA

Výstupy	Učivo
Přečte si ukázky ze starší české lyriky a vyhledá jazykové odlišnosti. Poslechne si ukázky písní Hospodine, pomiluj ny a Svatý Václave. Uvede základní údaje o Kosmově a Dalimilově kronice. Charakterizuje dobu husitskou, uvede některá díla Jana Husa, vysvětlí jeho myšlenky. Seznámí se s ukázkou chorálu Ktož jsú boží bojovníci.	počátky písemnictví u nás literatura středověku literatura husitství

LITERATURA HUMANISMU A RENESANCE	
Výstupy	Učivo
Vyjmenuje názvy některých komedií a tragédií W. Shakespeara Charakterizuje dobu pobělohorskou, zařadí J. A. Komenského, uvede jeho nejznámější díla. Vysvětlí jeho myšlenky. Pracuje s textem.	literatura humanismu a renesance ve světě humanismus, renesance a baroko v české literatuře
KLASICISMUS A OSVÍCENSTVÍ VE SVĚTĚ	
Výstupy	Učivo
Charakterizuje tyto směry a uvede hlavní představitele	literatura období klasicismu literatura období osvícenství
NÁRODNÍ OBROZENÍ	
Výstupy	Učivo
Časově zařadí, charakterizuje období, vyjmenuje nejznámější představitele, jejich myšlenky a díla	vědecká literatura divadlo poezie próza
LITERATURA 19. STOLETÍ	
Výstupy	Učivo
Charakterizuje romantismus a realismus, časově je vymezí. Přečte si ukázky z děl světových autorů (Puškina, Huga, Dickense, ...). Rozpozná základní rysy individuálního stylu autora, formuluje názory na umělecké dílo. Autory časově zařadí a uvede základní literární směry. Porovná různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování. Jmenuje hlavní představitele a jejich díla.	romantismus ve světové literatuře realismus ve světové literatuře česká literatura 1. poloviny 19. století česká literatura 2. poloviny 19. století: májovci, ruchovci, lumírovci, realismus

<p>Přečte si ukázky z Máje, vyhledá jazykové prostředky, naučí se úryvek zpaměti. Seznámí se s ukázkami z děl (Erbena, Čelakovského, Tyla, Němcové, Borovského). Zhlédne některé adaptace literárních děl (např. Erbenovu Kytici). Jmenuje hlavní představitele jednotlivých literárních skupin, zná některá jejich díla</p>	
--	--

9. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

OBEČNÉ POUČENÍ O JAZYCE

Výstupy	Učivo
<p>Vyjmenuje slovanské jazyky východní, západní a jižní a uvede u nich, které používají azbuku a které latinku. Porovná některá slova ve slovanských jazycích. Vyhledá shodné a odlišné prvky. Vyjmenuje i některé jazyky neslovanské (románské a germánské). Popíše vznik českého jazyk a jeho vývoj. Na ukázkách z Dalimilovy kroniky, Postily, Hájkovy Kroniky české, Komenského Labyrintu a z textu J. Jungmanna vyhledá důkazy vývoje. Vysvětlí pojmy: archaismy, historismy a neologismy a uvede příklady. Shrne dosavadní vědomosti. Rozliší jazyk spisovný a nespisovný. Pozná podle znaků obecnou češtinu a některá nářečí.</p>	<p>řeč, jazyk projev mluvený a psaný jazyky slovanské vývoj českého jazyka útvary českého jazyka</p>

ZVUKOVÁ STRÁNKA JAZYKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná samohlásky, souhlásky znělé a neznělé. Vysvětlí spodobu znělosti. Ve slovech podtrhne hlavní a vedlejší přízvuk. Znázorní větňou</p>	<p>hláskosloví spisovná výslovnost</p>

melodii u vět oznamovacích, rozkazovacích a tázacích. Vysvětlí, význam vhodného tempa v mluveném projevu.	přízvuk větná melodie
---	--------------------------

SLOVNÍ ZÁSoba A TVOŘENÍ SLOV

Výstupy	Učivo
<p>Upevní si vědomosti z předchozích ročníků. Bezpečně rozpozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku. Vysvětlí pojmy slovotvorný základ a základové slovo.</p> <p>Vytvoří slova příbuzná, odliší zkratková slova a zkratky, vytvoří slova složená. Vytvoří slova přechylováním. Vyhledá ve Slovníku spisovné češtiny nejznámější zkratky vědeckých titulů a vysvětlí je.</p> <p>Vysvětlí pojmy: slovo nadřazené, podřazené a slova souřadná. Uvede příklady.</p> <p>Rozpozná slova jednoznačná a mnohoznačná. V textu vyhledá synonyma, antonyma a homonyma a vysvětlí rozdíly mezi nimi. Uvede příklad sousloví.</p> <p>Rozliší metaforu a metonymii. Uvede příklady. Vyhledá v textu odborné názvy. Rozliší, zda jsou domácí, nebo cizí, zda jednoslovné, nebo víceslovné.</p>	<p>stavba slova tvoření slov slovo, sousloví jádro slovní zásoby slova jednoznačná, mnohoznačná synonyma, antonyma, homonyma odborné názvy slova domácí, mezinárodní</p>

TVAROSLOVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Rozliší slovní druhy. U PJ určí správně pád, číslo, rod a vzor. Rozliší PJ konkrétní a abstraktní, hromadná, pomnožná a látková.</p> <p>Vyhledá přídavná jména tvrdá, měkká a přivlastňovací, určí u nich pád, číslo, rod a vzor. Správně je stupňuje.</p> <p>Vyjmenuje druhy zájmen. Vyhledá zájmena v textu a určí jejich druh.</p> <p>Určí pád, a kde je to možné i číslo a rod.</p>	<p>jména a jejich druhy slovesa a jejich tvary přechodníky</p>

<p>Rozliší číslovky určité, neurčité, druhy číslovek. Kde je to možné, určí pád, číslo a rod. Skloňuje číslovky dvě, obě, tři, čtyři ... Zapíše slovy i složitější číslovky.</p> <p>Zopakuje si slovesné třídy a jejich vzory. Vyhledá v textu slovesa a určí jejich vzory.</p> <p>Bezpečně pozná činný a trpný rod. Rozpozná opisný tvar trpný a vyjádření zvrtnou podobou slovesa. Uvede příklad, kdy se jedná o činný rod vyjádřený zvrtným slovesem. Převeďte slovesné tvary z rodu činného do trpného a naopak.</p> <p>Bezpečně určí vid. Tvoří vidové dvojice. U sloves určí osobu, číslo, čas, způsob, rod, třídu, vzor a vid. Slovesné tvary převede do minulého času a správně napíše koncovky.</p> <p>Rozpozná v textu přechodníky. Rozliší přechodník přítomný a minulý. Vyhledá koncovky, kterými je tvořen.</p>	
--	--

PRAVOPIS

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zopakuje si a upevní vědomosti z předchozích ročníků. Píše správně velké a malé písmeno, orientuje se v základních pravidlech</p>	<p>psaní velkých písmen ve vlastních jménech a názvech</p>

SKLADBA

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Charakterizuje větu jednoduchou. Vysvětlí pojem souřadnosti a podřadnosti členů. Objasní pojmy shoda, řízenost, přimykání a uvede příklady.</p> <p>Vyjmenuje, čím může být vyjádřen přísudek. Uvede příklady. Vyjmenuje slovesa sponová, fázová a modální. Rozliší druhy přísudku. Přísudek jmenný se sponou nahradí slovesným a naopak.</p>	<p>věta jednoduchá skladební dvojice shoda, řízenost, přimykání sponová slovesa rozvíjející větné členy věta jednočlenná, dvojčlenná, větný ekvivalent</p>

<p>Zopakujte si a upevněte učivo o rozvíjejících větných členech. Každý větný člen charakterizuje, vyhledá v textu a blíže ho určí. Vyjmenuje výrazy, které nejsou větnými členy, a uvede příklady. Graficky zobrazí stavbu věty.</p> <p>Rozpozná větné členy holé, rozvítené a několikanásobné. Objasní pravidlo shody přísudku s několikanásobným podmětem.</p> <p>Upevněte si učivo o větách jednočlenných, dvojčlenných a větných ekvivalentech. Navzájem je nahradí. Odliší od sebe samostatný větný člen a osamostatný větný člen. Uvede příklady. Poznává ve větě elipsu (výpustku).</p> <p>Charakterizuje souvětí. Rozliší větu jednoduchou a souvětí. Určí počet vět. Spojí věty v souvětí podle zadaných podmínek.</p> <p>Nahradí větný člen vedlejší větou a naopak</p> <p>U souřadného souvětí určí významový poměr. Uvede nejčastější spojovací výrazy. Doplňuje správně interpunkci.</p> <p>Graficky znázorní složité souvětí souřadné. Graficky znázorní i složité souvětí souřadné se souřadně spojenými větami vedlejšími.</p> <p>Určí druhy vět vedlejších. Uvede příklad, píše správně čárky. Graficky znázorní složité souvětí podřadné.</p> <p>Zná tři činitele, kteří ovlivňují pořádek slov ve větě (významový, mluvnický a zvukový). Rozliší východisko a jádro výpovědi. Opraví pořádek slov ve větě. Vysvětlí pojem příklonky, vyhledá je v textu.</p>	<p>samostatný větný člen, vsuvka, oslovení, věta neúplná souvětí</p> <p>souvětí souřadné a podřadné</p> <p>složité souvětí</p> <p>hlavní zásady českého slovosledu</p>
--	--

CHARAKTERISTIKA

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Uvede, jak členíme charakteristiku. V literatuře vyhledá ukázky charakteristiky literárních postav.</p>	<p>charakteristika literárních postav</p>

LÍČENÍ	
Výstupy	Učivo
Vysvětlí pojem líčení. Pracuje s textem, sestaví osnovu. Text rozčlení do odstavců. Využívá synonyma. Vyhledá výrazy líčící krásu místa a vztah k němu. Uvede příklady vizuálních, sluchových, hmatových i čichových vjemů. Vypráví dojmy z některého uplynulého dne nebo ze zimní či jarní přírody. Napíše líčení (slohová práce).	Líčení
TISKOPISY	
Výstupy	Učivo
Vyplní poukázku, průvodku a podací lístek. Vysvětlí, kdy který tiskopis použije. Uvede, kterou činnost může vykonat pomocí mobilního telefonu. Vyplní objednávku. Uvede příklady, co lze na objednávku zakoupit.	vyplňování tiskopisů objednávka
ŽIVOTOPIS	
Výstupy	Učivo
Shrne a upevní si vědomosti ze 7. ročníku. Zjistí za pomocí rodičů (prarodičů), kam až sahá paměť jejich rodiny. Napíše svůj životopis. Vyplní profesní životopis. Zná pojem strukturovaný životopis.	profesní životopis strukturovaný životopis
ÚVAHA	
Výstupy	Učivo
Vyhledá důležité myšlenky, hodnotící prostředky, subjektivní postoje autora a vyjádří se k nim podle svých zkušeností. Nahlas uvažuje nad různými problémy. Napíše úvahu na libovolné téma (slohová práce).	Úvaha

PUBLICISTICKÉ ÚTVARY	
Výstupy	Učivo
<p>Vyjmenuje některé publicistické útvary, zná odlišnosti mezi nimi</p> <p>Vymezí charakteristické znaky proslovu, uvede, při jakých příležitostech se pronáší. Vyhledá zvláštní obraty a výrazy. Uvede, z jakých částí se proslov skládá. Připraví si krátký proslov, dbá na zřetelnost, tempo, melodii, též na vystupování.</p> <p>Vyjmenuje charakteristické znaky diskuse. Vytvoří rozmanitá zahájení diskuse. Nahradí nevhodně užitá výrazy. Vybere si téma ke společné diskusi.</p>	<p>fejton</p> <p>proslov</p> <p>diskuse</p>
LITERATURA PŘELOMU 19. A 20. STOLETÍ	
Výstupy	Učivo
Pozná znaky symbolismu, dekadence, zná pojem prokletí básníci	<p>světová literatura</p> <p>česká literatura: generace buřičů, moderní směry, próza, drama</p>
LITERATURA MEZIVÁLEČNÁ	
Výstupy	Učivo
<p>Uvede nejznámější představitele (Šrámka, Wolkra, Seiferta, Nezvala, Halase ...). Přečte si ukázky z jejich básní. Pracuje s textem. Vyhledá básnické prostředky, rým ... Vyvodí témata básní.</p> <p>Přečte si ukázky z knih, které se vztahují k 1. světové válce (Hašek, Šrámek, John...). Vyjádří hlavní myšlenky a popíše vážnost situace.</p> <p>Pracuje s textem. Vysvětlí pojmy satira, situační a slovní humor.</p> <p>Uvede nejznámější představitele prózy do roku 1945 (Vančura, Čapek, ...). Přečte si ukázky z jejich tvorby a pracuje s textem. Charakterizuje postavy, dobu a prostředí, vztahy mezi lidmi.</p> <p>Shrne vědomosti o Osvobozeném divadle</p>	<p>poezie</p> <p>próza</p> <p>drama</p>

Doplň informace o díle K. Čapka, vyjmenuje jeho divadelní hry a objasní hlavní myšlenky. Charakterizuje postavy.	
--	--

LITERATURA PO ROCE 1945

Výstupy	Učivo
<p>Do časové přímky zařadí autory (Seiferta, Závadu, Halase, Holana, Hrubína, ...) Přečte si ukázky z děl a pracuje s textem. Uvede témata, vysvětlí hlavní myšlenky, charakterizuje postavy. Rozliší literaturu hodnotnou a konzumní.</p> <p>Uvede autory, kteří odešli po roce 1968 do exilu a publikovali v zahraničí (Škvorecký, Kundera, Lustig, Vaculík ...). Přečte si ukázky z jejich děl a pracuje s textem. Opírá se o historické události.</p> <p>Vysvětlí pojem samizdat. Uvede důvody, proč tato literatura vznikla.</p> <p>Vyjmenuje některá díla a jejich autory.</p> <p>Uvede nejznámější světové autory, vyjmenuje jejich díla</p> <p>Vysvětlí pojem absurdní drama. Uvede autory.</p>	<p>poezie próza samizdatová poezie, próza a drama světová literatura 20. Století</p>

SOUČASNÁ LITERATURA

Výstupy	Učivo
<p>Vyjmenuje některé současné autory (Viewegha, Škvoreckého, Žáčka, Šabacha ...)</p> <p>Pokusí se sestavit chronologickou řadu literárních autorů. Uvede, kteří dosáhli mezinárodního věhlasu a kdo je nositelem Nobelovy ceny.</p> <p>Přečte si ukázky z některých děl, charakterizuje hlavní postavy, prostředí, vysvětlí hlavní myšlenky.</p>	<p>poezie písňové texty próza drama</p>

5.1.2. Cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vzdělávací obor Cizí jazyk se vyučuje jako samostatný předmět ve 3. až 5. ročníku 3 h týdně. Pro realizaci cílů tohoto vzdělávacího oboru byl stanoven anglický jazyk.

Anglický jazyk je důležitý cizí jazyk. Přispívá k chápání a objevování skutečností. Poskytuje jazykový základ pro komunikaci žáků v Evropě i ve světě. Pozornost v hodinách je zaměřena na nácvik porozumění mluvenému slovu, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na gramatiku. Žáci pracují s bohatým obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. V kombinaci se zvukovou nahrávkou napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích. Hojně jsou využívány jednoduché říkanky, písně, nacvičování dialogů a konverzace.

Anglický jazyk je jedním z jednacích jazyků mezinárodních organizací. Proniká však i do každodenního života dětí. S angličtinou se pravidelně setkáváme prostřednictvím nápisů na zboží v obchodech, v populární hudbě, ve filmu i při práci s počítačem.

Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro stávající časovou dotaci tří vyučovacích hodin týdně, od 3. do 5. ročníku. Učebnice obsahuje nejen přehledy gramatiky a slovník, ale i četná cvičení k prohloubení získávaných znalostí a některé texty z různých oblastí života dětí a lidí z anglicky mluvících zemí. Seznamuje je tak s životem, některými zvyky a povinnostmi nejen jejich vrstevníků.

Formy realizace:

Ve vyučovací hodině: kromě výkladu, poslechu, četby, procvičování gramatiky, dialogů, reprodukce textu v písemné a ústní formě, je kladen důraz také na samostatnou práci a skupinovou práci žáků, jakož i práci se slovníkem. Součástí vyučování jsou hry, soutěže, recitace, zpěv, výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty. Žáci mají možnost účastnit se olympiád apod.

Místo realizace: v učebnách, v učebnách VT.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI

ŽÁK

- Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka

POSLECH S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu s pečlivou výslovností
- Rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování

MLUVENÍ

ŽÁK

- Pozdraví a poděkuje
- Sdělí své jméno a věk
- Vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

ŽÁK

- Je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Cíle vzdělávacího oboru Cizí jazyk jsou naplňovány prostřednictvím anglického jazyka ve 6.. až 9. ročníku . V 6. a 7. ročníku v rozsahu 5 hodin týdně, v 8. a 9. ročníku v rozsahu 4 hodin týdně.

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování porozumění k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

POSLECH S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů
- Rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby

MLUVENÍ

ŽÁK

- Odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

ŽÁK

- Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence:

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- vyhledává a třídí informace
- propojuje získané poznatky do širších celků
- porovnává získané výsledky

Učitel:

- vede žáky k samostatné činnosti
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace a které umožňují více pracovních postupů
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je schopen pochopit problém
- využívá získané vědomosti k aplikaci na různých variantách řešení

Učitel:

- klade vhodné otázky, nabízí vhodné způsoby řešení
- učitel umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazovým materiálům a zvukům a reaguje na ně

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích
- vede žáky k vyjadřování vlastního názoru, sebeovládání a asertivní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly
- přispívá k diskusi v malé skupině i v celé třídě

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení společných úkolů
- vytváří podmínky pro hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby hodnotili své činnosti
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních
- se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k diskusi
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

Žák:

- je schopen efektivně organizovat svou práci
- dodržuje vymezená pravidla
- využívá znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech

Učitel:

- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Formy realizace

Vyučovací hodina - skupinové vyučování, dialogy, výklad, poslech, četba, reprodukce textu (písemná, ústní), samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty, olympiády

Místo realizace: v učebnách a v učebnách VT

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Dokáže pozdravit, poděkovat, rozloučit se a představit se Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností Rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu Rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu Umí pojmenovat školní pomůcky a určit jejich barvy a velikost Zná základní slovní zásobu tématu Vánoce Rozezná základní členy rodiny Umí počítat od 1 do 12 Pojmenuje základní hračky Pojmenuje základní druhy zvířat Zná některé druhy potravin, ovoce a zeleniny Pojmenuje oblíbené sporty a jiné aktivity</p>	<p>Pozdravy, představení, poděkování, základní povely Hračky – základní slovní zásoba Školní pomůcky, popis třídy Barvy Čísla 1 – 12 Rodina – základní členové Určení velikosti Vánoce – základní slovní zásoba Oblečení – základní slovní zásoba Potraviny – základní slovní zásoba, ovoce, zelenina Zvířata – základní slovní zásoba Sporty – základní slovní zásoba Zpěv písně</p>

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně Rozezná množné číslo podstatných jmen</p>	<p>Množné číslo podstatných jmen – základy Člen určitý a neurčitý Jednotné a množné číslo slovesa to be</p>

<p>Píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy Přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení Řekne, co vlastní Umí člen určitý a člen neurčitý Umí vyspелovat abecedu</p>	<p>Vazba There is, There are Vazba I have got Vazba I like Předložky in, on, from Abeceda – spelování</p>
--	---

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností Poznává vlastní jméno Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat Rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Umí číslovky do 1000 Popíše části těla Rozumí krátkému souvislému textu Umí říct, co kdo je, co má a co nemá rád Umí pracovat s obrazovým slovníkem</p>	<p>Představení se, věk, adresa, telefon Číslo 13 – 1000 Dny v týdnu Roční období, kalendářní rok Hračky – rozšíření slovní zásoby Dům, byt – základní slovní zásoba Zvířata – rozšíření slovní zásoby Město, venkov – základní slovní zásob Dopravní prostředky Tělo – slovní zásoba Jednoduchý formulář Práce s obrazovým slovníkem</p>

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně</p> <p>Umí nahradit vlastní jméno zájmenem</p> <p>Z věty oznamovací tvoří otázku</p> <p>Umí jednoduchý rozhovor, pozdraví a rozloučí se</p> <p>Zná základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p> <p>Umí vytvořit zápor ve větě – tedy říct, že ne</p> <p>Umí odpovídat na otázky</p> <p>Umí používat sloveso být v přítomném čase</p> <p>Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět</p>	<p>Sloveso have got v přítomném čase prostém – kladná věta, záporná věta, otázka</p> <p>Sloveso to be v přítomném čase prostém – kladná věta, záporná věta, otázka</p> <p>Krátká otázka a odpověď – kladná a záporná</p> <p>Otázka a zápor pomocí slovesa do</p> <p>Nahrazení podstatného jména zájmenem</p> <p>Přítomný čas prostý</p> <p>Přítomný čas průběhový</p> <p>Množné číslo</p> <p>Přivlastňování</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí jednoduchým pokynům, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojených témat</p> <p>Vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům</p>	<p>Měsíce a dny v týdnu</p> <p>Určení času - základy</p> <p>Školní pomůcky – rozšíření slovní zásoby</p> <p>Členové rodiny</p> <p>Sporty – základní slovní zásoba</p> <p>Oblečení – rozšíření slovní zásoby</p>

<p>Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>Vyplní osobní formulář</p> <p>Umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích</p> <p>Umí používat slovník</p>	<p>Potraviny – rozšíření slovní zásoby</p> <p>Zvířata domácí a cizokrajná</p> <p>Zpěv písně</p> <p>Četba krátké pohádky</p> <p>Práce se slovníkem</p>
--	---

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Sdělí záměr a přání</p> <p>Vyjádří vlastní potřebu</p> <p>Napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>Vyplní osobní údaje do formuláře</p> <p>Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky</p> <p>pokládá</p>	<p>Sloveso to be v přítomném čase prostém – kladná a záporná věta, otázka</p> <p>Sloveso have got v přítomném čase prostém – kladná a záporná věta, otázka</p> <p>Krátká otázka a odpověď – kladná a záporná</p> <p>Zájmena osobní a přivlastňovací</p> <p>Přítomný čas prostý</p> <p>Přítomný čas průběhový</p> <p>Tázací výrazy when, who, why, how</p> <p>Množné číslo</p>

REÁLIE

Výstupy	Učivo
<p>Pojmenuje britské svátky a měnu</p> <p>Orientuje se v mapě Velké Británie a USA</p> <p>Charakterizuje území České republiky</p> <p>Pojmenuje nejvýznamnější evropské státy</p>	<p>Země Velké Británie, města, řeky, hory</p> <p>Měna Velké Británie</p> <p>Popis území USA</p> <p>Popis území České republiky</p>

<p>Popíše slavnost Halloween a svátky v USA Porovná vánoční zvyky České republiky, VB a USA Charakterizuje území České republiky Zná základní údaje o USA a Velké Británii</p>	<p>Slavnost Halloween Svátky Thanksgiving a Divali Vánoční zvyky v České republice, Velké Británii, USA Charakteristika území České republiky Základní údaje o Velké Británii a USA Jednotky měny v USA</p>
---	--

6. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně Udává rok a místo narození Pozdraví dospělého i kamaráda v různé denní dobu a rozloučí se Zeptá se, jak se komu daří Umí o něco požádat a poděkovat Popíše osobu Hovoří o svých zálibách a povinnostech Umí představit sebe, členy své rodiny a svého kamaráda nebo kamarádky Užívá zdvořilostní fráze Vypráví krátký příběh Umí používat čísla a říct kolik je hodin Umí se zeptat na to, kde lidé žijí, koho znají a co mají</p>	<p>Počasí – slovní zásoba Čtení data, letopočtů Volný čas – slovní zásoba Části těla – slovní zásoba V nemocnici, vyjádření zdravotního problému Vánoční zvyky Světové strany ZOO – slovní zásoba Rodina Velikonoční zvyky Školní předměty, škola Určování času Nakupování Zpěv písně Práce se slovníkem</p>

GRAMATIKA	
Výstupy	Učivo
<p>Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>Hovoří o probíhajících činnostech</p> <p>Vyjádří co může a co musí</p> <p>Pracuje se slovníkem</p> <p>Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace</p> <p>Vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života</p>	<p>Rozkazovací způsob</p> <p>Modální slovesa can, must</p> <p>Minulý čas slovesa have – had</p> <p>Množné číslo nepravidelné u podstatných jmen</p> <p>Budoucí čas pomocí slovesa will</p> <p>Pomocné sloveso shall</p> <p>Zájmena this, that, these, those</p> <p>Stupňování přídavných jmen</p> <p>Předložky</p> <p>Číslovky řadové</p> <p>Vazba I'd like</p> <p>Podstatná jména počitatelná a nepočitatelná</p> <p>Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím</p>
REÁLIE	
Výstupy	Učivo
<p>Pojmenuje nejvýznamnější evropské státy</p> <p>Popíše slavnost Halloween a svátky v USA</p> <p>Porovná vánoční zvyky České republiky, VB a USA</p> <p>Charakterizuje území České republiky</p> <p>Zná základní údaje o USA a Velké Británii</p>	<p>Slavnost Halloween</p> <p>Svátky Thanksgiving a Divali</p> <p>Vánoční zvyky v České republice, Velké Británii, USA</p> <p>Charakteristika území České republiky</p> <p>Základní údaje o Velké Británii a USA</p> <p>Jednotky měny v USA</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři</p> <p>Mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech</p> <p>Vyjmenuje tělesné orgány a zásady osobní hygieny</p> <p>Převypráví příběh</p> <p>Je schopen požádat o radu</p> <p>Umí si objednat jídlo a pítí</p> <p>Popíše lidské smysly a vyjádří postoj k lidem s postižením</p> <p>Napíše soukromý dopis</p> <p>Reaguje na jednoduché písemné sdělení</p>	<p>Dotazník</p> <p>Rodina</p> <p>Tělo, lidské smysly a orgány</p> <p>Péče o zdraví</p> <p>Můj dům, můj byt, domov</p> <p>Vyjádření pocitů a nálady</p> <p>Žádost o radu, příkaz</p> <p>Objednávka v restauraci, stravovací návyky</p> <p>Nákupy a móda</p> <p>Psaní dopisu</p> <p>Sport</p> <p>Moderní technologie a média</p>

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Hovoří a dějích a stavech v minulosti</p> <p>Vyjádří zamýšlenou budoucnost</p> <p>Zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných každodenních formálních a neformálních situacích</p> <p>Umí se zeptat, co lidé dělají – ve škole, ve volném čase, ...</p> <p>Umí říct, co chce</p>	<p>Mínulý čas slovesa to be</p> <p>Mínulý čas prostý u pravidelných sloves</p> <p>Mínulý čas prostý u nepravidelných sloves</p> <p>Otázka a odpověď v minulém čase prostém</p> <p>Mínulý čas průběhový, otázka a odpověď</p> <p>Budoucí čas pomocí will</p> <p>Budoucnost vyjádřená přítomným časem průběhovým (vyjádření úmyslu)</p>

	<p>Modální slovesa can, must Zájmena this, these, that, those Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>
--	--

REÁLIE

Výstupy	Učivo
<p>Charakterizuje historický vývoj obyvatel Velké Británie, New Yorku a Austrálie Zná základní údaje o Skotsku, Irsku a koloniích USA Umí popsat život Vikingů</p>	<p>Historie obyvatel Velké Británie Základní údaje o Skotsku Základní údaje o Irsku Zvyky obyvatel Severní Ameriky Základní kolonie USA Historie obyvatel New Yorku Tradice obyvatel Austrálie Život Vikingů</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	Učivo
<p>Umí používat fráze při nakupování Používá zdvořilostní společenské fráze Orientuje se v hotelu, na letišti Zná význam varovných nápisů Vyjádří vlastní názor k nesprávnému chování a šikaně</p>	<p>Číslovky do 1 000 000 Zdvořilostní společenské fráze, frázová slovesa Můj kalendář Vlastnosti lidí Moje bydliště, příroda a město, bydlení</p>

<p>Vyhledá požadované informace v jednoduchém každodenních autentických materiálech</p> <p>Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat</p> <p>Umí jednoduše vyjádřit, jak se cítí</p> <p>Umí se ptát na záliby a umí na otázky o nich odpovídat</p> <p>Umí popsat sebe, svou rodinu</p> <p>Čte příběh, umí jej převyprávět</p>	<p>Cestování</p> <p>Dopravní nehoda</p> <p>V nemocnici</p> <p>Psaní dopisu</p> <p>Volba povolání</p> <p>Co mám rád...</p> <p>Vánoční přání</p> <p>Svátky a koledy</p> <p>Čtení souvislého textu</p>
---	---

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Umí popsat, co pravidelně dělá</p> <p>Vyjádří zamýšlenou budoucnost</p> <p>Tvoří a užívá trpný rod</p> <p>Zná vybraná modální slovesa a vhodně je užívá</p> <p>Napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>Umí vyjádřit, co má a nemá rád</p> <p>Umí se ptát na to, co lidé dělají a umí na takové otázky odpovídat</p> <p>Umí se ptát na záliby a umí na otázky o nich odpovídat</p>	<p>Předložky a příslovce místa</p> <p>Vazba be able to</p> <p>Vyjádření budoucnosti – přítomný čas průběhový, vazba to be going to, modální sloveso will</p> <p>Podmiňovací způsob – sloveso would</p> <p>Příkaz</p> <p>Předpřítomný čas, otázka a odpověď</p> <p>Vazba I like, I don't like, I love, I hate</p> <p>Some, any – použití</p> <p>Vazby se slovesy have, do, take, make</p> <p>Trpný rod</p> <p>Zvratná zájmena</p> <p>Rozvíjení používání gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)</p>

REÁLIE	
Výstupy	Učivo
<p>Umí státní hymnu a zná státní symboly Velké Británie a USA Zná důležitá fakta o historii Velké Británie a USA Orientuje se na mapě Londýna a zná nákupní místa v něm</p>	<p>Historie Velké Británie Hymna, státní symboly, svátky Velké Británie Pamětihodnosti Londýna Nákupní místa Londýna Fakta o americké válce za nezávislost Fakta o občanské válce v USA Hymna, státní symboly, svátky USA Historie vzniku světoznámých amerických firem</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ

TEMATICKÉ OKRUHY	
Výstupy	Učivo
<p>Umí lidi zdvořile oslovit Umí někoho někam pozvat a reagovat na pozvání Umí se omluvit a přijmout omluvu Umí se s kamarády domluvit na tom, co budou dělat, kam půjdou, kdy se sejdou Umí objednat jídlo a pití Umí říct, co chce, zeptat se na cenu v obchodě Umí se pomocí mapy zeptat na cestu nebo poradit někomu jinému Dokáže se zeptat na základní informace o veřejné dopravě</p>	<p>Věci kolem nás Orientace na ulici, ve městě, cestování Vyjádření názoru a zájmů V restauraci – objednávka, druhy pokrmů Telefonování Žádost o svolení, pomoc, službu Charakteristika osobnosti, postojů a pocitů Popis věci, popis osobnosti Povolání</p>

<p>Dokáže vyjádřit souhlas a nesouhlas s jinými lidmi Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech</p>	<p>U lékaře Čtení a porozumění souvislého textu Kultura Společnost a její problémy</p>
--	---

GRAMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Modální slovesa – použití minulého a budoucího času Používá minulý čas u pravidelných a nepravidelných sloves Používá budoucí čas Používá předpřítomný čas – pravidelná a nepravidelná slovesa, idiomy Používá podmiňovací způsob Rozumí krátkým a jednoduchým textům a vyhledá v nich požadované informace</p>	<p>Podstatná jména počítatelná a nepočítatelná Přivlastňování Infinitiv s předložkou to Přítomný čas prostý a přítomný čas průběhový Modální slovesa Jeden zápor ve větě Určení času ve větách – sometimes, never, all the time Předpřítomný čas Pravidelná a nepravidelná slovesa Trpný rod Přivlastňovací zájmena Frázová slovesa Rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím, práce se slovníkem Rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka, slovní a větný přízvuk, intonaci, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby</p>

REÁLIE

Výstupy	Učivo
Zná historická fakta Velké Británie a USA v jednotlivých obdobích Charakterizuje tvorbu J. R. R. Tolkiena	Historická fakta z období vlády královny Alžběty I. a královny Viktorie Fakta o průmyslové revoluci ve Velké Británii Fakta o nejvýznamnějších bitvách ve Velké Británii Historická fakta o Divokém západu a „zlaté horečce“ v Kalifornii

5.1.3. Další cizí jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Pro realizaci cílů tohoto vzdělávacího oboru byl stanoven německý jazyk.

Předmět Německý jazyk (DCJ) se vyučuje v 8. až 9. ročníku 3 h týdně. Výstupy jsou rozpracovány do 4 částí – mluvnice, tematické okruhy, reálie a čtení s porozuměním podle učebnic Deutsch 1 a Deutsch 2.

Vzdělávací obsah předmětu

- získávání zájmu o studium cizího jazyka a vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu
- získání schopnosti číst s porozuměním přiměřené texty v daném cizím jazyce
- osvojení potřebných jazykových znalostí a dovedností k aktivnímu využití účinné komunikace v cizím jazyce
- porozumění přiměřeně (jazykově, obsahově, rozsahem) náročnému ústnímu sdělení na úrovni osvojených znalostí
- poznání kultury zemí příslušné jazykové oblasti, vyhledání nejdůležitějších informací o zemích studovaného jazyka a práce s nimi
- pochopení významu znalosti cizích jazyků pro osobní život, formování porozumění k odlišným kulturním hodnotám jiných národů.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

POSLECH S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
- Rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
- Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
- Rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku)
- Rozumí jednoduchým pokynům učitele

MLUVENÍ

ŽÁK

- Pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas
- Sdělí své jméno a věk

ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

ŽÁK

- Rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)

PSANÍ

ŽÁK

- Reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence:

Kompetence k učení

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- vyhledává a třídí informace
- propojuje získané poznatky do širších celků
- porovnává získané výsledky

Učitel:

- vede žáky k samostatné činnosti
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace, a které umožňují více pracovních postupů
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k sebehodnocení

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- je schopen pochopit problém
- využívá získané vědomosti k aplikaci na různých variantách řešení

Učitel:

- klade vhodné otázky, nabízí vhodné způsoby řešení
- učitel umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikativní

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- rozumí různým typům textů, záznamů, obrazovým materiálům a zvukům a reaguje na ně

Učitel:

- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích
- vede žáky k vyjadřování vlastního názoru, sebeovládání a asertivní komunikaci

Kompetence sociální a personální

Žák:

- spolupracuje ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly
- přispívá k diskusi v malé skupině i v celé třídě

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení společných úkolů
- vytváří podmínky pro hodnocení žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vede žáky k tomu, aby hodnotili své činnosti
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence občanské

Žák:

- respektuje názory ostatních
- se umí zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Učitel:

- vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a názorů
- vede žáky k diskusi
- vede žáky ke vzájemnému naslouchání si

Kompetence pracovní

Žák:

- je schopen efektivně organizovat svou práci
- dodržuje vymezená pravidla
- využívá znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech

Učitel:

- napomáhá při cestě ke správnému řešení
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Formy realizace

Vyučovací hodina - reálie, skupinová práce, dialogy, poslech, četba, reprodukce textu (ústní, písemná), výklad, samostatná práce (vyhledávání informací, práce se slovníkem a s autentickými materiály), písemný projev, hry, soutěže, recitace, dramatizace, zpěv, výukové programy na PC, krátkodobé projekty.

8. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

MLUVNICE

Výstupy	učivo
<p>Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.</p>	<p>Správná výslovnost některých hlásek – ä, ö, ü, ß 1., 2.os. č. j. pravidel. sloves slovosled oznamovací věty slovosled W-otázek sloveso sein zápor nicht ja-nein – otázky (zjišťovací) 3. os. j.č. pravidel. sloves mein – meine dein – deine přídavné jméno v přísudku předložka „aus, in“ v místních údajích gern nepřímý pořádek slov v oznamovací větě určitý člen der, die, das časování pravidelných sloves v přítomném čase časování slovesa sein předložka „am“ v časových údajích infinitiv</p>

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	učivo
<p>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně.</p>	<p>Abeceda Představení se, poděkování, základní povely Barvy, dny v týdnu, pozdravy, čísla 1–12 Jména v německy mluvících zemích</p>

<p>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojování témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu.</p> <p>Rozumí základům informací v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat.</p> <p>Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.</p>	<p>Internacionalismy</p> <p>Umí pozdravit, představit se, zeptat se na jméno, bydliště, telefonní číslo</p> <p>Umí říci (napsat) o sobě základní informace - Projekt „ICH“</p> <p>Moje rodina – základní slovní zásoba</p> <p>Umí představit členy své rodiny</p> <p>Umí popsat rodinnou fotografii</p> <p>Příběh z obrázků</p> <p>Popis osob a kamarádů - Projekt „Můj kamarád“</p> <p>Umí říci, co má a nemá rád</p> <p>Hádej! Co je to?</p> <p>Umí říci krátkou větu o svých koníčcích</p> <p>Umí pojmenovat koníčky svých kamarádů</p> <p>Zvířata – základní slovní zásoba</p> <p>Potraviny - základní slovní zásoba, ovoce, zelenina</p> <p>Hudební nástroje - základní slovní zásoba</p> <p>Sporty - základní slovní zásoba</p>
--	---

REÁLIE

Výstupy	Učivo
<p>Umí pozdravit</p> <p>Seznamuje se se jmény osob, měst a zemí</p> <p>Seznamuje se s tradicemi v německy mluvících zemích</p>	<p>pozdravy v německy mluvících zemích</p> <p>německá města, osobnosti</p> <p>německá dívčí, chlapecká a zvířecí jména</p> <p>Deutschland, Österreich, Schweiz, Tschechien</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

MLUVNICE

Výstupy	učivo
<p>Zapojí se do jednoduchých rozhovorů. Sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat. Odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá. Rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům. Rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům.</p>	<p>Umí se představit a sdělit základní informace o svém věku, adrese, telefonu zápor kein časování slovesa sein, haben 4. pád podst. jmen s neurčitým členem časování dalších pravidelných sloves zápor kein ve 4. pádě množné číslo některých podstatných jmen předložka „im, um“ v časových údajích časování slovesa fahren, schlafen, sehen, lesen čísla 0 - 100 opakování gramatiky 1. dílu učebnice opakování časování sloves (přítomný čas) slovesa s odlučitelnou předponou časování slovesa „können“ časování sloves „müssen, mögen“ člen určitý a neurčitý skloňování přídavných jmen po členu určitém vazba „von“ sloveso „weh tun“</p>

TEMATICKÉ OKRUHY

Výstupy	učivo
<p>Rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně.</p>	<p>Umí se představit a sdělit základní informace o svém věku, adrese, telefonu Hodiny, měsíce, roční období, svátky</p>

<p>Rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojování témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu. Rozumí základům informací v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat. Rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci.</p>	<p>Kdy slavíme narozeniny? Dopis Tělo a zdraví – základní slovní zásoba Školní pomůcky - základní slovní zásoba Popis třídy Škola – základní slovní zásoba Oblečení – základní slovní zásoba Zvířata – rozšíření slovní zásoby Základní údaje o německy mluvících zemích a České republice Obec a dopravní prostředky – základní slovní zásoba Povolání – základní slovní zásoba Vánoce - základní slovní zásoba</p>
--	---

REÁLIE

Výstupy	učivo
<p>Bližší se seznámí s německy mluvícími zeměmi Získává informace o zemích EU Seznamuje se s tradicemi v německy mluvících zemích</p>	<p>Opakování reálií Německa, Rakouska a Švýcarska Země EU Názvy základních pohádkových postav</p>

5.2. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace v základním vzdělávání je založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním od 1. do 9. ročníku a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Číslo a početní operace** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit na reálné situace). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V dalším tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

V tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

5.2.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 1. a 2. ročníku 4 hodiny týdně, ve 3. až 5. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu Matematika:

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- čísla a početní operace – osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů
- závislosti, vztahy a práce s daty - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů
- geometrie v rovině a prostoru – určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- nestandardní aplikační úlohy a problémy – uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Vyučovací předmět matematika je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

VDO, EV, EGS

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE

1. OBDOBÍ

ŽÁK

- Porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 2
- Čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100
- Zná matematické operátory $+$, $-$, $=$, $<$, $>$ a umí je zapsat
- Sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20
- Řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20
- Umí rozklad čísel v oboru do 20

2. OBDOBÍ

ŽÁK

- Čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 100
- Sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla
- Zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100
- Zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách
- Tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100
- Zapiše a řeší jednoduché slovní úlohy
- Rozeznává sudá a lichá čísla
- používá kalkulátor

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

1. OBDOBÍ

ŽÁK

- Modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek
- Doplní jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20

- Zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu
- Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Vyhledá a roztrídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu
- Orientuje se a čte v jednoduché tabulce
- Určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích
- Provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času
- Uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Poznává a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit
- Rozeznává přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují
- Používá pravítko

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary
- Měří a porovnává délku úsečky
- Vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran
- Sestrojí rovnoběžky a kolmice
- Určí osu souměrnosti překládáním papíru
- Poznává základní tělesa

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků

Žák:

- učí se přesně a stručně vyjadřovat užíváním mateřského jazyka včetně symboliky
- prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev
- rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Žák:

- učí se rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti, vytrvalosti a přesnosti
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky ke kultivovanému a výstižnému projevu
- motivuje žáky k relevantní komunikaci mezi žáky
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

Žák:

- učí se přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- vede žáky ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vytváří pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům a kultuře

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- je si vědo svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a kultuře a zapojuje se do kulturního dění školy

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- vede žáky k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů a které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Žák:

- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech.
- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 5 hodin týdně.

Vzdělávání v matematice zaměřeno na

- užití matematiky v reálných situacích
- osvojení pojmů, matematických postupů
- rozvoj abstraktního a exaktního myšlení
- logické a kritické usuzování

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty (např. fyzika – převody jednotek, rovnice, zeměpis – měřítko, výpočty, chemie - řešení rovnic, převody jednotek, ...)

Předmětem prolínají průřezová témata:

OSV, VDO - důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost

· práce s mapou, slevy, využití poměru, ...

EV – stav ovzduší, přítomnost škodlivých látek, ochrana životního prostředí, ...

EGS – srovnání států, HDP, grafy, ...

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

ŽÁK

- Písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem
- Pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento)
- Čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace
- Provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla
- Píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000
- Používá měřítko mapy a plánu
- Řeší jednoduché úlohy na procenta
- Zvládá orientaci na číselné ose

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

ŽÁK

- Vyhledává a třídí data
- Porovnává data
- Vypracuje jednoduchou tabulku
- Užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu
- Zvládá početní úkony s penězi

GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU

ŽÁK

- Vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce
- Vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu
- Provádí jednoduché konstrukce
- Rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary
- Sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti
- Vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce

- Sestrojí síť základních těles
- Načrtne základní tělesa
- Zobrazuje jednoduchá tělesa
- Odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky
- Umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami
- Používá technické písmo
- Čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

ŽÁK

- Samostatně řeší praktické úlohy
- Hledá různá řešení předložených situací
- Aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí
- Využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- zařazuje metody, při kterých docházejí k řešení a závěrům žáci sami
- vede žáky k plánování postupů a úkolů
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- zadává úkoly s využitím informačních a komunikačních technologií
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Žáci jsou vedeni k

- osvojování základních matematických pojmů a vztahů postupnou abstrakcí a zobecňováním reálných jevů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (pojmů a vztahů, algoritmů, metod řešení úloh)
- využívání prostředků výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky k ověřování výsledků

Žáci

- zjišťují, že realita je složitější než její matematický model
- provádějí rozbor problému a plánu řešení, odhadování výsledků
- učí se zvolit správný postup při řešení slovních úloh a reálných problémů
- vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- podle potřeby pomáhá žákům

Žáci

- zdůvodňují matematické postupy
- vytvářejí hypotézy
- komunikují na odpovídající úrovni

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Žáci

- spolupracují ve skupině
- se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- učí se věcně argumentovat, schopnosti sebekontroly

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Žáci

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel

- požaduje dodržování dohodnuté kvality, termínů
- vede žáky k ověřování výsledků

Žáci

- si zdokonalují grafický projev
- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

I. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ**ČÍSLO A PROMĚNNÁ**

Výstupy	Učivo
Zná číslice 1 až 20, napíše je a přečte je Zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. Seřadí čísla podle velikosti Zakreslí čísla do 20 na číselnou osu Zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > Zapíše, přečte, vyřeší příklady na sčítání a odčítání do dvaceti bez přechodu přes desítku Provádí rozklad na desítky a jednotky	Počítání do dvaceti

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Výstupy	Učivo
Zná a používá matematické symboly +, -, =, <, > Řeší jednoduché slovní úlohy Orientuje se v čase Zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu	jednotky

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Výstupy	Učivo
Rozlišuje a pojmenuje jednoduché geometrické útvary Modeluje jednoduché geometrické útvary v rovině Pozná geometrická tělesa – krychle, koule Geometrické útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev	geometrie

2. ROČNÍK - DOTACE: 4, POVINNÝ**ČÍSLO A PROMĚNNÁ**

Výstupy	Učivo
<p>Zapíše a vyřeší příklady na sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes dvacítku</p> <p>Zapíše a přečte čísla do sta</p> <p>Zakreslí čísla do sta na číselnou osu</p> <p>Porovnává čísla do sta, seřadí je vzestupně i sestupně</p> <p>Sčítá a odčítá čísla do sta</p> <p>Počítá příklady se závorkami</p> <p>Provede zápis slovní úlohy</p> <p>Seznámí se s principem násobilky v oboru do 50</p>	<p>Počítání do dvaceti</p> <p>Počítání do sta</p> <p>Slovní úlohy</p> <p>Násobilka 0-5</p>

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v čase</p> <p>Popisuje jednoduché závislosti z praktického života</p> <p>Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p> <p>Zná rozdíl mezi mincemi a bankovkami</p> <p>Zná mince a bankovky v hodnotě do sta korun</p>	<p>Mince a bankovky</p>

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Výstupy	Učivo
<p>Zná pojem bod, přímka, čára, úsečka</p> <p>Narýsuje přímku, lomenou čáru, úsečku dané délky</p> <p>Porovná úsečky podle velikosti</p>	<p>Geometrie</p>

Umí měřit délku úseček Zná jednotky délky - dm, cm, mm Poznává geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec	
--	--

3. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Výstupy	Učivo
Sčítá a odčítá dvojciferná čísla z paměti i písemně Řeší slovní úlohy do 100 Zapisuje a čte čísla do 1000 Porovnává, seřadí vzestupně i sestupně čísla do 1000 Zobrazí čísla do 1000 na číselné ose Sčítá a odčítá z paměti i písemně Řeší slovní úlohy do 1000 Zaokrouhluje na desítky a sta Užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti Zná symboly pro násobení a dělení Násobí a dělí v oboru malé násobilky Řeší slovní úlohy v oboru malé násobilky	Přirozená čísla do 100 Přirozená čísla do 1000 Zápis čísla v desítkové soustavě, číselná osa Početní operace s přirozenými čísly Malá násobilka

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Výstupy	Učivo
Zná jednotky délky mm, cm, dm, m, km Jednotky délky používá k měření Vyjadřuje se ve vhodných jednotkách Změří rozměry geometrických útvarů (úsečka, čtverec, obdélník aj.) Popisuje jednoduché závislosti z praktického života Doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Jednotky délky Závislosti a jejich vlastnosti Tabulky a schémata

Orientuje se v čase	
---------------------	--

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Výstupy	Učivo
<p>Narýsuje a označí (bod, přímku, polopřímku, úsečku) Dokáže ve čtvercové síti zakreslit čtverec, obdélník a trojúhelník Měří a odhaduje délku úsečky Jednotky délky a jejich převody Zná pojem průsečík a umí ho určit Rozezná osově souměrné útvary v rovině Poznává jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, koule)</p>	<p>Základné útvary v rovině Osově souměrné útvary Základní útvary v prostoru</p>

4. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Výstupy	Učivo
<p>Zapíše a přečte čísla do 10 000, 1 000 000 Sčítá a odčítá z paměti i písemně do 10 000, 1 000 000 Zaokrouhluje na tisíce Ovládá pamětné dělení se zbytkem v oboru malé násobilky Násobí písemně jednociferným a dvouciferným činitelem Písemně dělí jednociferným dělitelem Zná pojem zlomek Modeluje a určuje část celku, používá zápis ve formě zlomku</p>	<p>Počítání do 10 000 Počítání do 1 000 000 Násobení a dělení Zlomky</p>

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

Výstupy	Učivo
Orientuje se v čase	jednotky

Provádí jednoduché převody jednotek času, délky, hmotnosti a objemu Vyhledává, sbírá a třídí data Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy Doplnuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	
---	--

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

Výstupy	Učivo
Řeší jednoduché a složené slovní úlohy	Slovní úlohy

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Výstupy	Učivo
Pracuje s kružítkem Narýsuje trojúhelník, čtverec, obdélník, kružnici Vypočítá obvod rovinných útvarů a obsah čtverce a obdélníku Určí povrch kvádru a krychle sečtením obsahů jeho stran Poznává a narýsuje pravoúhlý trojúhelník Určí vzájemnou polohu přímk v rovině, umí narýsovat kolmici, rovnoběžky, různoběžky Určí souřadnice bodu ve čtvercové síti	Geometrie Rovinné útvary Tělesa

5. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

ČÍSLO A PROMĚNNÁ

Výstupy	Učivo
Zapiše a přečte čísla do 1 000 000 Orientuje se na číselné ose v oboru do milionu Sčítá a odčítá z paměti i písemně do milionu Násobí deseti, stem, tisíci	Počítání do 1 000 000 Přirozená čísla Celá čísla Římské číslice

<p>Zaokrouhluje na tisíce, desetitisíce a statisíce Násobí písemně trojčiferným činitelem Dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem Řeší slovní úlohy v oboru do milionu Zná římské číslice I až X, L, C, D, M Přečte číslo kapitoly a letopočet Zná pojem zlomek Porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel Pracuje s desetinnými zlomky Pracuje s desetinnými čísly (desetina, setina) Přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty Porozumí významu znaku“ – „, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<p>Zlomky Desetinná čísla Zápis čísel a jejich znázornění (číselná osa, teploměr, model)</p>
---	--

ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Vyhledává, sbírá a třídí data Převádí jednotky času a objemu Vyhledává údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji Pracuje s údaji v cenících Čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy Doplnuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel</p>	<p>Jízdní řády Práce s tabulkou a grafem</p>

NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy</p>	<p>Slovní úlohy</p>

GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU

Výstupy	Učivo
<p>Zná pojmy rovina, polorovina, trojúhelník pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný Sestrojí obecný, pravoúhlý, rovnoramenný, rovnostranný trojúhelník Sestrojí čtverec, obdélník Změří a vypočítá obvod trojúhelníku a čtyřúhelníku Poznává a pojmenuje čtyřúhelníky Vypočítá povrch kvádra a krychle Zná pojem objem těles kvádr, krychle Zapiše, použije data z grafu ve čtvercové síti</p>	<p>Geometrie Tělesa</p>

6. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

SHRNUTÍ, OPAKOVÁNÍ A PROHLoubENÍ UČIVA Z 1. - 5. ROČNÍKU

Výstupy	Učivo
<p>Přirozená čísla čte, zapisuje, zobrazuje na číselné ose, porovnává a zaokrouhluje Zapisuje a řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí na jeden až dva početní výkony s přirozenými čísly Používá komutativnost a asociativnost sčítání a násobení Orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času Čte, zapisuje, sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetin a setin Použije desetinná čísla na konkrétních modelech (hmotnosti, délky, peníze) Čte a zapisuje zlomky a sčítá zlomky se stejnými jmenovateli v jednoduchých případech</p>	<p>Přirozená čísla Početní operace s přirozenými čísly Desetinná čísla řádu desetin a setin Zlomek jako část celku Základní útvary v rovině Obvod a obsah obrazce Základní útvary v prostoru Povrch kvádra a krychle Základy rýsování</p>

<p>Rozezná a popíše základní útvary v rovině (lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, kruh, obdélník, kružnice, trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník) Změří úsečku, odhaduje její délku a sestrojí úsečku dané délky, převádí jednotky délky Narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici), užívá jednoduché konstrukce Sestrojí rovnoběžky a kolmice (pomocí trojúhelníku s ryskou) Určí obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran Určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě, užívá základní jednotky obsahu Vypočítá obvod a obsah čtverce a obdélníku Řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým výpočtům obvodů a obsahů obdélníku a čtverce Rozeznává základní prostorové útvary (krychle, kvádr, hranol, válec, jehlan, kužel, koule) a nachází v realitě jejich reprezentaci Vymodeluje jednoduché těleso Sestrojí síť krychle Vypočítá povrch krychle a kvádrů sečtením obsahů jeho podstav a stěn Rozlišuje druhy čar</p>	
---	--

Osová souměrnost

Výstupy	Učivo
<p>Pozná shodné útvary, pomocí průsvítky umí určit, zda jsou dva rovinné útvary shodné Zná vlastnosti osově souměrnosti a osově souměrného útvaru Určí osově souměrný útvar, určí osy souměrnosti osově souměrných útvarů Sestrojí osu úsečky</p>	<p>Shodné útvary Osová souměrnost, osa souměrnosti Osově souměrné útvary, osa úsečky Konstrukce obrazu v osově souměrnosti, samodružný bod</p>

Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, zná a určí samodružný bod	
--	--

DESETINNÁ ČÍSLA

Výstupy	Učivo
<p>Čte a zapisuje desetinná čísla, zobrazí desetinné číslo na číselné ose</p> <p>Porovnává desetinná čísla</p> <p>Zaokrouhluje desetinná čísla na daný řád</p> <p>Provádí početní operace s desetinnými čísly písemně, v jednoduchých případech z paměti</p> <p>Písemně dělí přirozená čísla, kde dělenec je menší než dělitel</p> <p>Násobí a dělí desetinná čísla 10, 100, 1000</p> <p>Převádí jednotky délky a hmotnosti</p> <p>Používá vlastnosti sčítání a násobení desetinných čísel, vypočítá aritmetický průměr</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům s desetinnými čísly</p> <p>Provádí odhad a kontrolu výsledků řešení úloh</p> <p>Používá kalkulačku</p>	<p>Desetinná čísla</p> <p>Porovnávání desetinných čísel</p> <p>Zaokrouhlování desetinných čísel</p> <p>Sčítání a odčítání desetinných čísel, vlastnosti sčítání</p> <p>Násobení desetinných čísel 10, 100, 1000, převody jednotek délky a hmotnosti</p> <p>Násobení desetinných čísel, vlastnosti násobení</p> <p>Dělení desetinných čísel</p>

ÚHEL

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmu úhel, definuje ho a popisuje, narýsuje úhel, graficky přenesení úhel a porovnává úhly</p> <p>Sestrojí osu úhlu, narýsuje úhel dané velikosti určené ve stupních, změří velikost úhlu pomocí úhlooměru</p> <p>Používá jednotky stupeň, minuta, odhadne velikost úhlu, rozlišuje, pojmenuje a narýsuje druhy úhlů (přímý, pravý, ostrý, tupý)</p>	<p>Základní poznatky o úhlu</p> <p>Rýsování, přenášení, porovnávání a shodnost úhlů</p> <p>Druhy úhlů</p> <p>Osa úhlu</p> <p>Velikost úhlu, jednotky velikosti úhlu, úhloměr, měření velikosti úhlu, rýsování úhlu dané velikosti, převádění jednotek velikosti úhlu</p> <p>Početní operace s velikostmi úhlů graficky i písemně</p> <p>Úhly vedlejší a vrcholové</p>

<p>Písemně sčítá a odčítá velikosti úhlů udané ve stupních a minutách, graficky sčítá a odčítá úhly, násobí a dělí velikosti úhlů dvěma graficky i písemně</p> <p>Pozná dvojice vedlejších a vrcholových úhlů a umí určit jejich velikosti, dvojice souhlasných a střídavých úhlů a určí jejich velikosti</p> <p>Sestrojuje vybrané úhly pomocí kružítka a pravítka (60°, 45°, 30° a 15°)</p>	<p>Souhlasné a střídavé úhly</p> <p>Konstrukce úhlů velikostí 60°, 45°, 30° a 15° pomocí kružítka (bez úhloměru)</p>
---	--

DĚLITELNOST PŘIROZENÝCH ČÍSEL

Výstupy	Učivo
<p>Zná pojem násobek a dělitel, používá znaky dělitelnosti, rozezná prvočísla a čísla složená, provádí rozklad čísla na součin prvočísel, určí všechny dělitele daného čísla</p> <p>Určí největšího společného dělitele dvou až tří čísel, určí nejmenší společný násobek dvou až tří čísel, určí čísla soudělná a nesoudělná</p> <p>Řeší jednoduché slovní úlohy vedoucí k určování násobků a dělitelů včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele, modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti přirozených čísel</p>	<p>Násobek a dělitel</p> <p>Znaky dělitelnosti 2, 3, 5, 10</p> <p>Prvočísla a čísla složená</p> <p>Rozklad na prvočinitele</p> <p>Společný dělitel a největší společný dělitel</p> <p>Společný násobek a nejmenší společný násobek</p> <p>Čísla soudělná a nesoudělná</p> <p>Řešení slovních úloh</p> <p>Znaky dělitelnosti 4, 6, 9</p>

TROJÚHELNÍK

Výstupy	Učivo
<p>Definuje a popíše trojúhelník, pojmenuje, popíše a znázorní základní pojmy v trojúhelníku (vrcholy, strany, vnitřní a vnější úhly, výšky, těžnice, těžiště, střední příčky,...)</p> <p>Určí, popíše a znázorní různé druhy trojúhelníků podle stran a úhlů, zná jejich vlastnosti</p> <p>Sestrojí trojúhelník ze tří stran a ověří si sestavení pomocí trojúhelníkové nerovnosti</p> <p>Rozezná a dopočítá vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</p>	<p>Základní poznatky</p> <p>Druhy trojúhelníků</p> <p>Trojúhelníková nerovnost. Konstrukce trojúhelníku</p> <p>Vnitřní a vnější úhly trojúhelníku</p> <p>Střední příčky, těžnice, těžiště a výšky trojúhelníku</p> <p>Kružnice trojúhelníku opsaná a vepsaná</p>

<p>Sestrojí střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku, zná vlastnosti těžiště a používá je, sestrojí kružnici trojúhelníku opsanou a vepsanou Uvědomí si vztahy mezi jednotlivými prvky trojúhelníku a získaných poznatků využije při řešení početních a konstrukčních úloh</p>	
--	--

KVÁDR A KRYCHLE

Výstupy	Učivo
<p>Charakterizuje kvádr a krychli a zná jejich vlastnosti, načrtne a sestrojí obraz kvádrů a krychle ve volném rovnoběžném promítání Rozezná různá tělesa, která jsou zobrazena ve volném rovnoběžném promítání, popíše a narýsuje stěnové a tělesové úhlopříčky Zná jednotky objemu a vzájemně je převádí, odhaduje a vypočítá objem krychle a kvádrů, vypočítá povrch kvádrů a krychle Načrtne a sestrojí síť kvádrů a krychle a z ní těleso vymodeluje, načrtne a sestrojí nárys a půdorys kvádrů a krychle Řeší úlohy z praxe na výpočet objemu a povrchu kvádrů a krychle Přiřadí k sobě nárys, půdorys a volné rovnoběžné průměty různých předmětů</p>	<p>Základní vlastnosti kvádrů a krychle Zobrazení tělesa ve volném rovnoběžném promítání Stěnová a tělesová výška Objem tělesa v krychlové síti Objemové jednotky a jejich převádění Objem kvádrů a krychle Síť kvádrů a krychle Povrch kvádrů a krychle Půdorys a nárys</p>

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zopakuje si probrané učivo a systematicky si utřídí poznatky podle jednotlivých bloků učiva Řeší úlohy z učebnice určené k opakování a procvičení učiva Vytvoří si celkový náhled na matematické učivo</p>	<p>Opakování Úlohy k opakování a procvičení učiva</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

SHRNUTÍ, OPAKOVÁNÍ A PROHLOUBENÍ UČIVA Z 6. ROČNÍKU

Výstupy	Učivo
<p>Sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osy souměrnosti osově souměrných útvarů</p> <p>Zapíše a uspořádá desetinná čísla na číselné ose, provádí s nimi početní operace a užívá je ve slovních úlohách</p> <p>Narýsuje úhel dané velikosti a sestrojí jeho osu, převádí jednotky velikosti úhlů, dopočítá vnitřní a vnější úhly trojúhelníku, úhly vedlejší, vrcholové, souhlasné a střídavé</p> <p>Sestrojí některé úhly bez úhlooměru pomocí kružítka a pravítka</p> <p>Určí a užívá násobky a dělitele přirozených čísel včetně nejmenšího společného násobku a největšího společného dělitele</p> <p>Sestrojí trojúhelník ze tří stran a ověří jeho sestrojení pomocí trojúhelníkové nerovnosti, sestrojí střední příčky, těžnice a výšky trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou</p> <p>Vypočítá objem a povrch kvádrů a krychle a užívá znalosti při řešení slovních úloh z praxe</p> <p>Sestrojí kvádr a krychli ve volném rovnoběžném promítání</p> <p>Zná jednotky objemu a vzájemně je převádí</p> <p>Rozlišuje druhy čar</p>	<p>Osová souměrnost</p> <p>Desetinná čísla</p> <p>Úhel</p> <p>Dělitelnost přirozených čísel</p> <p>Trojúhelníky</p> <p>Kvádr a krychle</p> <p>Základy rýsování</p>

ZLOMKY

Výstupy	Učivo
<p>Modeluje a zapisuje zlomkem část celku, rozšiřuje a krátí zlomek a uvede zlomek na základní tvar, vyjádří přirozené číslo zlomkem a obráceně, zapisuje zlomky jako celá čísla, zlomek jako desetinné číslo a obráceně</p> <p>Určí převrácené číslo k danému zlomku, společného jmenovatele dvou až tří zlomků</p>	<p>Zlomek jako část celku (opakování)</p> <p>Rozšiřování a krácení zlomků, základní tvar zlomku</p> <p>Čísla přirozená a zlomky, převrácené číslo, společný jmenovatel zlomků, smíšená čísla a zlomky</p>

<p>Upraví smíšené číslo na zlomek a obráceně, porovnává zlomky a ověřuje jejich rovnost, znázorňuje zlomky na číselné ose a umí je uspořádat</p> <p>Provádí početní operace se zlomky, sčítá a odčítá dva až tři zlomky se stejnými a různými jmenovateli, sčítá a odčítá přirozená čísla a zlomky, smíšená čísla a zlomky</p> <p>Násobí dva zlomky, zlomek přirozeným a smíšeným číslem, násobí smíšená čísla</p> <p>Dělí zlomek zlomkem, zlomek přirozeným číslem, celé číslo zlomkem a zlomek smíšeným číslem</p> <p>Rozumí pojmu složený zlomek a upraví složený zlomek na základní tvar</p> <p>Řeší slovní úlohy se zlomky: vypočítá část z celku, celek z části a vyjádří část pomocí celku, užívá zlomky při řešení praktických situací</p>	<p>Rovnost zlomků, porovnávání zlomků, uspořádání zlomků, znázornění zlomků na číselné ose</p> <p>Operace se zlomky: sčítání, odčítání, násobení a dělení zlomků, zjednodušení složeného zlomku</p> <p>Slovní úlohy se zlomky</p>
--	---

SHODNOST TROJÚHELNÍKŮ

Výstupy	Učivo
<p>Pozná shodné útvary, určí shodné trojúhelníky pomocí průsvitky, zná věty o shodnosti trojúhelníků (sss, sus, usu) a používá je k zjištění shodnosti</p> <p>Sestrojí trojúhelník z daných prvků podle sss, sus a usu</p> <p>Dbá na kvalitu a přesnost rýsování</p> <p>Zapíše jednoduchý postup konstrukce</p>	<p>Shodnost trojúhelníků</p> <p>Věty o shodnosti trojúhelníků: sss, sus, usu</p> <p>Konstrukce trojúhelníků podle sss, sus a usu</p>

CELÁ ČÍSLA

Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje a zapisuje kladná a záporná čísla, zobrazuje kladná a záporná čísla na svislé a vodorovné číselné ose</p> <p>Chápe pojem opačné číslo a umí určit opačné číslo k danému číslu, dvojnásobí význam znaménka minus</p> <p>Určí absolutní hodnotu daného čísla a chápe její geometrický význam</p>	<p>Čísla kladná a záporná, číselná osa, porovnávání a uspořádání celých čísel</p> <p>Čísla navzájem opačná, absolutní hodnota</p> <p>Sčítání a odčítání celých čísel</p> <p>Násobení a dělení celých čísel</p>

<p>Provádí početní operace s celými čísly – sčítá, odčítá, násobí a dělí celá čísla Provádí z paměti jednoduché početní operace s celými čísly Násobí a dělí číslem (-1) Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace a v nich využívá matematický aparát v oboru celých čísel Řeší slovní úlohy na užití celých čísel</p>	
--	--

STŘEDOVÁ SOUMĚRNOST A DALŠÍ SHODNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti Zná samodružný bod Používá středovou souměrnost v praxi Určí středově souměrný útvar a jeho střed Sestrojí obraz rovinného útvaru v posunutí, v otočení v kladném i záporném smyslu Určí shodné útvary pomocí průsvitky Sestrojí obraz rovinného útvaru ve shodném zobrazení s užitím soustavy souřadnic</p>	<p>Středová souměrnost, samodružný bod Útvary ve středové souměrnosti Otočení a posunutí Shodné útvary, shodnost</p>

RACIONÁLNÍ ČÍSLA

Výstupy	Učivo
<p>Zapiše, přečte a užije záporné desetinné číslo v praxi, zobrazuje racionální čísla na číselné ose, porovnává je a uspořádá Určí absolutní hodnotu racionálního čísla pomocí číselné osy Vyjádří racionální číslo zlomkem a desetinným číslem, vyjádří racionální číslo zapsané zlomkem pomocí desetinného rozvoje Přečte a zapiše periodická čísla</p>	<p>Záporná desetinná čísla Racionální čísla, vyjádření zlomkem, zobrazení na číselné ose, porovnávání a uspořádání Sčítání a odčítání racionálních čísel Desetinný rozvoj racionálního čísla, periodická čísla Násobení a dělení racionálních čísel Řešení slovních úloh v oboru racionálních čísel</p>

<p>Sčítá, odčítá, násobí a dělí racionální čísla, řeší slovní úlohy na užití racionálních čísel</p> <p>Analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace a v nich využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel</p> <p>Používá vlastnosti sčítání a násobení racionálních čísel</p>	
--	--

POMĚR, PŘÍMÁ A NEPŘÍMÁ ÚMĚRNOST

Výstupy	Učivo
<p>Porovnává dvě veličiny poměrem, dělí celek na části v daném poměru, zvětšuje a zmenšuje veličiny v daném poměru, daný poměr zjednoduší krácením</p> <p>Pracuje s měřítkem map a plánů, využívá měřítko při zhotovení jednoduchých plánů a tématických map</p> <p>Řeší slovní úlohy z praxe s využitím poměru</p> <p>Určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti tabulkou, grafem, rovnicí; určí, zda daná závislost je přímá nebo nepřímá úměrnost a své rozhodnutí zdůvodní</p> <p>Zakreslí bod s danými souřadnicemi v pravoúhlé soustavě souřadnic, přečte souřadnice bodu vyznačeném v pravoúhlé soustavě souřadnic</p> <p>Narýsuje graf přímé a nepřímé úměrnosti</p> <p>Rozumí a využívá pojem úměra</p> <p>Řeší slovní úlohy pomocí vztahů přímé a nepřímé úměrnosti, řeší slovní úlohy pomocí trojčlenky</p>	<p>Poměr, převrácený poměr, měřítko plánu a mapy</p> <p>Pravoúhlá soustava souřadnic, osy souřadnic</p> <p>Přímá úměrnost, graf</p> <p>Nepřímá úměrnost, graf</p> <p>Trojčlenka, úměra</p>

ČTYŘÚHELNÍKY

Výstupy	Učivo
<p>Charakterizuje rovnoběžník a zná jeho vlastnosti (strany, úhly, úhlopříčky, výšky), rozlišuje jednotlivé druhy rovnoběžníků (čtverec,</p>	<p>Čtverec a obdélník</p> <p>Kosočtverec a kosodélník</p> <p>Rovnoběžník</p>

<p>obdélník, kosočtverec a kosodélník), zná, porovnává a rozlišuje jejich vlastnosti Sestrojí rovnoběžníky v jednoduchých případech, dopočítá vnitřní úhly rovnoběžníku, odhaduje a vypočítá obsah a obvod rovnoběžníku Odhaduje a vypočítá obsah trojúhelníku Rozpozná lichoběžník a popíše jeho vlastnosti, rozlišuje jednotlivé druhy lichoběžníků a zná jejich vlastnosti, sestrojí lichoběžník v jednoduchých případech Řeší slovní úlohy z praxe vedoucí k výpočtům obvodů a obsahů rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku Vyjmenuje vlastnosti deltoidu, sestrojí ho v jednoduchých případech a vypočítá jeho obvod a obsah Charakterizuje obecný čtyřúhelník a sestrojí ho v jednoduchých případech, vypočítá obvod a obsah obecného čtyřúhelníku, rozliší a znázorní základní druhy čtyřúhelníků, zná jejich základní vlastnosti Rozumí pojmu mnohoúhelník, rozezná a načrtne různé druhy mnohoúhelníků, vypočítá obsah mnohoúhelníku v jednoduchých případech, sestrojí pravidelný šestiúhelník a osmiúhelník Zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení jednoduchých praktických problémů Dbá na kvalitu a přesnost rýsování a provádí ověření zkouškou Zapíše jednoduchý postup konstrukce s použitím matematické symboliky</p>	<p>Obsah trojúhelníku Lichoběžník Deltoid Obecný čtyřúhelník Čtyřúhelník Mnohoúhelníky</p>
--	---

PROCENTA

Výstupy	Učivo
<p>Chápe pojem 1 % a užívá základní pojmy procentového počtu, určí kolik procent je daná část z celku, jak velkou část celku tvoří daný počet procent, celek z dané části a příslušného počtu procent Řeší slovní úlohy na výpočet počtu procent, procentové části a celku; řeší úlohy na procenta i pro případ, že procentová část je větší než základ</p>	<p>Pojem procento Výpočet procentové části Výpočet základu Výpočet počtu procent Sloupcový a kruhový diagram – užití ve slovních úlohách na procenta</p>

<p>Sestaví a čte sloupcové a kruhové diagramy, v nichž jsou jednotlivé položky vyjádřené v procentech Řeší jednoduché úlohy na výpočet úroků, seznámí se s pojmem leasing Chápe pojem promile a užije ho ve slovních úlohách</p>	<p>Úrok, jednoduché úrokování, leasing Promile</p>
--	--

HRANOLY

Výstupy	Učivo
<p>Rozezná a pojmenuje hranol, popíše a znázorní kolmé hranoly, zná jejich vlastnosti a uvede příklady hranolů z praxe Řeší úlohy na prostorovou představivost, určí vzájemnou polohu dvou přímk v rovině, přímky a roviny, vzájemnou polohu dvou rovin Zná a převádí plošné a objemové jednotky Narýsuje síť hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou a zhotoví model, vypočítá objem a povrch hranolu s rovnoběžníkovou, trojúhelníkovou nebo lichoběžníkovou podstavou Výpočet objemu a povrchu hranolu používá při řešení slovních úloh z praxe Zobrazí půdorys kvádru a krychle a porovná s obrazem ve volném rovnoběžném promítání</p>	<p>Pojem hranol, kolmé hranoly, základní vlastnosti Převádění jednotek obsahu a objemu (opakování) Objem hranolu Síť hranolu Povrch hranolu Zobrazení kvádru a krychle na dvě k sobě kolmé průmětny</p>

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zopakuje si probrané učivo a systematicky si utřídí poznatky podle jednotlivých bloků učiva, řeší úlohy z učebnice určené k opakování a procvičení učiva, vytvoří si celkový náhled na matematické učivo</p>	<p>Opakování Úlohy k opakování a procvičení učiva</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ

SHRNUTÍ, OPAKOVÁNÍ A PROHLoubENÍ UČIVA 7. ROČNÍKU

Výstupy	Učivo
<p>Provádí početní operace se zlomky, celými a racionálními čísly Řeší úlohy na poměr a úměrnost Vyhledá shodné trojúhelníky a shodnost použije, sestrojí trojúhelník zadaný podle sss, sus, usu Rozlišuje pojmy osová a středová souměrnost a používá je Rozdělí a popíše čtyřúhelníky, zná jejich vlastnosti, řeší konstrukční úlohy na sestrojení čtyřúhelníků Řeší úlohy na procenta Používá výpočet obsahu rovnoběžníku, lichoběžníku a trojúhelníku v praxi, vypočítá objem a povrch hranolu a výpočty použije v praxi Narýsuje hranol ve volném rovnoběžném promítání, používá různé druhy čar, používá technické písmo k popisu geometrických útvarů</p>	<p>Zlomky Celá a racionální čísla Poměr, přímá a nepřímá úměrnost Shodnost trojúhelníků Shodná zobrazení Čtyřúhelníky Procenta Hranoly Základy rýsování</p>

DRUHÁ MOCNINA A ODMOCNINA

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmu druhá mocnina a odmocnina, zapíše a přečte druhou mocninu a odmocninu, vypočítá druhou mocninu jako součin dvou činitelů písemně a v jednoduchých případech z paměti Určí z paměti druhou odmocninu vybraných čísel, která jsou druhou mocninou celého čísla, druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a počítačky, používá druhou mocninu a odmocninu ve výpočtech</p>	<p>Druhá mocnina Určení druhé mocniny pomocí tabulek a počítačky Druhá odmocnina Určování druhé odmocniny pomocí tabulek a počítačky</p>

PYTHAGOROVA VĚTA A JEJÍ UŽITÍ

Výstupy	Učivo
<p>Rozliší v pravoúhlém trojúhelníku odvěsny a přeponu</p>	<p>Pythagorova věta</p>

<p>Rozumí odvození Pythagorovy věty, zná znění Pythagorovy věty a rozumí obrácené Pythagorově větě, využívá poznatků z Pythagorovy věty při výpočtech stran pravoúhlého trojúhelníku Řeší slovní úlohy vedoucí k užití Pythagorovy věty v praxi, zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností</p>	<p>Výpočet délek stran pravoúhlého trojúhelníku Užití Pythagorovy věty v praxi</p>
--	--

MOCNINY S PŘIROZENÝM MOCNITELEM A OPERACE S NIMI

Výstupy	Učivo
<p>Vypočítá mocniny s přirozenými mocniteli: mocninu nuly, záporného a kladného čísla Zapíše dané číslo v desítkové soustavě pomocí mocnin deseti ve zkráceném tvaru $a \cdot 10^n$ pro $1 < a < 10$, n je celé číslo Určuje třetí a vyšší mocniny s pomocí počítačky Provádí základní početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem tj. sčítání, odčítání, násobení, dělení a umocňování Umocňuje součin a zlomek, má základní znalosti mocnin se záporným mocnitelem</p>	<p>Mocniny s přirozeným mocnitelem, mocnina nuly, záporného a kladného čísla Rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě Určování třetích a vyšších mocnin pomocí počítačky Operace s mocninami: sčítání, odčítání, násobení a dělení mocnin, umocňování součinu, zlomku a mocniny, mocniny se záporným celým mocnitelem</p>

KRUŽNICE A KRUH

Výstupy	Učivo
<p>Zná, co je kružnice, kruh, poloměr, průměr, střed, hraniční a vnitřní bod, určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, načrtne tečnu, sečnu a vnější přímkou kružnice, vysloví jejich definici a charakterizuje pomocí vzdálenosti od středu Narýsuje tětivu kružnice a vypočítá její délku Používá kružnici v jednoduchých konstrukčních úlohách Určí vzájemnou polohu dvou kružnic Určí vztahy mezi poloměry dvou kružnic a střednou</p>	<p>Základní pojmy Vzájemná poloha kružnice a přímky Vzájemná poloha dvou kružnic Thaletova věta Délka kružnice Obsah kruhu</p>

<p>Zná Thaletovu větu a sestrojí Thaletovu kružnici, používá Thaletovu větu v praxi Sestrojí tečnu ke kružnici v daném bodě kružnice a z daného bodu, který leží vně kružnice Vypočítá délku kružnice, obsah a obvod kruhu, řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům obsahu a obvodu kruhu a délky kružnice</p>	
---	--

VÝRAZY A JEJICH UŽITÍ

Výstupy	Učivo
<p>Přečte a zapíše číselný výraz, určí jeho hodnotu, rozumí pojmu výraz s proměnnou, přečte a zapíše ho, zapíše pomocí výrazu s proměnnou slovní text, dosadí do výrazu s proměnnou a vypočítá jeho hodnotu Rozumí pojmu jednočlen a mnohočlen Sčítá a odčítá jednočleny a mnohočleny, násobí jednočlen jednočlenem, mnohočlen jednočlenem a mnohočlen mnohočlenem, určí opačný mnohočlen, dělí jednočlen jednočlenem a mnohočlen jednočlenem Zapíše výrazy s druhou mocninou a odmocninou, umocní výraz Upraví výrazy pomocí vzorců: druhá mocnina dvojčlenu $(a+b)^2$, $(a-b)^2$ a rozdílu druhých mocnin $(a+b) \cdot (a-b)$ Upraví výraz vytýkáním před závorku na součin jednodušších výrazů, používá vzorce ke zjednodušení výrazů $(a+b)^2$, $(a-b)^2$, $(a+b) \cdot (a-b)$</p>	<p>Číselné výrazy Výrazy s proměnnými, proměnná a výraz Mnohočleny, jednočlen a mnohočlen Sčítání a odčítání mnohočlenů, sčítání a odčítání jednočlenů Násobení mnohočlenů: násobení jednočlenu jednočlenem, mnohočlenu jednočlenem a mnohočlenu mnohočlenem Dělení mnohočlenu jednočlenem, dělení jednočlenu jednočlenem Výrazy s druhou mocninou a odmocninou, druhá mocnina dvojčlenu, rozdíl druhých mocnin Úpravy mnohočlenů na součiny</p>

MNOŽINY, BODŮ DANÉ VLASTNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmem množina, prvek množiny, množinový diagram, podmnožina, prázdná množina, konečná a nekonečná množina a pracuje s nimi v jednoduchých případech Určí průnik a sjednocení množin Rozumí pojmu množiny bodů dané vlastnosti</p>	<p>Množiny a podmnožiny Průnik a sjednocení množin Množiny bodů dané vlastnosti</p>

Určí, načrtne a sestrojí množiny bodů dané vlastnosti	
---	--

KONSTRUKČNÍ ÚLOHY

Výstupy	Učivo
<p>Umí jednoduché konstrukce: sestrojí osu úsečky a úhlu, rovnoběžky, kolmice, soustředné kružnice, tečnu ke kružnici, trojúhelník podle sss, sus, usu ...</p> <p>Řeší konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníků a čtyřúhelníků zadaných různými prvky</p> <p>Zapíše jednoduchý zápis konstrukce pomocí matematické symboliky</p> <p>Používá při rýsování základní pravidla přesného rýsování, provádí ověření přesnosti zkouškou</p> <p>Provádí diskuzi při řešení konstrukčních úloh</p>	<p>Základní konstrukce</p> <p>Řešení konstrukčních úloh, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků</p> <p>Konstrukční úlohy řešené pomocí množin bodů dané vlastnosti, další konstrukční úlohy</p>

LINEÁRNÍ ROVNICE

Výstupy	Učivo
<p>Zapisuje a užívá vztah rovnosti, rozumí ekvivalentním úpravám</p> <p>Řeší lineární rovnice s jednou neznámou pomocí ekvivalentních úprav, provádí zkoušku řešení rovnice, provádí diskuzi řešení lineárních rovnic a umí určit počet řešení</p> <p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných</p> <p>Vyřeší daný problém aplikací získaných matematických poznatků a dovedností, užívá logickou úvahu a kombinační úsudek, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí k řešení lineární rovnice s jednou neznámou, zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení slovní úlohy</p> <p>Řeší jednoduché slovní úlohy na pohyb a na směsi</p> <p>Vypočítá hodnotu neznámé ze vzorce po dosazení číselných hodnot všech daných veličin</p>	<p>Rovnost a její vlastnosti</p> <p>Lineární rovnice s jednou neznámou, ekvivalentní úpravy</p> <p>Slovní úlohy řešené lineárními rovnicemi s jednou neznámou, slovní úlohy na „pohyb“ a na „směsi“</p> <p>Výpočet neznámé ze vzorce</p> <p>Lineární nerovnice s jednou neznámou</p>

Užívá a zapisuje vztah nerovnosti, řeší lineární nerovnice s jednou neznámou	
--	--

VÁLEC

Výstupy	Učivo
Znázorní a charakterizuje válec, sestrojí síť válce Převádí jednotky obsahu a objemu, vypočítá objem a povrch válce, řeší slovní úlohy vedoucí k výpočtům objemu a povrchu válce	Základní pojmy Síť válce Převody jednotek obsahu a objemu (opakování) Objem válce Povrch válce Zobrazení válce na dvě navzájem kolmé průmětny

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
Zopakuje si probrané učivo a systematicky si utřídí poznatky podle jednotlivých bloků učiva, řeší úlohy z učebnice určené k opakování a procvičení učiva Aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí Vytvoří si celkový náhled na matematické učivo	Opakování Úlohy k opakování a procvičení učiva

9. ROČNÍK - DOTACE: 5, POVINNÝ**SHRNUTÍ, OPAKOVÁNÍ A PROHLoubENÍ UČIVA 8. ROČNÍKU**

Výstupy	Učivo
<p>Určuje druhou mocninu a odmocninu pomocí tabulek a počítačky, využívá znalosti Pythagorovy věty při řešení úloh, provádí základní početní operace s mocninami, zvládá základní operace s mnohočleny</p> <p>Řeší jednoduché konstrukční úlohy na použití kružnice, používá Thaletovu kružnici, sestrojí tečnu ke kružnici, používá výpočet délky kružnice a obsahu kruhu při řešení slovních úloh</p> <p>Určí průnik a sjednocení množin a znázorní je pomocí množinového diagramu, řeší konstrukční úlohy pomocí množin dané vlastnosti, konstrukční úlohy na sestrojení trojúhelníků a čtyřúhelníků</p> <p>Řeší lineární rovnice s jednou neznámou pomocí ekvivalentních úprav, slovní úlohy pomocí sestavení a vyřešení lineární rovnice s jednou neznámou</p> <p>Určí základní statistické pojmy četnost, modus, medián a aritmetický průměr</p> <p>Řeší slovní úlohy na výpočet objemu a povrchu válce</p>	<p>Druhá mocnina a odmocnina</p> <p>Pythagorova věta</p> <p>Mocniny s přirozenými mocniteli</p> <p>Výrazy</p> <p>Kružnice a kruh</p> <p>Množiny bodů dané vlastnosti a konstrukční úlohy</p> <p>Lineární rovnice</p> <p>Statistika</p> <p>Válec</p>

LINEÁRNÍ ROVNICE S NEZNÁMOU VE JMENOVATELI

Výstupy	Učivo
<p>Řeší lineární rovnice se zlomky v oboru reálných čísel, jednoduché lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli s využitím znalostí o lomených výrazech</p> <p>Řeší slovní úlohy vedoucí k jednoduchým lineárním rovnicím s neznámou ve jmenovateli (úlohy o společné práci), zdůvodní zvolený postup řešení, ověří výsledek řešení slovní úlohy</p> <p>Užívá a zapisuje vztah nerovnosti, řeší lineární nerovnice</p>	<p>Lineární rovnice</p> <p>Lineární rovnice s neznámou ve jmenovateli</p> <p>Slovní úlohy o společné práci</p> <p>Nerovnice</p>

PODOBNOST	
Výstupy	Učivo
<p>Určí podobné útvary, určí a použije poměr podobnosti, používá poměr podobnosti při práci s mapami a plány</p> <p>Zná věty o podobnosti trojúhelníků (sss, sus, uu) a aplikuje je</p> <p>Rozdělí a změní úsečku dané délky v daném poměru, sestrojí rovinný útvar podobný danému (prakticky zvětšuje a zmenšuje)</p> <p>Rozumí pojmem stejnohlé útvary, střed stejnolehlosti a koeficient stejnolehlosti, určí stejnohlé útvary, sestrojí k danému útvaru stejnohlý útvar</p>	<p>Podobnost rovinných útvarů, poměr podobnosti, určování podobných útvarů</p> <p>Užití podobnosti při práci s mapami a plány</p> <p>Podobnost trojúhelníků, věty o podobnosti trojúhelníků a jejich užití</p> <p>Dělení úsečky v daném poměru</p> <p>Praktické zvětšování a zmenšování rovinných útvarů v daném poměru</p> <p>Stejnohlé útvary</p>

FUNKCE	
Výstupy	Učivo
<p>Zná základní pojmy z funkce: funkce, definiční obor a množina hodnot, závisle a nezávisle proměnná, graf, rozezná funkci od jiných vztahů</p> <p>Určí definiční obor a množinu hodnot funkce, sestaví tabulku a zakreslí graf dané funkce</p> <p>Chápe pojem lineární funkce, přímá úměrnost, nepřímá úměrnost</p> <p>Určí, kdy je lineární funkce rostoucí, klesající, konstantní a proč</p> <p>Vyjádří funkční vztah tabulkou, grafem a rovnicí</p> <p>Sestrojí graf lineární funkce, přímé úměrnosti $y = k \cdot x$, a nepřímé úměrnosti $y = k / x$ a kvadratické funkce $y = a \cdot x^2$</p> <p>Matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů, používá probrané funkce při řešení úloh z praxe</p>	<p>Pojem funkce, definiční obor a množina hodnot funkce, závisle a nezávisle proměnná, graf funkce</p> <p>Funkce rostoucí, klesající a konstantní</p> <p>Lineární funkce</p> <p>Graf lineární funkce</p> <p>Přímá úměrnost jako zvláštní případ lineární funkce a její graf</p> <p>Nepřímá úměrnost a její graf</p>

SOUSTAVY LINEÁRNÍCH ROVNIC SE DVĚMA NEZNÁMÝMI

Výstupy	Učivo
<p>Řeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací, v jednoduchých případech soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými metodou sčítací a kombinovanou</p> <p>Provádí zkoušku řešení soustavy rovnic</p> <p>Graficky vyřeší soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, provádí diskuzi řešení soustavy dvou lineárních rovnic</p> <p>Řeší jednoduché slovní úlohy pomocí soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, ověří výsledek řešení slovní úlohy</p>	<p>Základní pojmy a metody řešení, metoda dosazovací, sčítací a kombinovaná</p> <p>Grafické řešení soustavy lineárních rovnic</p> <p>Slovní úlohy</p>

JEHLAN, KUŽEL, KOULE

Výstupy	Učivo
<p>Vypočítá objem a povrch hranolu a válce, výpočty používá v praxi, převádí jednotky obsahu a objemu</p> <p>Popíše a znázorní jehlany a kužel, sestrojí síť jehlanu a kužele, vymodeluje jehlan a kužel</p> <p>Vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele a koule v jednoduchých případech</p> <p>Výpočty objemů a povrchů jehlanu, kužele a koule používá při řešení úloh z praxe</p>	<p>Opakování o tělesech: hranol, válec</p> <p>Jehlan, síť jehlanu</p> <p>Objem a povrch jehlanu</p> <p>Kužel, síť kužele</p> <p>Objem a povrch kužele</p> <p>Koule, objem a povrch</p>

FINANČNÍ MATEMATIKA

Výstupy	Učivo
<p>Zná základní pojmy z finanční matematiky: jistina, úrok, úrokovací období, úroková doba, úroková míra, věřitel, dlužník, úvěr, bankovní účet atd.</p>	<p>Peníze a inflace</p> <p>Jednoduché úrokování</p> <p>Určování počtu dní úrokové doby</p> <p>Složené úrokování</p> <p>Mince, bankovky, platební karty</p>

<p>Určí počet dní úrokové doby, vypočítá úrok z dané jistiny za určité období při dané úrokové míře, určí hledanou jistinu, vypočítá úrok i hledanou jistinu po zdanění Provádí jednoduché a složené úrokování a řeší slovní úlohy z praxe Zná mince, bankovky a platební karty, rozliší valuty a devizy, rozumí převodům měn</p>	<p>Valuty, devizy, převody měn</p>
---	------------------------------------

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zopakuje si probrané učivo a systematicky si utřídí poznatky podle jednotlivých bloků učiva Řeší úlohy z učebnice určené k opakování a procvičení učiva Aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tématických a vzdělávacích oblastí Vytvoří si celkový náhled na matematické učivo</p>	<p>Opakování Úlohy k opakování a procvičení učiva</p>

5.3. INFORMATIKA

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj inforatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií.

Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají inforatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují inforatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení inforatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhují a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním inforatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj
- nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace

- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

Charakteristika vyučovacího předmětu

Organizační a obsahové vymezení vyučovacího předmětu

Výuka probíhá na počítačích v PC učebně s připojením k internetu. Některá témata probíhají bez počítače.

V řadě činností preferujeme práci žáků ve dvojicích u jednoho počítače, aby docházelo k diskusi a spolupráci. Žák nebo dvojice pracuje individuálním tempem.

Výuka je orientována činnostně, s aktivním žákem, který objevuje, experimentuje, ověřuje své hypotézy, diskutuje, tvoří, řeší problémy, spolupracuje, pracuje projektově, konstruuje své poznání.

Pokrytí průřezových témat: OSV, RSP, SaS, SRaSO, PH, K, PL, MV, Ko, KaK, ŘPRD, HPPE, VDO, OSŠ, OOSS, POPŽ, PD, VMEGS, ES, OES, JE, MuV, KD, LV, EP, PM, PSSS, EV, E, ZPŽ, ŽP, VČP, MeV, KČPPMS, IVMSR, SMS, VAMS, FVM, TMS, PRT

1.STUPEŇ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

ŽÁK

- Uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby nazákladě dat
- Popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

ŽÁK

- Sestavuje symbolické zápisy postupů
- Popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb,
- Navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení
- Rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

ŽÁK

- V systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky
- Pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

ŽÁK

- Najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu
- Popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- chápe, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi bude často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.- žáci jsou přizváni k hodnocení prací
- žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální

- zapojuje se do života školy také prostřednictvím digitálních technologií
- při školní práci využívá svěřená zařízení a doporučené digitální technologie
- při řešení problému rozpozná potřebu informací; vyhledá je v doporučených zdrojích a posoudí jejich relevanci; ověří jejich spolehlivost v jiných zdrojích
- ukládá informace tak, aby je znovu našel a mohl použít; ukládá si zajímavé odkazy na zdroje informací pro další použití
- soubory sdílí se svými blízkými a učiteli pomocí zadané digitální technologie
- komunikuje se svými blízkými a učiteli pomocí doporučených digitálních technologií
- vytváří jednoduchý digitální obsah (texty, tabulky, obrázky, audio, video), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- provádí základní změny obsahu, který vytvořil někdo jiný s cílem přizpůsobit ho novým účelům
- identifikuje problémy, řeší je i prostřednictvím digitálních technologií
- uvede příklady, jak mohou digitální technologie pomáhat
- respektuje nastavenou úroveň zabezpečení v používaných zařízeních; rozpozná a nahlásí nevhodný obsah, situace či chování v digitálním prostředí
- respektuje pravidla bezpečného a zdraví neohrožujícího chování při práci s digitálními technologiemi
- odliší vlastní a cizí digitální obsah; použije-li cizí digitální obsah, uvede zdroj
- vysvětlí rozdíly mezi fyzickým a digitálním světem; vybírá informace, které o sobě může zveřejnit
- i v digitálním světě dodržuje pravidla slušného chování

2. STUPEŇ

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

ŽÁK

- Získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti
- Zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek
- Popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti
- Určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění
- Stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

ŽÁK

- Po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti
- Rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení
- Navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

ŽÁK

- Popíše účel informačních systémů, které používá
- Nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce
- Na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

ŽÁK

- Rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému
- Ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu

- Pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí
- Rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu
- Dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- zadávanými úkoly jsou žáci vedeni k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají zkušeností s jiným SW, spoluprací s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.
- tím, že žáci mohou využívat svých poznámek při praktických úkolech, se žáci učí pořizovat si takové poznámky, které jim pak pomohou při praktické práci s technikou

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dotažení do konce
- chápe, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi bude často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více

Kompetence komunikativní

- žáci se také učí pro komunikaci na dálku využívat vhodné technologie
- některé práce odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci se učí dodržovat vžitá konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- při práci jsou žáci vedeni ke kolegiální radě či pomoci, případně při projektech se učí pracovat v týmu, rozdělit a naplánovat si práci, hlídat časový harmonogram apod.- žáci jsou přizváni k hodnocení prací
- žák se učí hodnotit svoji práci i práci ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu, učí se chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

- Žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami žáci jsou seznamováni s vazbami na legislativu a obecné morální zákony (SW pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, hesla ...) tím, že je musí dodržovat (citace použitého pramene, ve škole není žádný nelegální SW, žáci si chrání své heslo ...)
- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím Internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- žáci dodržují bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

Kompetence digitální

- charakterizuje digitální zdroje důležité pro občana a prostřednictvím digitálních technologií se zapojuje do dění ve svém okolí; k učení využívá také digitální vzdělávací prostředí
- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problém použít
- běžné technické problémy sám vyřeší nebo si najde návod na jejich vyřešení
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- vytváří a upravuje digitální obsah v různých formátech, dané formáty kombinuje (vytváří webové prezentace, infografiku a multimedia), vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků ke splnění stanovených cílů
- pozměňuje obsah, který vytvořil někdo jiný, propojuje jej s cílem vytvořit obsah nový
- navrhuje různé postupy k řešení vybraných problémů pomocí digitálních technologií
- zlepšují život uvádí situace, kdy digitální technologie zlepšují život různým sociálním skupinám
- popíše souvislost rozvoje informačních technologií s rozvojem společnosti a uvádí objevy, které výrazně posunuly využití digitálních technologií ve společnosti

- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při používání digitálních technologií předchází situacím ohrožujícím tělesné i duševní zdraví
- cituje zdroje ve své práci, je si vědom svých autorských práv; při práci v digitálním prostředí a při práci s osobními údaji dodržuje právní normy
- promyšleně buduje svou digitální identitu a zajímá se, jak k ní přispívají ostatní; kontroluje svou digitální stopu
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

4. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Výstupy	Učivo
<p>Ovládání digitálního zařízení</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží • Vysvětlí, co je program a rozdíly mezi člověkem a počítačem • Edituje digitální text, vytvoří obrázek • Přehraje zvuk či video • Uloží svoji práci do souboru, otevře soubor • Používá krok zpět, zoom • Řeší úkol použitím schránky • Dodržuje pravidla a pokyny při práci s digitálním zařízením <p>Práce ve sdíleném prostředí</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • Najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci 	<p>Digitální zařízení Zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace Ovládání myši Kreslení čar, vybarvování Používání ovladačů Ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) Kreslení bitmapových obrázků Psaní slov na klávesnici Editace textu Ukládání práce do souboru Otvírání souborů Přehrávání zvuku Příkazy a program</p> <p>Využití digitálních technologií v různých oborech</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Propojí digitální zařízení a uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí • Pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj • Při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • Rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Ergonomie, ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele Počítačová data, práce se soubory Propojení technologií, internet Úložiště, sdílení dat, cloud, mazání dat, koš Technické problémy a přístupy k jejich řešení</p>
--	---

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Úvod do kódování a šifrování dat a informací</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sdělí informaci obrázkem • Předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel • Zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text • Zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky • Obrázek složí z daných geometrických tvarů či navazujících úseček 	<p>Piktogramy, emodži Kód Přenos na dálku, šifra Pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Výstupy	Učivo
<p>Úvod do práce s daty</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech • Doplní posloupnost prvků • Umístí data správně do tabulky • Doplní prvky v tabulce • V posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný <p>Úvod do informačních systémů</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky • Určí, jak spolu prvky souvisí 	<p>Data, druhy dat Doplňování tabulky a datových řad Kritéria kontroly dat Řazení dat v tabulce Vizualizace dat v grafu</p> <p>System, struktura, prvky, vztahy</p>

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Základy programování - příkazy, opakující se vzory</p> <ul style="list-style-type: none"> • V blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy • V programu najde a opraví chyby • Rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • Vytvoří a použije nový blok • Upraví program pro obdobný problém • vlastní bloky, náhoda 	<p>Příkazy a jejich spojování Opakování příkazů Pohyb a razítkování Ke stejnému cíli vedou různé algoritmy Vlastní bloky a jejich vytváření Kombinace procedur</p>

<p>Vlastní bloky, náhoda</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program řídicí chování postavy • v programu najde a opraví chyby • rozpozná opakující se vzory, používá opakování, stanoví, co se bude opakovat a kolikrát • rozpozná, jestli se příkaz umístí dovnitř opakování, před nebo za něj • vytváří, používá a kombinuje vlastní bloky • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • rozhodne, jestli a jak lze zapsaný program nebo postup zjednodušit • cíleně využívá náhodu při volbě vstupních hodnot příkazů <p>Základy programování (postavy a události)</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro řízení pohybu a reakcí postav • v programu najde a opraví chyby • používá události ke spuštění činnosti postav • přečte zápis programu a vysvětlí jeho jednotlivé kroky • upraví program pro obdobný problém • ovládá více postav pomocí zpráv 	<p>Kreslení čar Pevný počet opakování Ladění, hledání chyb Vlastní bloky a jejich vytváření Změna vlastností postavy pomocí příkazu Náhodné hodnoty Čtení programů Programovací projekt</p> <p>Ovládání pohybu postav Násobné postavy a souběžné reakce Modifikace programu Animace střídáním obrázků Spuštění pomocí událostí Vysílání zpráv mezi postavami Čtení programů Programovací projekt</p>
--	--

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Úvod do modelování pomocí grafů a schémat</p> <ul style="list-style-type: none"> • pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty • pomocí obrázku znázorní jev • pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy 	<p>Graf, hledání cesty Schémata, obrázkové modely Model</p>

6. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Kódování a šifrování dat a informací</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpozná zakódované informace kolem sebe • zakóduje a dekáduje znaky pomocí znakové sady • zašifruje a dešifruje text pomocí několika šifer • zakóduje v obrázku barvy více způsoby • zakóduje obrázek pomocí základní geometrických tvarů • zjednoduší zápis textu a obrázku, pomocí kontrolního součtu ověří úplnost zápisu • ke kódování využívá i binární čísla 	<p>Přenos informací, standardizované kódy Znakové sady Přenos dat, symetrická šifra Identifikace barev, barevný model Vektorová grafika Zjednodušení zápisu, kontrolní součet Binární kód, logické A a NEBO</p>

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Výstupy	Učivo
<p>Práce s daty, informační systémy</p> <ul style="list-style-type: none"> • najde a opraví chyby u různých interpretací týchž dat (tabulka versus graf) • odpoví na otázky na základě dat v tabulce • popíše pravidla uspořádání v existující tabulce • doplní podle pravidel do tabulky prvky, záznamy • navrhne tabulku pro záznam dat • propojí data z více tabulek či grafů • popíše pomocí modelu alespoň jeden informační systém, s nímž ve škole aktivně pracují • pojmenuje role uživatelů a vymezí jejich činnosti a s tím související práva 	<p>Data v grafu a tabulce Evidence dat, názvy a hodnoty v tabulce Kontrola hodnot v tabulce Filtrování, řazení a třídění dat Porovnání dat v tabulce a grafu Řešení problémů s daty Školní informační systém, uživatelé, činnosti, práva, databázové relace</p>

POČÍTAČE - DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • uvede různé příklady využití digitálních technologií v zaměstnání rodičů • najde a spustí aplikaci, kterou potřebuje k práci • rozpozná způsob propojení digitálních zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí • propojí digitální zařízení při práci s grafikou a textem • přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace • rozpozná zvláštní chování počítače případně přivolá pomoc dospělého 	<p>Pojmy: hardware a software Datové a programové soubory a jejich asociace v operačním systému Správa souborů, struktura složek Instalace aplikací Domácí a školní počítačová síť Fungování a služby internetu Princip e-mailu Přístup k datům: metody zabezpečení přístupu, role a přístupová práva (vidět obsah, číst obsah, měnit obsah, měnit práva)</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Opakování a vlastní bloky</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program, dbá na jeho čitelnost a přehlednost • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá cyklus s pevným počtem opakování, rozezná, zda má být příkaz uvnitř nebo vně opakování, • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků <p>Podmínky, postavy a události</p> <ul style="list-style-type: none"> • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • po přečtení programu vysvětlí, co vykoná • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • používá podmínky pro ukončení opakování, rozezná, kdy je podmínka splněna • spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav • vytváří vlastní bloky a používá je v dalších programech • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>Vytvoření programu Opakování Podprogramy</p> <p>Opakování s podmínkou Události, vstupy Objekty a komunikace mezi nimi</p>

DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Modelování pomocí grafů a schémat</p> <ul style="list-style-type: none"> vysvětlí známé modely jevů, situací, činností v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku pomocí ohodnocených grafů řeší problémy pomocí orientovaných grafů řeší problémy vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	<p>Standardizovaná schémata a modely Ohodnocené grafy, minimální cesta grafu, kostra grafu Orientované grafy, automaty Modely, paralelní činnost</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Větvení, parametry a proměnné</p> <ul style="list-style-type: none"> v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému po přečtení programu vysvětlí, co vykoná ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby používá podmínky pro větvení programu, rozezná, kdy je podmínka splněna spouští program myší, klávesnicí, interakcí postav používá souřadnice pro programování postav používá parametry v blocích, ve vlastních blocích vytvoří proměnnou, změní její hodnotu, přečte a použije její hodnotu diskutuje různé programy pro řešení problému hotový program upraví pro řešení příbuzného problému 	<p>Větvení programu, rozhodování Grafický výstup, souřadnice Podprogramy s parametry Proměnné</p>

INFORMAČNÍ SYSTÉMY

Výstupy	Učivo
<ul style="list-style-type: none"> • Hromadné zpracování dat • vysvětlí známé modely jevů, situací, činností • v mapě a dalších schématech najde odpověď na otázku • pomocí ohodnocených grafů řeší problémy • pomocí orientovaných grafů řeší problémy • vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností 	Relativní a absolutní adresy buněk Použití vzorců u různých typů dat Funkce s číselnými vstupy Funkce s textovými vstupy Vkládání záznamu do databázové tabulky Řazení dat v tabulce Filtrování dat v tabulce Zpracování výstupů z velkých souborů dat

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
Programovací projekty <ul style="list-style-type: none"> • řeší problémy sestavením algoritmu • v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému • ověří správnost programu, najde a opraví v něm chyby • diskutuje různé programy pro řešení problému • vybere z více možností vhodný program pro řešený problém a svůj výběr zdůvodní • řeší problém jeho rozdělením na části pomocí vlastních bloků • hotový program upraví pro řešení příbuzného problému • zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně 	Programovací projekt a plán jeho realizace Popsání problému Testování, odladění, odstranění chyb Pohyb v souřadnicích Ovládání myši, posílání zpráv Vytváření proměnné, seznamu, hodnoty prvků seznamu Nástroje zvuku, úpravy seznamu Import a editace kostýmů, podmínky Návrh postupu, klonování. Animace kostýmů postav, události Analýza a návrh hry, střídání pozadí, proměnné Výrazy s proměnnou Tvorba hry s ovládaním, více seznamů Tvorba hry, příkazy hudby, proměnné a seznamy

DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE

Výstupy	Učivo
<p>Digitální technologie</p> <ul style="list-style-type: none"> • pojmenuje části počítače a popíše, jak spolu souvisí • vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením • diskutuje o funkcích operačního systému a popíše stejné a odlišné prvky některých z nich • na příkladu ukáže, jaký význam má komprese dat • popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí, které považuje za inovativní • na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti • vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu • diskutuje o cílech a metodách hackerů • vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat • diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu 	<p>Hardware a software</p> <ul style="list-style-type: none"> • Složení současného počítače a principy fungování jeho součástí • Operační systémy: funkce, typy, typické využití • Komprese a formáty souborů • Fungování nových technologií kolem mě (např. smart technologie, virtuální realita, internet věcí, umělá inteligence) <p>Sítě</p> <ul style="list-style-type: none"> • Typy, služby a význam počítačových sítí • Fungování sítě: klient, server, switch, paketový přenos dat, IP adresa • Struktura a principy Internetu, datacentra, cloud • Web: fungování webu, webová stránka, webový server, prohlížeč, odkaz/URL • Princip cloudové aplikace (např. e-mail, e-shop, streamování) <p>Bezpečnost</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bezpečnostní rizika: útoky (cíle a metody útočníků), nebezpečné aplikace a systémy • Zabezpečení počítače a dat: aktualizace, antivir, firewall, zálohování a archivace dat <p>Digitální identita</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digitální stopa: sledování polohy zařízení, záznamy o přihlašování a pohybu po internetu, sledování komunikace, informace o uživateli v souboru (metadata); sdílení a trvalost (nesmazatelnost) dat • Fungování a algoritmy sociálních sítí, vyhledávání a cookies

5.4. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Vzdělávací oblast člověk a jeho svět je jedinou vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všítat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti.

Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů.

Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme**, se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejbližších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země.

Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio – psycho – sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci a o bezpečném chování a vzájemné pomoci v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace .

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že

vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientace v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

MÍSTO, KDE ŽIJEME

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy
- Popíše a zvládne cestu do školy

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

- Orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany
- Řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě
- Má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě
- Uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí
- Sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest
- Poznává státní symboly České republiky

LIDÉ KOLEM NÁS

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy
- Dodržuje základní pravidla společenského chování
- Při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně
- Projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům
- Pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)
- Rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých
- Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy
- Používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
- Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
- Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Poznává, kolik je hodin; orientuje se v čase
- Zná rozvržení svých denních činností
- Rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- Poznává různé lidské činnosti

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
- Uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
- Vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích
- Poznává nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat
- Pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami
- Provede jednoduchý pokus podle návodu

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
- Popíše střídání ročních období
- Zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
- Zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
- Chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
- Popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
- Provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění
- Pojmenuje hlavní části lidského těla
- Rozpozná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných
- Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu
- Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek
- Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
- Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
- Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
- Uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
- Odmítá návykové látky
- Ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

5.4.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 3. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Prvouka

- Prvouka je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací.

Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vyučovací předmět Prvouka je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

MKV, VDO, EV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel vede žáky k:

- objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivuje žáky pro celoživotní učení
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k logickému a kritickému myšlení
- vede žáky k sebeevaluaci
- využívá skupinové práce, vede žáky ke kooperaci
- využívá problémových úloh, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák:

- kriticky myslí, užívá logické myšlení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů a převádí do praxe
- volí vhodné způsoby řešení
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky k používání správné terminologie, rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky, poznatky a dojmy, reaguje na myšlenky, názory a podněty jiných
- jeho projevy jsou výstižné a kultivované
- rozšiřuje si slovní zásobu
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vytváří pozitivní postoj žáků k přírodě

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí)
- je si vědo svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a kultuře a zapojuje se do kulturního dění školy

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Výstupy	Učivo
Orientuje se v nejbližším okolí školy Orientuje se bezpečně v budově školy	Škola - orientace ve škole, okolí školy; vyučování, prostředí třídy; bezpečná cesta do školy, riziková místa a situace, dopravní prostředky Domov - prostředí domova

LIDÉ KOLEM NÁS

Výstupy	Učivo
Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, zná role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům Rozeznává správné a nesprávné chování Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny; příbuzenské a mezigenerační vztahy; život a funkce rodiny Soužití lidí - mezilidské vztahy; mezilidská komunikace Chování lidí - kladné a záporné vlastnosti; pravidla slušného chování Věci kolem nás - běžné činnosti v životě lidí; předměty denní potřeby, pro zábavu; práce, zaměstnání; volný čas a jeho využívání

LIDÉ A ČAS

Výstupy	Učivo
Rozlišuje roční období, určuje měsíce, týdny, dny Určuje čas podle hodin Používá kalendář Uplatňuje elementární poznatky o lidových zvycích	Orientace v čase - určování času, režim dne; roční období; kalendář, rok, měsíc, týden, den

ROZMANITOST PŘÍRODY	
Výstupy	Učivo
Rozliší nejznámější rostliny a živočichy ze svého okolí Poznává a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny Pojmenuje některá volně žijící zvířata Uvede příklady rostlin a živočichů v určitém prostředí Rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích Ohleduplně se chová k přírodě a ochraňuje ji	Rostliny, houby, živočichové - známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub; základní skupiny živočichů a jejich zástupců Rovnováha v přírodě - přírodní společenstva
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
Výstupy	Učivo
Zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny Orientuje se mezi zdravou stravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných Rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí Uplatňuje způsoby bezpečného chování Rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení Reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných situacích Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc; vliv stravování na zdraví; úrazová zábrana; denní režim; osobní hygiena Osobní bezpečí - bezpečné chování v různém prostředí; krizové situace; přivolání pomoci v situaci osobního či cizího ohrožení Situace hromadného ohrožení

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v nejbližším okolí školy Orientuje se bezpečně v budově školy Vyjádří, co pro něho znamená domov Posuzuje okolní krajinu</p>	<p>Škola - bezpečná cesta do školy; orientace ve škole; riziková místa a situace vyučování, učivo, prostředí; okolí školy Domov - domov a bydlení; orientace v místě bydliště Naše obec - název obce, její části; orientační body, okolní krajina</p>

LIDÉ KOLEM NÁS

Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi Usiluje o dobré vztahy ve třídě Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům Nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou Rozliší nevhodné chování Rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí Pojmenuje a přiblíží profesi svých rodičů Rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku</p>	<p>Rodina - postavení jedince v rodině, role členů rodiny; příbuzenské vztahy v rodině, mezigenerační vztahy; funkce a život rodiny Soužití lidí - mezilidské vztahy; mezilidská komunikace Chování lidí - kladné a záporné vlastnosti; pravidla slušného chování Věci a činnosti kolem nás - běžné činnosti v životě lidí; předměty denní potřeby a pro zábavu práce, zaměstnání; volný čas, jeho využití</p>

LIDÉ A ČAS

Výstupy	Učivo
<p>Určuje čas podle hodin Poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda)</p>	<p>Orientace v čase a časový řád - určování času pomocí hodin; určování dne a stanovení data, používání kalendáře; režim dne; roční období</p>

Používá kalendář v souvislosti s ročními obdobími Určuje měsíce, týdny, dny	
--	--

ROZMANITOST PŘÍRODY

Výstupy	Učivo
Rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí Pozná a pojmenuje plody běžných druhů ovoce a zeleniny Pojmenuje některá volně žijící, domácí a hospodářská zvířata Rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích Uvede příklady výskytu rostlin a živočichů v určitém prostředí Dokáže se ohleduplně chovat k přírodě a ochraňovat ji	Rostliny, houby, živočichové - známé a snadno dostupné druhy rostlin a hub; základní skupiny živočichů a jejich poznávání Rovnováha v přírodě - přírodní společenstva

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
Určí a pojmenuje základní části lidského těla Orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu života Zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny Rozpozná některé obvyklé příznaky běžných nemocí Orientuje se mezi zdravou a méně zdravou stravou, dodržuje pitný režim Ovládá základní pravidla silničního provozu z pohledu chodce Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných Rozeznává nebezpečná místa ve svém okolí Uplatňuje způsoby bezpečného chování Rozpozná, na koho se obrátit v situaci osobního ohrožení	Lidské tělo - stavba lidského těla; změny lidského těla v průběhu života Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc; vliv stravování na zdraví; osobní hygiena; pitný režim; úrazová zábrana Osobní bezpečí - bezpečné chování v různém prostředí; krizové situace; přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení; bezpečné chování v silničním provozu Situace hromadného ohrožení

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Výstupy	Učivo
<p>Bezpečně se orientuje v místě svého bydliště Označí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo Rozpozná možná nebezpečí v nejbližším okolí Rozliší, do kterého kraje ČR patří jeho bydliště Pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, městě Posuzuje okolní krajinu, vyjádří různými způsoby její krásu a rozmanitost Vyhledá v místní krajině hlavní zeměpisné a přírodní dominanty, uvede jejich názvy Rozpozná a respektuje nebezpečí osamocení pohybu v krajině (srázy, vodní toky, hustý porost, proměnlivost počasí Orientuje se na vlastivědné mapě ČR a zná státy, se kterými ČR sousedí Rozlišuje některé státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s jejich používáním</p>	<p>Domov - domov, bydlení; orientace v místě bydliště a v nejbližším okolí Město, kde žiji - název obce, její části; poloha obce v krajině; orientační body, zajímavá místa; dopravní síť Místní krajina - zvláštnosti místní oblasti a příslušnost k větším územním celkům (Čechy, Morava, Slezsko) Okolní krajina - typy krajiny; vliv krajiny na život lidí; působení člověka na utváření krajiny a životního prostředí; názvy místních lokalit; voda v krajině; určování hlavních světových stran, jevy v přírodě, orientační body; ochrana životního prostředí; různé druhy plánů a map Naše vlast – orientace na vlastivědné mapě; sousední státy; státní symboly</p>

LIDÉ KOLEM NÁS

Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje základní i širší příbuzenské vztahy Rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi Pojmenuje některé problémy dítěte, které žije jen s jedním z rodičů Posoudí význam a potřebu některých povolání a pracovních činností Usiluje o dobré vztahy ve třídě Nevyvyšuje se nad ostatní, neprosazuje své potřeby silou Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům</p>	<p>Rodina - postavení jedince v rodině; role členů rodiny; širší okruh příbuzenských vztahů v rodině; život a funkce rodiny; rodinné prostředí; práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy a komunikace; zásady opatrnosti, vstřícnosti, úcty, slušnosti a ohleduplnosti; lidská solidarita Chování lidí – kladné a záporné vlastnosti lidí; pravidla slušného chování; národnostní menšina, cizinec Právo a spravedlnost – základní lidská práva, práva dítěte</p>

<p>Rozpozná odlišnost lidí z hlediska vnějšího vzhledu Respektuje odlišné názory a zájmy jiných Rozliší nevhodné chování, vyjádří svůj názor Na příkladech rozliší základní práva lidí (dítěte) Pojmenuje některé kulturní instituce ve svém okolí a rozliší, jaké druhy činností nabízejí Porovná přírodu a lidský výtvar Odlišuje výrobky průmyslu a zemědělské produkce Posoudí význam některých běžně používaných přístrojů Komunikuje pomocí telefonu Rozlišuje a využívá nejvhodnější způsoby odpočinku</p>	<p>Kultura – podoby a projevy kultury; kulturní instituce Věci a činnosti kolem nás – lidská činnost a tvořivost; přírodniny a lidské výtvary; hospodářský život; technika a informační technika</p>
--	---

LIDÉ A ČAS

Výstupy	Učivo
<p>Poznává a prakticky využívá základní časové jednotky (hodina, minuta, sekunda) Orientuje se v čase, rozlišuje mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti Porovnává minulost a současnost – předměty denní potřeby, soužití, zvyky, tradice Pojmenuje některé významné rodáky a předky, kulturní nebo historické památky, významné události spjaté s místem, v němž žije</p>	<p>Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí, generace Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předmětů denní potřeby; průběh lidského života Regionální památky – doklady minulosti (lidové zvyky, tradice, památky); svědectví práce našich předků, významní rodáci; péče o památky Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků; domov, vlast, rodný kraj</p>

ROZMANITOST PŘÍRODY	
Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí základní rozdíl mezi živou a neživou přírodou</p> <p>Rozliší nejznámější rostliny ze svého okolí a určí je podle některých částí</p> <p>Pozná nejznámější jedlé a jedovaté houby</p> <p>Vysvětlí základní rozdíl mezi výživou rostlin a živočichů</p> <p>Určí některé typické znaky nejznámějších živočichů ze svého okolí</p> <p>Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí</p> <p>Pozoruje a rozliší rozmanitost života v jednotlivých ročních obdobích a pozorované jevy popíše, porovná</p> <p>Vypěstuje samostatně nenáročnou rostlinku</p> <p>Ohleduplně se chová k přírodě a ochraňuje ji</p> <p>Vyjádří některá možná ohrožení přírody současným rozvojem civilizace</p> <p>Provede jednoduchý pokus u skupiny známých látek</p> <p>Určí společné a rozdílné vlastnosti známých látek</p> <p>Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů</p> <p>Vysvětlí význam vody a vzduchu pro život člověka</p> <p>Vysvětlí význam půdy pro živé organismy</p> <p>Pozná běžné zástupce hornin a nerostů</p> <p>Posoudí Slunce jako zdroj tepla, světla, života, zdraví</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové – známé a snadno dostupné druhy; znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů; význam v přírodě a pro člověka</p> <p>Rovnováha v přírodě – přírodní společenstva</p> <p>ohleduplné chování k přírodě, ochrana přírody – odpovědnost lidí; ochrana a tvorba životního prostředí; ochrana rostlin a živočichů; likvidace odpadů; živelné pohromy, ekologické katastrofy</p> <p>Látky a jejich vlastnosti - třídění látek (přírodniny, suroviny, lidské výtvary, odpady); změny látek a skupenství; vlastnosti látek; porovnávání látek a měření základních veličin s praktickým užíváním základních jednotek</p> <p>Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody; oběh vody v přírodě; vlastnosti, složení a proudění vzduchu; jejich význam pro život</p> <p>Nerosty a horniny, půda – horniny a nerosty; vznik, složení a význam půdy</p> <p>Vesmír a Země - význam Slunce pro živé organismy; den a noc</p>

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Určí a pojmenuje základní části lidského těla, orientuje se v jejich funkci</p> <p>Uvědomuje si biologické a psychické změny v dospívání</p> <p>Zvládá a uplatňuje základní návyky osobní hygieny</p> <p>Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví</p> <p>Ošetří drobná poranění</p> <p>Uvědomuje si důsledky krizových situací (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.), je poučen o postupech při řešení těchto jevů</p> <p>Rozeznává nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času</p> <p>Uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu a jedná tak, aby neohrožoval zdraví své ani zdraví jiných</p> <p>Orientuje se v základních způsobech vzájemného vyjadřování lásky v rodině, mezi kamarády</p> <p>Pojmenuje některá zdravotní rizika spojená s užíváním návykových látek</p> <p>Uplatňuje způsoby bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných</p> <p>Rozezná nebezpečná místa ve svém okolí</p> <p>Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci</p> <p>V případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítěte</p> <p>Dodržuje základní pravidla účastníků silničního provozu</p> <p>Reaguje odpovídajícím způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech</p>	<p>Lidské tělo – základní stavba a funkce; pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou; změny lidského těla v průběhu života; životní potřeby a projevy; vývoj jedince</p> <p>Péče o zdraví, zdravá výživa - zdraví a nemoc; osobní a duševní hygiena; úrazová zábrana, drobné úrazy a poranění; pitný režim, vliv stravování na zdraví</p> <p>Máme se rádi (kamarádství přátelství, láska, způsoby vyjadřování lásky v rodině, mezi dospělými)</p> <p>Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek; hrací automaty a počítače</p> <p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v rizikovém prostředí; bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce; krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání, atd.); brutalita a jiné formy násilí v médiích; přivolání pomoci v situaci osobního nebo cizího ohrožení; linky důvěry</p> <p>Situace hromadného ohrožení</p>

5.4.2. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. ročníku 1 hodina týdně, v 5. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Přírodověda:

- přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Vyučovací předmět Přírodověda je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

OSV, VDO, EV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k učení
- plánuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k logickému a kritickému myšlení
- vede žáky k sebeevaluaci
- využívá skupinové práce, vede žáky ke kooperaci
- využívá problémových úloh, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák:

- kriticky myslí, užívá logické myšlení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů a převádí do praxe
- volí vhodné způsoby řešení
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky k používání správné terminologie, rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky, poznatky a dojmy, reaguje na myšlenky, názory a podněty jiných
- jeho projevy jsou výstižné a kultivované
- rozšiřuje si slovní zásobu
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vytváří pozitivní postoj žáků k přírodě

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí)
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a kultuře a zapojuje se do kulturního dění školy

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZMANITOST PŘÍRODY

Výstupy	Učivo
<p>Pozná vybrané rostliny podle vnější stavby těla, jejich života a potřeb Charakterizuje základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, houbami Rozliší nejznámější listnaté a jehličnaté stromy Rozliší chráněné, jedovaté a léčivé rostliny Pozná okrasné, kulturní a plané rostliny Uvede příklady praktického využití hospodářsky významných rostlin Pozná zástupce nejznámějších skupin živočichů a určí je podle typických znaků, způsobu života a potravy Rozdělí organismy do známých skupin Posoudí význam zelených rostlin pro život ostatních organismů Rozlišuje živočichy podle základních rozdílů (savci, ptáci, plazi, ryby, obojživelníci, hmyz) Zná a rozliší přírodní společenstva v okolí školy a bydliště Rozpozná některé příčiny porušování rovnováhy v přírodě (škůdci, plevel) Objasní a porovná funkci různých typů ekosystémů, zná vzájemný vztah člověka a ekosystémů Tvoří herbář rostlin z nejbližšího okolí školy a svého bydliště Rozliší činnosti člověka podporující nebo poškozující jeho zdraví a prostředí Ohleduplně se chová k přírodě a ochraňuje ji Uvědomuje si propojení neživé a živé přírody Zná princip rovnováhy přírody Vysvětlí princip střídání dne a noc, ročních období Vyjmenuje planety sluneční soustavy</p>	<p>Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, přírodní společenstva, poznávání a pozorování života v různých biotopech (les, lidská obydlí, pole, louky, voda a její okolí) Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů Neživá příroda Voda, půda, vzduch, horniny, nerosty Vesmír a Země</p>

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje bezpečné způsoby chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklista Splňuje požadavky pro získání průkazu cyklisty Dokáže řešit situace ohrožujících zdraví člověka a v modelových situacích simulujících mimořádné události Dokáže ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc Rozpozná život ohrožující zranění</p>	<p>Osobní bezpečí – bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty, pravidla silničního provozu Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Situace hromadného ohrožení První pomoc Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZMANITOST PŘÍRODY

Výstupy	Učivo
<p>Objasní propojenost prvků živé a neživé přírody, zná princip rovnováhy přírody Porovná na základě vlastního pozorování základní projevy života na některých organismech Rozdělí organismy do známých skupin pomocí jednoduchých klíčů a atlasů Posoudí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a jejich možné dopady na životní prostředí i zdraví člověka Poukáže na problémy, ví, jak přispět ke zlepšení životního prostředí svého okolí</p>	<p>Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva; počasí a podnebí; podnebné pásy Rostliny, houby, živočichové – třídění organismů podle znaků života, životních potřeb a projevů, průběhu a způsobu života, výživy, stavby těla; význam v přírodě a pro člověka Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy; úloha ZOO a botanické zahrady v ochraně přírody</p>

<p>Ohleduplně se chová k přírodě a ochraňuje ji Vysvětlí důsledky pohybu Země a Slunce pro život na Zemi Využívá poznatky o pohybech Země k objasnění střídání dne a noci a změn ročních období Vyjádří příslušnost planety Země ke sluneční soustavě a k vesmíru Změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů Rozpozná kladku, páku či nakloněnou rovinu Rozpozná skupenství látek a jejich změny Založí jednoduchý pokus, připraví a objasní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu Rozliší základní prostředky masové komunikace (tisk, rozhlas, televize, internet) a využívá je pro svou potřebu, poučení, zábavu</p>	<p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana předními Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období, význam Slunce pro živé organismy, zemská přitažlivost, magnetismus, magnetické póly Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství (výroba skla, papíru, plastů), porovnávání látek a měření veličin, praktické užívání základních jednotek; otáčivé účinky síly (páka, kladka); elektrický proud Informační technika – vývoj některých technických předmětů, prostředky masové komunikace, role médií v každodenním životě</p>
--	--

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Pojmenuje hlavní části lidského těla (nejdůležitější ústrojí, orgány a orgánové soustavy) Podporuje svůj zdravý způsob života na základě znalostí o lidském těle Zná jednotlivé etapy lidského života a vývoj dítěte před a po jeho narození Rozvrhne si učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb a dokáže brát ohled na nároky jiných osob Uplatňuje hygienické a preventivní postupy, které souvisí s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou Vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista Rozpozná život ohrožující zranění Dokáže ošetřit drobná poranění a přivolat lékařskou pomoc Zvládá jednoduché způsoby odmítání návykových látek v modelových situacích</p>	<p>Lidské tělo – životní potřeby a projevy, základní stavba a funkce, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, základy lidské reprodukce, vývoj jedince Péče o zdraví a první pomoc, úrazová zábrana; osobní, intimní a zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, nemoci přenosné a nepřenositelné, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních Návykové látky a zdraví – odmítání návykových látek, hrací automaty a počítače, závislost Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru Označování nebezpečných látek</p>

<p>Řeší modelové situace osobního, cizího i hromadného ohrožení</p>	<p>Dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén, pžáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru), integrovaný záchranný systém Situace hromadného ohrožení Dětská krizová centra</p>
---	---

5.4.3. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Vlastivěda se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku 1 hodina týdně.

Vzdělávání v předmětu Vlastivěda:

- vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti
- organizace - žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Vyučovací předmět Vlastivěda je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

VDO, EGS, MKV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k učení
- plánuje dílčí vzdělávací cíle v pravopisu
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci
- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení
- poznává smysl a cíl učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k logickému a kritickému myšlení
- vede žáky k sebeevaluaci
- využívá skupinové práce, vede žáky ke kooperaci
- využívá problémových úloh, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

Žák:

- kriticky myslí, užívá logické myšlení
- prakticky ověřuje správnost řešení problémů a převádí do praxe
- volí vhodné způsoby řešení
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky k používání správné terminologie, rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky, poznatky a dojmy, reaguje na myšlenky, názory a podněty jiných
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- jeho projevy jsou výstižné a kultivované
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vede žáky k toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí)
- je si vědo svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k dění v místě bydliště, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

4. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

MÍSTO, KDE ŽIJEME

Výstupy	Učivo
<p>Určuje hlavní světové strany s pomocí kompasu, buzoly a přírodních jevů Zorientuje vlastivědnou mapu, rozumí jejímu obsahu a vysvětlivkám Orientuje se na mapě ČR, popíše polohu místní krajiny Orientuje se v přehledném terénu podle turistické mapy a buzoly Rozlišuje mezi plány a základními typy map Vysvětlí pojmy vlast, vlastenectví Porovná rozlohu a polohu ČR v Evropě vzhledem k sousedním státům Určí polohu hlavního města Prahy a vybraných měst ČR, vzhledem k místnímu regionu Rozliší, které orgány státní moci se podílejí na řízení státu, na správě obce, v níž žije a některé jejich zástupce Rozlišuje symboly našeho státu, objasní jejich význam a způsoby jejich používání</p>	<p>Okolní krajina – pozorování a popis krajiny v terénu; čtení vlastivědné mapy, světové strany Regiony ČR – zeměpisná poloha, rozloha, členitost a přírodní poměry v ČR; Praha a vybrané oblasti ČR, surovinové zdroje Naše vlast – základy státního zřízení a politický systém ČR; státní správa a samospráva; státní symboly; volby Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky</p>

LIDÉ KOLEM NÁS

výstupy	Učivo
<p>Charakterizuje rozdělení rolí v rodině a pojmenuje základní povinnosti členů rodiny Různými způsoby vyjádří základní mezilidské vztahy v rodině Rozlišuje mezi osobními a neosobními vztahy Posoudí názor jiných lidí a vhodně na něj reaguje, dokáže se podřídit kompromisu případně ustoupit Rozliší nutnost pomáhat (lidem starým, nemocným, slabším, handicapovaným, ...)</p>	<p>Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Chování lidí – vlastnosti lidí, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům, pravidla slušného chování</p>

<p>Usiluje o řešení sporů nenásilným způsobem, respektuje odlišné názory a zájmy jiných Uplatňuje základní pravidla slušného chování ve škole, rodině, obci (městě) Porovná, která opatření a činnosti ve škole jsou příkladem demokratického řízení a rozhodování Vhodně uplatňuje vlastní práva a přitom nepoškozuje práva jiných žáků Rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní a upozorní na ně Uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy Porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz Sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů</p>	<p>Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte; práva a povinnosti žáků školy</p> <p>Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné, hmotný a nehmotný majetek, rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti, hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení, banka jako srávce peněz, úspory, půjčky</p>
--	---

LIDÉ A ČAS

<p>výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Orientuje se na časové přímce Rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) a způsoby jejich získávání Pojmenuje některé prameny, kde se může o historii země (regionu) dovědět a využívá je Chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví Získá informace o některých českých osobnostech a jejich činnostech, kterými obohatili naši kulturu</p>	<p>Orientace v čase a časový řád - dějiny jako časový sled událostí; letopočet; časová přímka Denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě – nejstarší dějiny naší země (do konce 18. století); státní svátky a významné dny Báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa; historické prameny a způsoby poznávání minulosti</p>

<p>Pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve Uvede některé báje a pověsti vztahující se k historii naší země</p>	
---	--

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ZEMĚPISNÁ ČÁST

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v základech zeměpisu světa (světadíly, oceány, evropské státy) Vyhledá na mapě střední Evropy sousední státy ČR a jejich hlavní města, určí podle světových stran jejich geografickou polohu vůči Česku Určí některá významná místa a města v regionu, informuje ostatní o některých jejich zajímavostech Rozlišuje státní symboly, objasní jejich účel a způsoby používání Zprostředkuje ostatním některé zkušenosti, zajímavosti a zážitky z vlastní cesty do zahraničí a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích Porovná, která opatření a činnosti ve škole jsou příkladem demokratického řízení a rozhodování Vhodně uplatňuje vlastní práva a přitom nepoškozuje práva jiných žáků Rozliší jednání, které ohrožuje práva druhých nebo je protiprávní a upozorní na ně Využívá své vlastní zkušenosti a poznatky pro poznávání jiných národů Vyjmenuje různé menšiny žijící v naší vlasti Poznává a toleruje odlišnosti jiných národnostních, etnických a náboženských skupin Orientuje se v základních formách vlastnictví, používá peníze v běžných situacích</p>	<p>Regiony ČR – hospodářství ČR; zemědělská a průmyslová výroba; služby a obchod; cestovní ruch, doprava Evropa a svět – základní orientace na mapě Evropy a světa; kontinenty; evropské státy; EU; cestování; velké cesty a objevy Podnebí, povrch a vodstvo Evropy • rozmanitost rostlinstva a živočišstva v závislosti na podnebí Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace; obchod, firmy; zájmové spolky, politické strany, církve, národnostní menšiny; pomoc nemocným, sociálně slabým; společný „evropský dům“ Chování lidí – pravidla slušného chování; principy demokracie Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte; práva a povinnosti žáků školy; protiprávní jednání; právní ochrana občanů a majetku, soukromého vlastnictví, duševních hodnot Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; peníze Kultura – podoby a projevy kultury; masová kultura a subkultura Základní globální problémy – významné sociální problémy; problémy konzumní společnosti; nesnášenlivost mezi lidmi; globální problémy přírodního prostředí</p>

Znají různé kulturní instituce, orientují se v různých druzích kultur Uvědomuje si globální problémy současného světa	
--	--

DĚJEPISNÁ ČÁST

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se na časové přímce Pojmenuje rozdíly ve způsobu bydlení a života rodiny, společnosti dnes a dříve Pojmenuje některé prameny, kde se může dozvědět o historii země (regionu) a využívá je Rozpozná základní druhy historických pramenů (hmotné, písemné, ústní) a způsoby jejich získávání Chápe význam ochrany kulturního a historického dědictví Srovnává a hodnotí, na vybraných ukázkách, způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků Uvede některé báje a pověsti, vztahující se k historii země (regionu) Objasní některé regionální lidové tradice, zvyky, lidovou tvorbu, osobnosti, kulturní památky</p>	<p>Orientace v čase a časový řád – dějiny jako časový sled událostí; letopočet; časová přímka Současnost a minulost v našem životě – novější české dějiny (od konce 18. století) o současnost; státní svátky a významné dny Regionální památky – péče o památky; lidé a obory zkoumající minulost; historické prameny a způsoby poznávání minulosti Báje, mýty, pověsti – pověsti a báje jako prostředek k probuzení zájmu o dějiny národa</p>

5.5. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Vzdělávací oblast člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis** a **Výchova k občanství**. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast člověk a jeho svět.

Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovední část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti člověk a příroda.

Vzdělávací obor **Dějepis** přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů.

Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor **Výchova k občanství** se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky důležitých politických institucí a orgánů a s možnými způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k utváření a upevňování vědomí přináležetosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, k promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a k jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, k rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně
- souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

5.5.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Dějepis je vyučován jako samostatný předmět v 6. ročníku 1 hodinu týdně a v 7. - 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Dějepis:

- význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách, historické prameny, historický čas a prostor
- vede ke konkrétním příkladům důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků
- směřuje k uvádění zdrojů informací o minulosti, pojmenování institucí, kde jsou tyto zdroje shromažďovány
- učí žáky orientovat se na časové ose a v historické mapě, řadit hlavní historické epochy v chronologickém sledu

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím obrazů, historických map, grafů, přehledů, časových přímek, modelů – např. husitské zbraně, odborné literatury), pracovní sešity
- samostatná práce žáků – vyhledávání informací v různých zdrojích
- zpracovávání krátkodobých projektů

Předmět dějepis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti:

- zeměpis: světové strana a světadíly, zeměpisné oblasti, orientace na mapě
- výtvarná výchova: pravěké malby, řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství), římské umění, byzantské a arabské umění, románský sloh, gotické umění, pozdní gotika, umění 1. poloviny 20. století, renesance (stavitelství, sochařství, malířství), baroko, klasicismus, romantismus
- český jazyk: literatura – římské báje, sloh – mluvní cvičení, řečnictví, první písemné památky, české pověsti, kroniky, doba Karla IV., rozvoj češtiny, Hus, rozvoj vzdělání, literatura 1. poloviny 20. století, druhá polovina 20. století, humanismus, osvícenství, klasicismus, národní obrození, romantismus, přelom 19. a 20. století
- občanská výchova: národ, vlast, čeští církevní patroni, náš region – historie, typy států, složky státní moci, problémy lidské nesnášenlivosti, mezinárodní vztahy a organizace
- hudební výchova: gotická hudba, husitské písně, renesance, baroko, klasicismus, romantismus, umění 2. poloviny 20. století.

Předmětem prolínají průřezová témata

OSV - komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita (výroba keramiky)

EV - příroda a první civilizace, historické památky, průmyslová revoluce – dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, vznik parlamentu, rekatolizace, náboženská nesnášenlivost, USA, Francie – revoluce (Listina práv a svobod, ústava), občanská společnost, vznik totalitního zřízení, volební systémy, formy vlády, ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77

MKV – sblížování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy katolické církve, husitství, poznávání jiných kultur, rasismus – otrokářství v USA, rasismus 20. století, lidská solidarita během válek

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na starověké státy, formování evropských států, vznik Svaté říše římské, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, revoluce v USA, Francii, Anglii, revoluce 1848, 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva, revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU

MDV – obroda čes. jazyka, propaganda, sdělovací prostředky a politika

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

ŽÁK

- Chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

ŽÁK

- Rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí
- Podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty

NEJSTARŠÍ CIVILIZACE. KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY

ŽÁK

- Uuvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států
- Popíše život v době nejstarších civilizací

KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA

ŽÁK

- Uvede první státní útvary na našem území
- Uvede základní informace z období počátků českého státu
- Popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti
- Charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí
- Rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské
- Uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu

OBJEVY A DOBÝVÁNÍ. POČÁTKY NOVÉ DOBY

ŽÁK

- Popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu
- Uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období
- Pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku

MODERNIZACE SPOLEČNOSTI

ŽÁK

- Uvede základní historické události v naší zemi v 19. století
- Vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století
- Rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap

MODERNÍ DOBA

ŽÁK

- Uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války
- Uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ROZDĚLENÝ A INTEGROJÍCÍ SE SVĚT

ŽÁK

- Popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě
- Chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody práce, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- vede žáky k vyhledávání a třídění informací na základě jejich pochopení a propojení
- vede žáky k samostatné práci
- vede žáky k užívání odborné terminologie

Žák:

- vyhledává a třídí informace o daném tématu
- informace využívá v procesu učení
- uvádí historické dění do souvislosti
- propojuje získané poznatky s vědomostmi z různých vzdělávacích oblastí
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni
- vede žáky k rozpoznání a pochopení problémů
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- vede žáky k uvážlivému rozhodnutí, k uvědomování si zodpovědnosti za svá rozhodnutí

Žák:

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení
- vyhledává a využívá informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí, je schopen svá rozhodnutí obhájit
- uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k formování jejich myšlenek
- naslouchá žákům, snaží se jim porozumět, vhodně reaguje
- snaží se žáky účinně zapojit do diskuse

Žák:

- formuluje a logicky vyjadřuje své myšlenky, vyjadřuje se výstižně, souvisle v písemném i ústním projevu
- zapojuje se účinně do diskuse
- správně užívá odborné historické terminologie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- vede žáky k posílení sebedůvěry a k pocitu zodpovědnosti
- snaží se, aby žáci respektovali názory jiných

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- přispívá k diskusi ve skupině i celé třídy, spolupracuje při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí
- hodnotí výkon svůj i spolužáků
- ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel:

- zodpovědně se rozhoduje podle dané situace, podle svých možností poskytuje účinnou pomoc, chová se zodpovědně v krizových situacích
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a pravidel bezpečnosti při práci
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, je schopen vcítit se do situace ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- dodržuje pravidla slušného chování

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování vymezených pravidel, plnění povinností a závazků
- efektivně organizuje svoji práci
- vede žáky k jejich dalšímu rozvoji

Žák:

- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost
- využívá získané poznatky v běžném životě
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a účinnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problému použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

Výstupy	Učivo
Dokáže uvést příklady pro potřebnost dějepisných poznatků Dokáže uvést příklady zdrojů informací o minulosti, Uvede instituce, kde jsou tyto informace o minulosti shromažďovány Orientuje se na časové ose a v historické mapě Řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Význam zkoumání dějin Zdroje dějepisných informací Historické prameny Datování v dějepise

POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI

Výstupy	Učivo
Charakterizuje život sběrače a lovce v období pravěku, jeho materiální a duchovní kulturu Chápe význam zemědělství, dobytkářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	Pravěký člověk sběrač, lovec, zemědělec, řemeslník Doba migrace a usedlého způsobu života, Doba zpracování kovů

NEJSTARŠÍ STAROVĚKÉ STÁTY

Výstupy	Učivo
Chápe souvislosti mezi přírodními podmínkami a vznikem starých států Pochopí podstatu společenského uspořádání ve východních despociích Seznámí se s projevy náboženských představ	Starověk Oblasti starověkého východu, vývoj společnosti, náboženské představy, počátky písma a kultury, přínos starověkých civilizací

STAROVĚKÉ ŘECKO A ŘÍM

Výstupy	Učivo
Pochopí podstatu antické demokracie Chápe přínos řecké civilizace Uvědomí si prolínání kulturních vlivů	Řecko – archaické a klasické období, Makedonie Řím – království, republika, císařství počátky křesťanství

Učí se chápat formy státní moci Uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy	římská kultura naše země v době římské
---	---

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

RANÝ STŘEDOVĚK (5. – 12. STOL.)

Výstupy	Učivo
Osvojí si periodizaci středověku Učí se chápat úlohu křesťanství a víry Seznámí se se státotvornou úlohou panovnických dynastií Uvědomí si duchovní odkaz patronů českých zemí Popíše jednotlivé vrstvy společnosti Zná příklady románské kultury	nový etnický obraz Evropy byzantská, arabská a franská říše první státní útvary na našem území český stát v době knížecí první státní celky v Evropě románská kultura a společnost raného středověku

VRCHOLNÝ STŘEDOVĚK

Výstupy	Učivo
Chápe změny politické, hospodářské a kulturní Zná rozmach českého státu a charakterizuje dobový životní styl Zná problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci Chápe význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	rozvoj řemesel a obchodu vznik měst – význam vláda posledních Přemyslovců Lucemburkové a Karel IV. gotická kultura konflikt mezi Anglií a Francií husitství

POZDNÍ STŘEDOVĚK

Výstupy	Učivo
Uvědomuje si okolnosti vzniku střeoevropského soustátí	doba poděbradská, Jednota Bratrská doba jagellonská

RANÝ NOVOVĚK

výstupy	Učivo
Vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka Zná příčiny a důsledky objevných plaveb Chápe podstatu snah o reformu církve, absolutismus Objasní postavení českých zemí v podmínkách Evropy a v habsb. monarchii.	Humanismus a renesance objevné plavby a jejich důsledky český stát v předbělohorských poměrech třicetiletá válka náboženská reformace v Evropě náboženská občanská válka ve Francii

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OBDOBÍ OD 2. POLOVINY 17. STOLETÍ DO KONCE 18. STOLETÍ

Výstupy	Učivo
Chápe význam baroka a osvícenství, které ovlivnilo vývoj v Evropě Ujasní si pojem osvícenský absolutismus Chápe pojem kolonie	baroko ve službách církve, osvícenství – rozvoj vědy vláda Marie Terezie a Josefa II. vývoj Ruska, Pruska, Francie

NOVOVĚK OD KONCE 18. STOL. DO 70. LET 19. STOLETÍ

Výstupy	Učivo
Uvědomí si důsledky rozbití feudálních struktur Chápe příčiny ve vývoji k moderní společnosti Chápe národní obrození jako jev celoevropský	Velká francouzská revoluce Napoleonské války Vznik USA

<p>Vysvětlí industrializaci a její průvodní jevy Chápe úsilí o vytvoření národních celků Uvědomuje si význam a důsledky kolonialismu</p>	<p>Národní obrození Průmyslová revoluce Životní podmínky v období prům. revoluce průběh a výsledky revoluce 1848 Bachův absolutismus sjednocení Itálie a Německa Koloniální říše</p>
--	--

OD KONCE 19. STOL. DO VZNIKU ČSR

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Chápe problematiku složitých mezinárodních vztahů počátku 20. století Uvědomuje si okolnosti vzniku samostatného Československa</p>	<p>česká politika koncem 19. a počátkem 20. století mezinárodní vztahy vznik bloků – Trojspolek, Trojdohoda 1. světová válka vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, kultura a sociální a národnostní problémy</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

MEZINÁRODNĚ POLITICKÁ SITUACE EVROPY DO R. 1945

<p>výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Chápe pozitiva a slabé stránky demokratických systémů vlády Objasní vznik a systém totalitní vlády komunismu, nacismu a fašismu před II. sv. válkou. Chápe pojmy antisemitismus a rasismu a jejich neslučitelnost s lidskými právy Zná příklady zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky</p>	<p>Mezinárodní hospodářská situace ve 20. a 30. letech Vznik totalitních systémů v SSSR, v Německu a v Itálii Nacistická rasová teorie, Norimberské rasové zákony, holocaust, Stalinova genocida a tábory II. světová válka, válečná ekonomika, totální nasazení, atomová bomba v Nagasaki a Hirošimě.</p>

DRUHÁ SVĚTOVÁ VÁLKA – ÚNOROVÝ PŘEVRA	
Výstupy	Učivo
<p>Učí se úctě k odkazu účastníků odboje Chápe poválečný vývoj Československa od roku 1945 do r. 1948</p>	<p>domácí a zahraniční odboj mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa poválečné Československo v letech 1945 - 48 únorový převrat 1948</p>

DĚJINY OD POLOVINY 20. STOLETÍ DO SOUČASNOSTI	
Výstupy	Učivo
<p>Seznámí se s obdobími Československa v jednotlivých etapách komunistické nadvlády a jeho postavením v mezinárodních souvislostech Soupeření velmocí a hnutí zemí mimo velmocenský dvojblok Chápe postupný rozpad východního bloku Seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik České republiky, ustavení demokratického režimu Zná současné ukotvení České republiky do struktur nadnárodní spolupráce EU, NATO</p>	<p>postavení Československa a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR, 50. léta a politické procesy, Pražské jaro 1968, Normalizace, Sametová revoluce studená válka, bipolární svět rozpad koloniálního systému a hnutí tzv. rozvojových zemí obnova demokracie ve východní Evropě rozpad Československa, vznik České republiky, vstup do EU, NATO technika, věda a kultura ve 2. polovině 20. století globalizace</p>

5.5.2. Výchova k občanství

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační uspořádání

Vyučovací předmět Výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku 1 h týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně informatiky.

Cílem výuky je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jejich aktivní zapojení do života demokratické společnosti, orientovat je v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě, utvářet u nich pozitivní občanské postoje, podporovat přijetí hodnot, na nichž je budována současná Evropa. Výuka směřuje k rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, k úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům. Důležitou součástí je prevence rasistických, xenofobií a extremistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí a k ochraně uměleckých a kulturních hodnot.

Vzdělávání je zaměřeno na vytváření schopnosti využívat různé zdroje informací a uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv.

Vyučovací předmět je úzce spjat s dějepisem, zeměpisem, informatikou, českým jazykem.

Zahrnuje v sobě všechna průřezová témata - především výchovu demokratického občana, výchovu k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchovu, multikulturní výchovu, ale i osobnostní a sociální výchovu a mediální výchovu.

Při výuce preferujeme aktivizující metody a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinová práce, projektové vyučování, ...).

V rámci výuky navštěvujeme tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy, představení, exkurze), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa. Spolupracujeme např. s Oddělením komunikace a vzdělávání Kanceláře Poslanecké sněmovny, s ce Kolín.

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

ŽÁK

- Respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití
- Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem
- Rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům
- Je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
- Respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

ŽÁK

- Chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním
- Formuluje své nejbližší plány

ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

ŽÁK

- Stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti
- Ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
- Uvede příklady služeb, které banky nabízejí
- Uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

ŽÁK

- Uvede základní prvky fungování demokratické společnosti
- Chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy
- Uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání
- Vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů
- Na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu
- Uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele

- Uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání
- Uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků
- Vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu
- Rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy
- V krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

ŽÁK

- Uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a třídit informace
- zadává úlohy, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel
- vede žáky k využití osvojených vědomostí i v jiných oblastech
- připravuje žáky na celoživotní učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- zná textové zdroje (učebnice, encyklopedie, knihy, časopisy) učení
- využívá prostředků výpočetní techniky
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

- vede žáky k plánování postupů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení
- využívá problémové úlohy
- spolu se žáky řeší situace, které vznikají při vyučování i mimo něj

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, plánuje způsob jejich řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhoduje

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky k osvojování jazyka jako prostředku k vyjádření názoru

Žák:

- využívá vhodných prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy
- účinně se zapojuje do diskuse a vhodně obhájí své názory
- naslouchá promluvám druhých lidí, bere v úvahu jejich názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci s okolním světem
- uplatňuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke skupinové práci a k respektování ostatních členů skupiny
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

- dodává žákům sebedůvěru, zajímá se o jejich názory
- toleruje individuální odlišnosti, respektuje osobnost žáků
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory
- využívá metod dramatické výchovy k sociálnímu učení
- učí žáky přijímat rozličné role ve skupině

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- při práci ve skupině se dělí o pomůcky a materiály
- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- věcně argumentuje
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel
- pěstuje u žáků úctu ke státním svátkům, k národním tradicím
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- reflektuje ve výuce společenské dění
- vede žáky k aktivnímu podílení se na třídní samosprávě, organizaci společenských akcí v rámci třídy, školy, obce

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- odmítá hrubé zacházení, fyzické i psychické násilí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- aktivně se zapojuje do kolektivních aktivit ve škole i mimo ni
- přijímá odpovědnost v rámci třídní samosprávy a podílení se na organizaci společenských aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vede žáky k profesní orientaci

Žák:

- dodržují hygienu práce
- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi
- rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápe podstatu i riziko podnikání

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Zná práva a povinnosti žáků, školní řád Uvědomuje si důležitost vzdělání pro život Zná historii i přítomnost obce, regionu Rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu Objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání Ví, do kterých společenských skupin patří a jaké role v nich hraje Zná základní pravidla společenského chování Uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích Zná rozdíl mezi kulturou hmotnou a duchovní Kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí</p>	<p>Naše škola: život ve škole, práva a povinnosti žáků, žákovská samospráva společná pravidla a normy vklad vzdělání pro život Naše obec, region, kraj: důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice, kulturní památky Naše vlast: pojem vlasti a vlastenectví zajímavá a památná místa co nás proslavilo významné osobnosti státní symboly, státní svátky, významné dny Vztahy mezi lidmi: osobní a neosobní vztahy pravidla společenského chování mezilidská komunikace Kulturní život: kulturní instituce masová kultura, prostředky komunikace, rozmanitost kultur</p>

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady</p> <p>Sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti</p> <p>Na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení</p> <p>Vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít</p> <p>Uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu</p> <p>Na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz</p> <p>Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu</p>	<p>Majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví</p> <p>Peníze – formy placení</p> <p>Hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní</p> <p>Banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků</p> <p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování trhu</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Zná mravní hodnoty vycházející ze světových náboženství Objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí Zaujímá tolerantní postoje k menšinám Vysvětlí přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti</p>	<p>Zásady lidského soužití: morálka a mravnost svoboda svědomí Lidská setkání: přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi Vztahy mezi lidmi: problémy lidské nesnášenlivosti</p>

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobií a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Pojmenuje základní lidská práva Vymezení práva i povinnosti dítěte – doma, ve škole, ve společnosti Zná základní dokumenty týkající se lidských práv Posoudí význam ochrany lidských práv a svobod Rozpozná netolerantní projevy v chování lidí</p>	<p>Lidská práva: základní lidská práva práva dítěte úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech poškozování lidských práv, diskriminace</p>

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

Výstupy	Učivo
<p>Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva</p> <p>Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni - v obci, regionu</p> <p>Uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání</p>	<p>Významné globální problémy, způsoby jejich řešení</p>

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstupy	Učivo
<p>Pracuje s pojmy osobnost, temperament</p> <p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p> <p>Rozpozná vlastní silné a slabé stránky pomocí interaktivních her na téma „Kdo jsem“</p> <p>Hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání</p>	<p>Podobnost a odlišnost lidí:</p> <p>osobnost člověka</p> <p>projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání</p> <p>osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, vrozené předpoklady a osobní potenciál</p> <p>sebepoznání</p> <p>charakter</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstupy	Učivo
<p>Zná základní hodnoty člověka</p> <p>Sestaví svůj žebříček hodnot, porovná ho se spolužáky</p>	<p>Vnitřní svět člověka:</p> <p>vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí</p>

	<p>systém osobních hodnot stereotypy v posuzování druhých lidí</p>
--	--

STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Vyloží podstatu fungování trhu Vyjmenuje základní formy podnikání Popíše způsob tvorby státního rozpočtu. Rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje Vysvětlí jednotlivé druhy daní Uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané</p>	<p>Principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh podnikání rozpočet státu systém daní sociální politika státu</p>

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje nejčastější typy a formy států. Uvede hlavní znaky státu. Dá příklady různých typů a forem státu Zná obsah Ústavy ČR Objasní hlavní úkoly složek státní moci, jejich orgánů a institucí Vyjmenuje výhody demokratického řízení státu v každodenním životě občanů Vysvětlí smysl voleb do zastupitelstev Vysvětlí funkci a význam právního řádu Přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod Vysvětlí základní úkoly orgánů právní ochrany občanů Dodržuje právní řád a respektuje normy, které se ho týkají (předpisy silničního provozu apod.)</p>	<p>Právní základy státu: znaky státu typy a formy státu Ústava ČR složky státní moci, jejich orgány a instituce obrana státu orgány a instituce státní správy a samosprávy principy demokracie politický pluralismus význam a formy voleb do zastupitelstev právní řád ČR právo v každodenním životě, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady orgány právní ochrany občanů soustava soudů</p>

<p>Rozpozná protiprávní jednání – vydírání, šikanu, krádež, ohrožení bezpečnosti sebe i druhého člověka Uvede příklady trestní postizitelnosti Diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání</p>	<p>právní norma, předpis druhy a postihy protiprávního jednání, trestní postizitelnost protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví</p>
--	--

MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Popíše průběh a vývoj integračních procesů v Evropě Popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů Vysvětlí význam mezinárodní spolupráce Uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky Objasní souvislosti globálních a lokálních problémů</p>	<p>Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR Globalizace – projevy, významné globální problémy</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství Posoudí význam zákona o rodině Uvědomí si práva a povinnosti dítěte v rodině Vysvětlí možnosti náhradní rodičovské péče Vyhledá v Zákoníku práce předpisy týkající se pracovního poměru. Orientuje se v základních vztazích vyplývajících z pracovního poměru. Sestaví návrh textu pracovní smlouvy</p>	<p>Právo v každodenním životě: manželství náhradní rodičovská péče pracovní poměr Zákoník práce – pracovní smlouva informace důležité pro volbu povolání – systém SŠ, znaky povolání, osobní i další předpoklady pro výkon některých povolání</p>

<p>Pochopí souvislost mezi požadavky na výkon vybraného povolání, svými reálnými osobními předpoklady a konkrétními možnostmi výběru vhodného povolání</p> <p>Získá přehled o nabídkách vzdělávání, profesní přípravy a zaměstnání</p> <p>Učí se vyhledávat, třídit a správně využívat potřebné informace</p> <p>Pozná místní možnosti a příležitosti, které se v dané chvíli</p> <p>Zná způsoby nabývání občanství, uvede základní práva a povinnosti občanů ČR</p> <p>Uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci</p> <p>V úředním styku kultivovaně vystupuje, projevuje žádoucí sociální dovednosti a dbá na vhodnou úpravu svého zevnějšku</p> <p>Dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování</p>	<p>přehled o nabídkách profesní přípravy, vzdělávání</p> <p>místní možnosti a příležitosti</p> <p>člověk jako občan</p> <p>státní občanství</p> <p>vlastnictví</p> <p>občanskoprávní smlouvy</p> <p>styk s úřady</p>
--	--

ČLOVĚK JAKO JEDINEC

Výstupy	Učivo
<p>Posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek</p> <p>Popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru</p> <p>Uvede příklady pozitivních hodnot a smyslu života</p> <p>Objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života</p>	<p>Osobní rozvoj:</p> <p>životní cíle a plány, životní perspektiva</p> <p>adaptace na životní změny, životní zkušenost</p> <p>význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji</p> <p>Vnitřní svět člověka:</p> <p>system osobních hodnot</p> <p>sebehodnocení</p>

5.6. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Vzdělávací oblast člověk a příroda zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování. Vzdělávací obory vzdělávací oblasti člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika**, **Chemie**, **Přírodopis** a **Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří - spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním - také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti. Vzdělávací oblast člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, člověk a společnost, člověk a zdraví a člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, k vlastnímu zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

5.6.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku: v 6.–7. ročníku 1 hodinu týdně, v 8.–9. ročníku 2 h týdně.

Vzdělávání v předmětu Fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů, odborné literatury)
- samostatné pozorování
- krátkodobé projekty

Předmět fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderná reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch)
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustava

Předmětem prolínají průřezová témata:

- rozvoj schopností, poznávání, kreativita (OSV)
- využívání jednotlivých zdrojů energie (EV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

LÁTKY A TĚLESA

ŽÁK

Změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas

POHYB TĚLES, SÍLY

ŽÁK

Rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

Zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů

Rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN

ŽÁK

- Využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů

ENERGIE

ŽÁK

- Uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)
- Pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí

ZVUKOVÉ DĚJE

ŽÁK

- rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz
- posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka

ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE

ŽÁK

- sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod
- vyjmenuje zdroje elektrického proudu
- rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností, zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními, zná druhy magnetů a jejich praktické využití, rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla
- zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí, rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití

VESMÍR

ŽÁK

- objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země
- zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci
- osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- vede žáky k samostatnosti
- vede žáky k používání odborné terminologie

Žák:

- samostatně vyhledává informace o daném tématu (literatura, média)
- nalézá souvislosti mezi získanými daty
- samostatně pozoruje a experimentuje, vyvozuje závěry

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace, vede žáky k nalézání problému, jeho formulaci a k hledání postupu řešení
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení

- vede žáky k ověřování svých závěrů v praxi
- vede žáky k nalézání příkladů fyzikálních dějů a jevů v běžné praxi, k vysvětlování jejich podstaty

Žák:

- samostatně řeší problémy, volí vhodné způsoby řešení, výsledek porovnává s praxí
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, využívá je
- uvádí příklady fyzikálních dějů a jevů v běžné praxi, vysvětluje jejich podstatu

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k smysluplné diskuzi a argumentaci
- vede žáky k formování svých myšlenek
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Žák:

- naslouchá a respektuje názory jiných
- vysloví, vysvětlí a obhájí svůj názor za použití vhodných argumentů a správné terminologie
- správně používá fyzikální značky a symboly

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při jejichž řešení mohou žáci spolupracovat
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáka a k pocitu zodpovědnosti
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině při řešení problémů a úkolů
- hodnotí výkon svůj i spolužáků
- čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování a pravidel bezpečnosti při práci
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích

- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí (podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů energie)

Žák:

- dodržuje pravidla slušného chování a pravidla bezpečnosti při práci
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vede žáky k jejich dalšímu rozvoji

Žák:

- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality a účinnosti, ale i z hlediska ochrany zdraví a životního prostředí
- využívá získané poznatky v běžném životě
- pracuje bezpečně s materiály, nástroji a vybavením
- efektivně organizuje svoji práci

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

6. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

LÁTKA A TĚLESO

Výstupy	Učivo
<p>Rozlišuje látku a těleso, uvede příklady látek a těles. Správně používá pojem atom, molekula, iont a ví, z čeho se skládá atom. Uvede konkrétní příklady jevů, které dokazují, že částice látek se neustále pohybují a vzájemně na sebe působí. Popíše rozdíl mezi látkou pevnou, kapalnou a plynnou a vlastnosti, kterými se od sebe liší</p>	<p>látka a těleso částicové složení látek složení atomu difúze rozdělení látek na pevné, kapalně a plynné</p>

FYZIKÁLNÍ VELIČINY

Výstupy	Učivo
<p>Ovládá značky a jednotky fyzikálních veličin. Změří délku tělesa, vyjádří ji v různých jednotkách. Změří hmotnost pevných a kapalných těles, vyjádří ji ve vhodných jednotkách. Změří objem kapalného a pevného tělesa, zapíše výsledek. Využívá vztah mezi hustotou, objemem a hmotností tělesa. Změří teplotu, určí rozdíl z naměřených hodnot. Předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při změně teploty. Změří čas, zná jednotky času.</p>	<p>fyzikální veličiny délka hmotnost objem hustota teplota teplotní roztažnost těles čas</p>

SÍLA

Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná, zda na dané těleso působí síla. Ovládá pojem gravitační síla a gravitační pole, s porozuměním používá vztah mezi gravitační silou a hmotností.</p>	<p>síla působící na těleso, jednotky síly gravitační síla síla magnetická, gravitační, elektrická</p>

ELEKTROMAGNETICKÉ DĚJE

Výstupy	Učivo
<p>Správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud. Odliší zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe. Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem. Dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními. Objasní nebezpečí vzniku zkratu a popíše možnost ochrany před ním. Rozumí pojmu magnetické pole elektrického proudu a chápe využití elektromagnetu.</p>	<p>elektrické napětí elektrický proud elektrický obvod pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními zkrat pojistka jistič magnetické pole, cívka, elektromagnet</p>

7. ROČNÍK – DOTACE: I, POVINNÝ

POHYB TĚLES A SÍLA

Výstupy	Učivo
<p>Rozhodne, zda je dané těleso v klidu či pohybu vzhledem k jinému tělesu. Rozhodne, jaký druh pohybu těleso vykonává. Změří dráhu uraženou tělesem a odpovídající čas, využívá vztah pro rychlost tělesa při řešení úloh. Určí v konkrétní situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici. Určí druhy sil působících na těleso, určí jejich směr, velikost, působiště a výslednici. Rozumí pojmu třecí síla, chápe její význam v praxi Pokusně zjistí polohu těžiště tělesa, pochopí, že jeho poloha závisí na rozložení látky.</p>	<p>klid a pohyb tělesa relativnost pohybu druhy pohybů okamžitá a průměrná rychlost těžiště tělesa</p>

SVĚTELNÉ JEVY	
Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná ve svém okolí různé zdroje světla. Využívá poznatky o přímočarém šíření světla, objasní vznik stínu, zatmění Slunce a Měsíce. Vyhledá v tabulkách hodnotu rychlosti světla ve vakuu a pro další optická prostředí. Ví o existenci různých druhů zrcadel, chápe princip odrazu světla na jednotlivých zrcadlech. Rozhodne, kdy se světlo láme ke kolmici a kdy od kolmice. Využívá poznatků o lomu světla při průchodu čočkami. Pokusně ověří rozklad světla a vysvětlí vznik duhy v přírodě. Využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh. Rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami.</p>	<p>světlo zdroje světla přímočaré šíření světla rychlost světla odraz světla zrcadla lom světla čočky rozklad světla barva těles</p>

MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN	
Výstupy	Učivo
<p>V jednoduchých případech určí velikost a směr působící tlakové síly. Užívá s porozuměním vztah mezi tlakem, tlakovou silou a obsahem plochy, na kterou tlaková síla působí. Užívá Pascalův zákon k vysvětlení funkce hydraulického zařízení. Chápe vznik hydrostatického tlaku, s porozuměním využívá vztah pro jeho výpočet. Objasní vznik vztlakové síly a určí její velikost a směr v konkrétní situaci. Porovnáním vztlakové a gravitační síly dokáže předpovědět, zda se těleso potopí, bude plovat nebo se bude vznášet.</p>	<p>tlaková síla tlak Pascalův zákon hydrostatický tlak Archimédův zákon</p>

MECHANICKÉ VLASTNOSTI PLYNŮ

Výstupy	Učivo
<p>Chápe a jednoduchými pokusy dovede ověřit vlastnosti plynů. Chápe souvislost atmosférického tlaku s některými procesy v atmosféře. Dovede vysvětlit pojem podtlak a přetlak. Rozumí vztahové síle v atmosféře Země.</p>	<p>atmosférický tlak aneroid manometr</p>

8. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

PRÁCE A ENERGIE

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmu mechanická práce a výkon, dokáže určit, kdy ve fyzice těleso koná práci, s porozuměním používá vztah $W = F \cdot s$ a $P = W/t$ při řešení problémů a úloh. Pochopí souvislost mezi prací a energií. Využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí.</p>	<p>mechanická práce výkon pohybová energie polohová energie</p>

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

Výstupy	Učivo
<p>Chápe elektrické vlastnosti látek. Rozumí vzniku siločar v elektrickém poli. Správně sestaví jednoduchý a rozvětvený elektrický obvod, pokusně ověří, za jakých podmínek prochází obvodem elektrický proud. Odliší zapojení spotřebičů za sebou a vedle sebe. Změří elektrický proud ampérmetrem a elektrické napětí voltmetrem. Objasní účinky elektrického proudu (tepelné, světelné, pohybové).</p>	<p>elektrický náboj, elektrické pole elektrické napětí elektrický proud elektrický obvod elektrický odpor elektrický odpor vodiče vodivost látek</p>

<p>Pochopí, na čem závisí elektrický odpor vodiče. Rozliší pokusně vodič od izolantu. Dodržuje pravidla bezpečné práce při zacházení s elektrickými zařízeními. Rozliší zdroje elektrického napětí. Rozumí pojmu elektrická práce, výkon a příkon elektrického proudu.</p>	<p>schematické značky pravidla bezpečné práce s elektrickými zařízeními baterie, akumulátory rezistor, reostat elektroměr</p>
--	---

ZVUKOVÉ JEVY

Výstupy	Učivo
<p>Určí, co je v okolí zdrojem zvuku, pochopí, že k šíření zvuku je nezbytnou podmínkou látkové prostředí. S porozuměním využívá poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se šíří. Chápe odraz zvuku a dokáže objasnit vznik ozvěny. Chápe, co je tón a na čem závisí jeho výška. Rozumí pojmu hlasitost zvuku a má představu, jak hlasité jsou různé zdroje zvuku v jeho okolí. Chápe nutnost omezit nežádoucí a nebezpečný vliv nadměrně hlasitého zvuku na člověka.</p>	<p>zdroje zvuku šíření zvuku rychlost zvuku odraz zvuku tón a jeho výška hlasitost zvuku infrazvuk, ultrazvuk</p>

VNITŘNÍ ENERGIE, TEPLO, SKUPENSTVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí pojem vnitřní energie tělesa. Chápe pojem tepelná výměna prouděním a tepelné záření. Dovede vysvětlit složení látek z částic. Chápe pojem tepelné motory a pístové spalovací motory.</p>	<p>vnitřní energie teplo změny skupenství atomy, molekuly tepelné a pístové spalovací motory</p>

POČASÍ KOLEM NÁS

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmu meteorologie a chápe základní meteorologické jevy. Dovede vysvětlit složení atmosféry Země. Chápe vliv počasí na život na Zemi a dovede vysvětlit problémy se znečišťováním planety.</p>	<p>atmosféra vlhkost vzduchu, tlak vzduchu, teplota vzduchu ozon, skleníkový efekt</p>

9. ROČNÍK – DOTACE: 2, POVINNÝ

ELEKTROMAGNETICKÉ JEVY

Výstupy	Učivo
<p>Chápe přítomnost magnetického pole kolem cívky s elektrickým proudem a princip elektromagnetu a jeho využití. Rozumí činnosti elektromotoru. Chápe činnost elektromagnetické indukce. Rozumí vzniku střídavého a stejnosměrného proudu a činnosti transformátoru. Dokáže popsat elektrickou rozvodnou síť. Rozumí vedení elektrického proudu v plynech a kapalinách. Chápe pojem vodič a izolant. Rozumí vedení elektrického proudu v polovodičích a změnám velikosti odporu při změně teploty a osvětlení. Chápe fotovoltaický článek jako alternativní zdroj elektrické energie. Dovede pojmenovat elektrospotřebiče v domácnosti a způsob jejich zapojení do elektrické sítě. Chápe důležitost bezpečného zacházení s elektrickými spotřebiči a ochrany před úrazem elektrickým proudem. Rozumí významu první pomoci při úrazu elektrickým proudem.</p>	<p>elektromagnet jistič elektromotor indukovaný proud střídavý proud, kmitočet, sinusoida transformátor alternátor vodič, izolant, elektrolyt jiskrový výboj, elektrický oblouk termistor, fotorezistor polovodiče N a P fotodioda, sluneční článek fázový, nulovací a ochranný vodič dvojitá izolace bezpečné napětí bezpečnostní předpisy a zásady, první pomoc při úrazu elektrickým proudem elektromagnetické vlny, záření</p>

<p>Dokáže vyjmenovat elektromagnetické vlny a záření, chápe pojem vlnová délka a kmitočet, rozumí využití. Chápe význam zdrojů elektromagnetického záření. Využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní.</p>	<p>zdroje záření, laser</p>
---	-----------------------------

SVĚTELNÉ JEVY A JEJICH VYUŽITÍ

Výstupy	Učivo
<p>Chápe podstatu, odraz a zdroje světla. Jednoduchým pokusem dokáže lom světla. Chápe význam a činnost optických přístrojů. Rozumí optickým vlastnostem a korekci očních vad.</p>	<p>vlnová délka a rychlost světla zdroje světla, zrcadla, úhel dopadu a odrazu, lom světla čočky, mikroskop, dalekohled krátkozrakost, dalekozrakost, spojka, rozptylka</p>

JADERNÁ ENERGIE

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí pojem radioaktivita, proton, neutron. Vysvětlí, jak se štěpí atomové jádro, pojem řetězová reakce a popíše, na jakém principu pracuje jaderný reaktor. Chápe využití jaderného záření v průmyslu a lékařství. Porozumí, jak se zajišťuje bezpečný provoz jaderné elektrárny. Vysvětlí nebezpečí zneužití jaderné energie. Zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí. Chápe důležitost ochrany před zářením.</p>	<p>atomové jádro radioaktivita druhy radioaktivního záření řetězová reakce jaderná energetika obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie ochrana před zářením</p>

ZEMĚ A VESMÍR	
Výstupy	Učivo
<p>Popíše Sluneční soustavu a má představu o pohybu vesmírných těles. Odliší planetu a hvězdu. Má představu, jaké děje se odehrávají na Slunci. Chápe pojem galaxie a souhvězdí. Rozumí významu kosmonautiky a vesmírných objevů.</p>	<p>Sluneční soustava hvězdy Slunce, Země, Měsíc galaxie družice, kosmické lety a orbitální stanice</p>

5.6.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie je vyučován jako samostatný předmět v 8. a v 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Výuka chemie směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů, řešení problémů a zdůvodňování správného jednání v praktických situacích. Žáci si vytvářejí potřeby objevovat a vysvětlovat chemické jevy, zdůvodňovat vyvozené závěry a získané poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů, získávají a upevňují si dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami.

Chemie zahrnuje část tematických okruhů průřezových témat, a to především enviromentální výchovy, mediální výchovy a výchovy demokratického občana. Využívá metod a forem práce založených na praktickém předvedení jednoduchých chemických dějů, řešení problémových úloh (divergentních, konvergentních, hodnotících myšlení...) zejména ve skupinách, na samostatné prezentaci informací získaných z různých zdrojů a projektů. Předmět chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s matematikou (např. zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu; přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví; fyzika – vlastnosti a stavba látek; matematika – chemické výpočty).

Při hodnocení žáka se klade důraz na jeho schopnost aplikovat získané vědomosti a dovednosti, hledat souvislosti a vztahy mezi nimi, předvídat je nebo je ovlivňovat, schopnost formulovat a obhajovat vlastní názor, pracovat ve skupině. Hodnocení vychází z výsledků písemných testů, samostatné prezentace a praktických dovedností.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách
- demonstrační pokusy

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

ŽÁK

- Uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky
- Rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti

CHEMICKÉ REAKCE

ŽÁK

- Pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

ŽÁK

- Popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí
- Orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem
- Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem

ORGANICKÉ SLOUČENINY

ŽÁK

- zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie
- vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy
- uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v potravě

CHEMIE A SPOLEČNOST

ŽÁK

- Uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin
- Zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických
- vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich
- popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Žák:

- propojuje získané informace k určení vlastností látek, jejich vzorců a použití
- využívá výukové programy k upevnění získaných dovedností
- samostatně vyhledá informace o daném tématu na internetu nebo v literatuře

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Žák:

- uvádí příklady chemických jevů a reakcí v běžném životě a vysvětlí jejich chemickou podstatu
- samostatně řeší problémy, volí vhodné postupy řešení chemických rovnic a výpočtů
- vyhledá informace a navrhne řešení situace při chemických a ekologických problémech

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Žák:

- správně užívá chemických symbolů a značek
- rozumí užívaným chemickým symbolům a značkám v běžném životě
- obhájí a vysvětlí svůj názor na používání chemických prostředků
- zhodnotí užívání fosilních a vyráběných paliv jako zdrojů energie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Žák:

- spolupracuje ve skupině při získávání výsledků laboratorních prací
- ohodnotí svůj i cizí výkon při samostatném vystoupení

Kompetence občanské

Učitel:

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a enviromentální problémy a respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí

Žák:

- dodržuje pravidla slušného chování
- chápe vliv chemie na životní prostředí
- vyhledá ekologické čisticí a prací prostředky
- zhodnotí využívání prvotních druhotných surovin z hlediska rozvoje na Zemi
- aplikuje znalosti o principech hašení požárů na modelových situacích

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí

Žák:

- využívá získané poznatky v běžném životě
- efektivně organizuje svoji práci při praktických činnostech
- pracuje bezpečně s vybranými dostupnými běžně používanými látkami

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problémů použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ÚVOD DO CHEMIE, VLASTNOSTI LÁTEK

Výstupy	Učivo
Rozpozná změny skupenství látek Popíše společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek Navrhne a provede jednoduché pokusy a zaznamená jejich výsledek	Vlastnosti látek (barva, skupenství, vzhled, zápach, rozpustnost ve vodě a lihu, tavitelnost, hořlavost)

BEZPEČNOST PRÁCE A NEBEZPEČNÉ LÁTKY

Výstupy	Učivo
Uvede zásady bezpečné práce ve školní laboratoři (pracovně), poskytne a přivolá první pomoc při úrazech Posoudí nebezpečnost u vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	Bezpečnost při experimentální činnosti Příklady nebezpečných látek a přípravků

SMĚSI

Výstupy	Učivo
Rozlišuje směsi a chemické látky Vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení Navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení, uvede příklady oddělování složek v praxi Rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a využití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu	Směsi (různorodé a stejnorodé směsi = roztoky) Složení roztoků Ředění roztoků Oddělování složek směsí Voda – destilovaná, pitná, odpadní, výroba pitné vody, čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva

ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY

Výstupy	Učivo
<p>Používá pojmy atom, molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech</p> <p>Orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti</p> <p>Rozpozná typ vazby podle polarit</p>	<p>Částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony</p> <p>Prvky- názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků skupina a periody v periodické soustavě chemických prvků, protonové číslo</p> <p>Chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin</p>

CHEMICKÉ REAKCE

Výstupy	Učivo
<p>Rozliší a zapíše výchozí látky a produkty chemických reakcí</p> <p>Uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí</p> <p>Aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu</p>	<p>Chemické reakce – zákon o zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost</p> <p>Faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza</p>

ANORGANICKÉ SLOUČENINY

Výstupy	Učivo
<p>Porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí</p> <p>Orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorových papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi</p> <p>Poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem</p>	<p>Oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití významných oxidů</p> <p>Kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných kysel a hydroxidů</p> <p>Soli kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví</p>

HALOGENY A HALOGENIDY

Výstupy	Učivo
Vyjmenuje halogeny a popíše jejich použití v přírodě a v praxi Umí vytvořit názvy halogenidů Dle oxidačního čísla pozná příponu přídatného jména u halogenidů Uplatňují princip křížového pravidla	Halogeny Halogenidy

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
Zopakuje si základní osvojené pojmy z 8. ročníku Ovládá základy první pomoci při popálení, potřísnění pokožky kyselinou, hydroxidem	Opakování - názvosloví, vlastnosti některých kyselin a hydroxidů, orientace v PSP, základní chemické reakce

ORGANICKÁ CHEMIE

Výstupy	Učivo
Rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití Zhodnotí užívání fosilních paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy Rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a využití Uvede příklady zdrojů sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů v potravě	Uhlík Uhlovodíky (alkany, alkeny, alkyny, areny) Uhlí, zemní plyn, benzín, nafta Deriváty uhlovodíků, příklady významných alkoholů a karboxylových kyselin Přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí sacharidů, tuků, bílkovin a vitamínů

CHEMIE A SPOLEČNOST	
Výstupy	Učivo
<p>Zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného zdroje na Zemi</p> <p>Pojmenuje alternativní zdroje energie</p> <p>Pojmenuje výrobky chemického průmyslu, popíše jejich význam</p> <p>Orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka</p>	<p>Výroba paliv a energie</p> <p>Alternativní zdroje energie</p> <p>Výrobky chemického průmyslu</p> <p>Léčiva a návykové látky</p>

5.6.3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6 – 8. ročníku 2 hodiny týdně, v 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury)
- přírodovědné vycházky s pozorováním

Předmět přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Předmětem prolínají průřezová témata:

- aplikace odpovědného jednání, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí (VDO)
- evoluce lidského chování, zvířecí a lidské komunikace, seberegulující jednání (OSV)
- porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v základech ekologie (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA

ŽÁK

- Orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života
- Uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka
- Má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích
- Poznává význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka

BIOLOGIE HUB

ŽÁK

- Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků

BIOLOGIE ROSTLIN

ŽÁK

- Rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití
- Uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování
- Rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce

BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ

ŽÁK

- Porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů
- Rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce
- Odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí
- Ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy

BIOLOGIE ČLOVĚKA

ŽÁK

- Popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce
- Charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka
- Popíše vznik a vývin jedince
- Rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby

NEŽIVÁ PŘÍRODA

ŽÁK

- Pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
- Rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi

ZÁKLADY EKOLOGIE

ŽÁK

- Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
- Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
- Popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
- Pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí

PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY

ŽÁK

- Využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatné činnosti
- zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají, třídí a propojují informace
- vede žáky k ověřování výsledků
- vede žáky k sebehodnocení
- vede žáky ke správnému používání odborné terminologie

Žák:

- poznává smysl a cíl učení
- vyhledává a třídí informace
- propojuje získané poznatky do širších celků
- porovnává získané výsledky
- používá odbornou terminologii

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který nabízí vhodná řešení
- umožňuje volný přístup k informačním zdrojům

Žák:

- je schopen pochopit problém
- využívá získané vědomosti k aplikaci na různých variantách řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k souvislému a výstižnému projevu
- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k aktivitám, které mohou být vykonávány individuálně, ve dvojicích, ve skupinách
- vede žáky k vyjadřování vlastního názoru, sebeovládání a asertivní komunikaci

Žák:

- komunikuje na odpovídající úrovni
- umí naslouchat promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagovat
- rozumí různým typům textu, záznamů, obrazovým materiálům a zvukům a reagují na ně

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při řešení společných úkolů
- vede žáky k tomu aby, hodnotily své činnosti
- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Žák:

- spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- je schopen sebekontroly
- přispívá k diskusi v malé skupině i v celé třídě

Kompetence občanské

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Žák:

- dodržuje pravidla slušného chování
- respektuje názory ostatních
- umí se zodpovědně rozhodnout podle dané situace

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodninami
- zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Žák:

- je schopen efektivně organizovat svou práci
- dodržovat vymezená pravidla
- využívá znalosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ZEMĚ – ŽIVÁ PLANETA

Výstupy	Učivo
Zhodnotí vliv jednotlivých sfér Země na vznik a vývoj života Objasní dvě varianty vzniku člověka – stvoření podle bible a Darwinova vývojová teorie	Vznik Země Vývoj Země Organické a anorganické látky Původ a vývoj člověka

JEDNOBUNĚČNÉ ORGANISMY

Výstupy	Učivo
Porovná buňku rostlin, živočichů, bakterií. Vysvětlí funkci základních organel. Posoudí význam virů a bakterií v přírodě a pro člověka Poznává a zařazuje běžné druhy řas	Viry Bakterie Sinice Bičíkovci Rozsivky Jednobuněčné zelené řasy Jednobuněční živočichové Prvoci Jednobuněčné houby

MNOHOBUNĚČNÉ ORGANISMY

Výstupy	Učivo
Porovná různé způsoby výživy hub, jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích Rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby a porovná je podle charakteristických znaků Vysvětlí první pomoc při otravě houbami	Řasy mnohobuněčné Houby mnohobuněčné Houby nižší Houby vyšší Zásady správného houbaření Lišejníky

MNOHOBUNĚČNÍ ŽIVOČICHOVÉ

Výstupy	Učivo
Rozlišuje a porovnává skupiny živočichů, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování Rozpozná přenašeče nakažlivých chorob	Žahavci Ploštěnci Kroužkovci Měkkýši Členovci: korýši, pavoukovci Hmyz: bezkřídlý hmyz, křídlatý hmyz s proměnou dokonalou a nedokonalou Příčiny a výsledky vývojové úspěšnosti hmyzu Hmyz v ekosystémech Hospodářský význam hmyzu Ochrana proti škodlivému hmyzu

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

VYŠŠÍ ŽIVOČICHOVÉ SE STRUNNOU HRBETNÍ

Výstupy	Učivo
Rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu Objasní na základě pozorování projevy živočichů v přírodě	Strunatci Pláštěnci Bezlebeční

OBRATLOVCI

Výstupy	Učivo
Rozlišuje a porovnává vnější a vnitřní stavbu těla Objasní na základě pozorování projevy živočichů v přírodě Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	Kruhoústí Paryby Ryby Obojživelníci – ocasatí, bezocasí

	Plazi – želvy, krokodýli, šupinatí
--	------------------------------------

OPEŘENÍ OBRATLOVCI

Výstupy	Učivo
Určuje vybrané skupiny ptáků. Zařazuje do ekosystémů. Rozlišuje hospodářsky a epidemiologicky významné druhy	Ptáci – běžci, plavci, letci Vybraní ptáci ekosystémů

ZELEŇ NA ZEMI

Výstupy	Učivo
Porovnává vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla Odvodí na základě pozorování jeho uspořádání od buňky přes pletiva k orgánům Poznává a zařazuje běžné druhy mechorostů a kaprad'orostů	Mechy, kapradiny, plavuně Rhyniophyta Mechorosty: játrovky, mechy Kaprad'orosty: plavuně, přesličky, kapradiny

ČÁSTI ROSTLINNÉHO TĚLA

Výstupy	Učivo
Odvodí na základě pozorování jeho uspořádání od buňky přes pletiva k orgánům Uvede praktické příklady funkcí jednotlivých orgánů rostlinných těl a jejich vztahu v rostlině jako celku Vysvětlí fyziologické procesy rostlin (fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování)	Soustavy pletiv rostlinných těl Kořen Stonek List Květ Květenství Opylení a oplození Semena a plody Rozmnožování rostlin

SEMENNÉ ROSTLINY

Výstupy	Učivo
Poznává a zařazuje naše jehličnany Dodržuje zásady chování v lesním ekosystému Určuje a rozlišuje skupiny rostlin pomocí atlasu	Nahosemenné rostliny Jehličnany Les Krytosemenné rostliny Třídění krytosemenných rostlin: <ul style="list-style-type: none"> • dvouděložné • jednoděložné Příroda a její ohrožení Ochrana přírody

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

SAVCI

Výstupy	Učivo
Rozlišuje a porovnává stavbu těla savců Objasní na základě pozorování projevy savců v přírodě Uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Vývoj savců Stavba těla savců Členění těla savců Zjednodušený přehled třídění savců – řády Savci našich ekosystémů Biomy a jejich savci

BIOLOGIE ČLOVĚKA

Výstupy	Učivo
Vyjmenuje ve správném pořadí vývojové stupně člověka. Rozliší biologické znaky. Rozpozná lidské rasy dle biologických znaků	Původ a vývoj člověka Lidské rasy Soustava kosterní a pohybová

<p>Objasní stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla Vysvětlí funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla Objasní vznik a vývin jedince od početí až do stáří Posoudí význam péče o jednotlivé orgánové soustavy</p>	<p>Soustava trávicí Soustava dýchací Soustava vylučovací Soustava rozmnožovací Soustava kožní Soustava smyslová a nervová Soustava žláz s vnitřním vyměšováním</p>
---	--

GENETIKA

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti Uvede příklady dědičnosti v praktickém životě Uvede příklady vlivu prostředí na utváření organismu</p>	Základy genetiky

ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Ovládá zásady první pomoci umělého dýchání z plic do plic. Ovládá zásady nepřímé masáže srdce. Rozlišuje mezi běžnými, infekčními a civilizačními chorobami, uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života Rozlišuje specifické potřeby výživy člověka podle věku, zdravotního stavu, fyzické a duševní činnosti Uvede zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy a odpovědně se rozhoduje ve prospěch zdravých stravovacích návyků</p>	<p>Obecné zásady Zástava dýchání při funkčním krevním oběhu Krvácení Zlomeniny a polohování Mdloba Podchlazení Bodnutí hmyzem Uštknutí hadem Zasažení elektrickým proudem Otravy a poleptání Výchova ke zdraví</p>

	<p>Nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie</p> <p>Infekční a civilizační nemoci, preventivní lékařská péče</p> <p>Výživa a zdraví</p> <p>Základní složky potravy</p> <p>Obezita, bulimie, anorexie</p> <p>Škodlivé látky v potravním řetězci</p>
--	--

9. ROČNÍK – DOTACE: 1, POVINNÝ

NEŽIVÁ PŘÍRODA

Výstupy	Učivo
<p>Rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek</p> <p>Rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody</p> <p>Uvede na základě pozorování význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi</p>	<p>Země – vznik a stavba Země</p> <p>Nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků.</p> <p>Vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky</p> <p>Půdy – složení, vlastnosti a význam.</p> <p>Vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí</p> <p>Podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka</p> <p>Mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi</p>

ZÁKLADY EKOLOGIE	
Výstupy	Učivo
<p>Uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi</p> <p>Objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému</p> <p>Vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam</p> <p>Uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému</p>	<p>Organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému</p> <p>Ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území</p>
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY	
Výstupy	Učivo
<p>Aplikuje praktické metody poznávání přírody</p>	<p>Praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek.</p>

5.6.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, organizační a časové vymezení

Předmět Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět v 6 až 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka s demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- skupinová práce (s využitím map, pracovních listů, odborné literatury, časopisů, internetu)
- zeměpisné vycházky s pozorováním
- projekty

Předmět zeměpis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, ...
- fyzika: sluneční soustava, vesmír, ...
- přírodopis: rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky, ...

Mezipředmětové vztahy jsou aplikovány i na předměty z ostatních vzdělávacích oblastí:

- matematika: měřítko mapy, převody jednotek, práce s grafy, diagramy, ...
- ICT: zdroj aktuálních informací a jejich zpracování
- dějepis: kultura národů, historie států, ...

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie
- OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje
- EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí
- MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu
- EGS: objevování Evropy, světa
- MKV: kulturní diference; lidské vztahy; etnický původ; multikulturalita; principy solidarity

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

ŽÁK

- Objasní důsledky pohybů Země
- Uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost
- Uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

ŽÁK

- Rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii
- Ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

REGIONY SVĚTA

ŽÁK

- Vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány
- Rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů
- Charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států

SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ

ŽÁK

- Uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel, vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace

ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

ŽÁK

- Umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin
- Uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek
- Uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí

ČESKÁ REPUBLIKA

ŽÁK

- Vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy
- Charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- Určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy
- Rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost
- Uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva
- Vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žák:

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

Žák:

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují

Učitel vede žáky:

- ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých
- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

Žák:

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí

Učitel vede žáky:

- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajování svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

Žák:

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání

Učitel vede žáky:

- k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

Žák:

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Žák:

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci

Učitel vede žáky:

- k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problémů použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje

- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

PLANETA ZEMĚ	
Výstupy	Učivo
<p>Používá s porozuměním základní geografickou terminologii</p> <p>Přiměřeně hodnotí geografické informace z dostupných informačních zdrojů</p> <p>Používá v praktických příkladech znalosti o kulatosti planety Země</p> <p>Orientuje se v přírodě podle Slunce</p> <p>Hodnotí důsledky otáčení Země kolem vlastní osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi, pro střídání dne a noci a střídání ročních období</p> <p>Prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů</p> <p>Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>Porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost</p> <p>Charakterizuje polohu, povrch, pohyby Měsíce a jednotlivé fáze Měsíce, zdůvodní rozdílnost teplot na přivrácené a odvrácené straně Měsíce</p>	<p>Země jako vesmírné těleso, tvar a rozměry planety Země, pohyby Země</p> <p>Měsíc – přirozená družice Země</p> <p>Slunce a sluneční soustava</p> <p>Vesmír, vznik vesmíru, vývoj poznávání vesmíru</p> <p>Informativní seznámení se školním globusem a s kosmickým snímkem Země a Měsíce</p>

<p>Objasní postavení Slunce ve vesmíru a popíše planetární systém a tělesa sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci Orientuje se na hvězdné obloze a rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetky, měsíce, meteorická tělesa, komety, Galaxie, cizí galaxie</p> <p>Charakterizuje na elementární úrovni vesmír, vznik a vývoj poznávání vesmíru</p>	
--	--

GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE

Výstupy	Učivo
<p>Používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Přiměřeně hodnotí geografické informace z dostupných kartografických produktů a elaborátů Používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu Rozumí pojmům glóbus a měřítko glóbu Používá různé druhy plánů a map, orientuje je, přepočítává vzdálenosti podle různých měřítek Rozumí pojmům: poledník, místní poledník, hlavní poledník, rovnoběžka, rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, polární kruh Používá zeměpisnou síť a s pomocí zeměpisných souřadnic určuje na glóbu i mapě zeměpisnou polohu jednotlivých lokalit na Zemi Vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi, pochopí účel časových pásem a úlohu hlavního a 180. poledníku Porozumí pojmu datová mez Určí čas na Zemi s pomocí školního atlasu světa Seznámí se, jak se znázorní výškopis a polohopis na mapách Prokáže aktivní znalost smluvených značek, vrstevnic, výškových kót a nadmořské výšky</p>	<p>Glóbus a měřítko glóbu Mapy, podstata a měřítko map, druhy map, plány a jejich měřítko Poledníky a rovnoběžky, zeměpisná síť Určování zeměpisné polohy, zeměpisné souřadnice, zeměpisná délka a šířka Časová pásma na Zemi Obsah map, znázornění výškopisu a polohopisu na mapách Práce s mapou místní krajiny Práce se školním atlasem</p>

<p>Vyhledá potřebné informace v mapových atlasech, orientuje se v jejich obsahu a rejstřících</p> <p>Aplikuje na konkrétních příkladech praktické činnosti s mapami: určování světových stran na mapách, orientace mapy, měření na mapách</p>	
---	--

PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí s porozuměním pojem krajinná sféra</p> <p>Rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost</p> <p>Orientuje se v objektech, jevech a procesech v litosféře</p> <p>Objasní s porozuměním stavbu zemského tělesa, dna oceánů, proces zemětřesení a sopečné činnosti, vznik pohoří</p> <p>Objasní s porozuměním proces zvětrávání, činnost větru a působení povrchově tekoucí vody, ledovců a ledu na utváření zemského povrchu</p> <p>Posuzuje zemský povrch - reliéf jako výsledek složitého působení endogenních a exogenních činitelů a lidských činností</p> <p>Rozezná, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu</p> <p>Orientuje se v objektech, jevech a procesech v atmosféře a rozmístění prvků atmosféry</p> <p>S porozuměním pracuje s pojmy: počasí, podnebí, meteorologické prvky, celkový oběh vzduchu v atmosféře, tlak vzduchu, proudění vzduchu, vítr, pasáty, monzuny</p> <p>Pozoruje, zaznamenává a vyhodnocuje počasí v místě svého bydliště (tabulky)</p> <p>Vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období</p> <p>Vysvětlí podstatu polárního dne a noci</p> <p>Využije znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi</p>	<p>Krajinná sféra Země a její složky</p> <p>Litosféra</p> <p>Atmosféra</p> <p>Hydrosféra</p> <p>Pedosféra</p> <p>Biosféra</p> <p>Přírodní oblasti Země</p>

<p>Vymezí a vyhledá na mapách různé podnebné pásy (tropický, subtropický, mírné a polární) a porovná je</p> <p>Orientuje se v objektech, jevech a procesech a rozložení prvků v hydrosféře</p> <p>Seznámí se s rozložením vody na Zemi</p> <p>Porozumí pojům: oceán, moře, pohyby mořské vody, voda na pevnině, vodní toky, ledovce, podpovrchová voda, prameny, bezodtoké oblasti, jezera, bažiny, umělé vodní nádrže</p> <p>Vyhledá na mapách: světové oceány, nejvýznamnější světová moře, řeky a jezera, nejrozsáhlejší pevninské ledovce a bezodtoké oblasti</p> <p>Orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků v pedosféře</p> <p>Popíše složení půdy, půdní typy a druhy a jejich hospodářské využití, rozumí pojům mateční hornina, humus, eroze půdy</p> <p>Vysvětlí význam, využití a ochranu půdy, příčiny úbytku půdy na světě</p> <p>Orientuje se v objektech, jevech a procesech a v rozložení prvků biosféry</p> <p>Objasní uspořádání rostlinstva a živočišstva v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce v jednotlivých přírodních oblastech Země</p> <p>Uřčí, vymezí a s porozuměním charakterizuje výškové stupně rostlinstva v krajině</p> <p>Seznámí se s vlivy člověka na přírodní prostředí</p>	
---	--

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zopakuje si probrané učivo podle jednotlivých bloků</p> <p>Systematicky si utřídí poznatky</p> <p>Vytvoří si celkový náhled na učivo zeměpisu</p>	<p>Opakování</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

REGIONY SVĚTA	
Výstupy	Učivo
<p>Dokáže na mapě lokalizovat významné geografické pojmy, s kterými se seznámí</p> <p>Dokáže lokalizovat na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny</p> <p>Porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států</p> <p>Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich</p> <p>Určí geografickou polohu oceánů a světadílů podle zeměpisných souřadnic i z hlediska polohy na zemských polokoulích a v podnebných pásích</p> <p>Porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů (statistická data)</p> <p>Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů</p> <p>Seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů</p> <p>Popíše a srovnává členitost pobřeží a přírodní poměry (povrch, podnebí, vodstvo, rostlinstvo, živočišstvo a přírodní zdroje) jednotlivých světadílů</p> <p>Vysvětlí, jak byly objevovány jednotlivé světadíly</p> <p>Vysvětlí pojmy otrokářství, rasismus a kolonialismus</p> <p>Charakterizuje obyvatelstvo a hospodářské aktivity v jednotlivých světadílech</p> <p>Provede regionalizaci v jednotlivých světadílech, vytyčí společné znaky daného regionu a provede porovnání jednotlivých regionů</p> <p>Zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat, a co je příčinou zásadních změn v nich</p>	<p>Člověk na Zemi: Obyvatelstvo a sídla Hospodářská činnost člověka Kontinenty a světadíly</p> <p>Amerika: Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států</p> <p>Afrika: Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států</p> <p>Asie: Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států</p> <p>Austrálie a Oceánie: Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států</p> <p>Polární oblasti, Antarktida</p> <p>Světový oceán</p>

Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje jednotlivé kulturní a zeměpisné oblasti Ameriky
Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje státy Severní Ameriky
Uvede a vyhledá na mapách významné oblasti koncentrace obyvatelstva, zemědělské a průmyslové oblasti, hlavní a největší města Kanady a USA
Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje nejvýznamnější státy Latinské Ameriky
Vyhledá a pojmenuje vybrané modelové státy, hlavní a významná města
Vyhledá a provede stručnou charakteristiku jednotlivých oblastí Afriky a nejvýznamnějších států
Uvede a vyhledá na mapě nejvýznamnější hlavní a ostatní velká africká města
Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje kulturní a zeměpisné oblasti Asie, jejich nejvýznamnější státy, hlavní koncentrace obyvatelstva, hospodářské oblasti, hlavní a nejvýznamnější města
Zdůvodní mimořádné postavení Japonska v asijském regionu
Charakterizuje hospodářský rozvoj nově industrializovaných zemí Jižní a Jihovýchodní Asie
Posoudí aktuální demografickou, politickou a hospodářskou pozici Číny v Asii a ve světě
Určí, vyhledá na mapách a charakterizuje zeměpisné oblasti Ruska: evropskou a asijskou část
Objasní aktuální politické a hospodářské postavení Ruska ve světě
Vyhledá na mapách a charakterizuje významné oblasti koncentrace obyvatelstva a hospodářských aktivit Ruska
Určí a vyhledá hlavní město a další významná ruská města
S pomocí mapy přečte jednotlivá teritoria Australského svazu, uvede a vyhledá hlavní a největší město Australského svazu
Uvede a vyhledá na mapě hlavní město Nového Zélandu
Určí a vyhledá na mapách hlavní oblasti a nejvýznamnější státy Oceánie
Určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti
Uvede význam Arktidy a Antarktidy

<p>Seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí Posoudí význam mezinárodní politické a vědecké spolupráce při výzkumu a využívání polárních oblastí Porovná rozlohu jednotlivých oceánů a světadílů (statistická data) Charakterizuje význam a hospodářské využití oceánů Seznamuje se s ekologickou problematikou moří a oceánů</p>	
--	--

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zopakuje si probrané učivo Systematicky si utřídí poznatky Vytvoří si celkový náhled na učivo zeměpisu</p>	Opakování

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ZEMĚPIS ČESKÉ REPUBLIKY

Výstupy	Učivo
<p>Objasní aktuální politické a hospodářské rozdělení Evropy Určí a vyhledá na mapách jednotlivé zeměpisné a kulturní oblasti Evropy, hlavní soustředění obyvatelstva a hospodářství Vyjmenuje, vyhledá na mapách a charakterizuje hospodářsky a politicky nejvýznamnější státy jednotlivých oblastí Evropy, jejich hlavní a největší města Rozliší více zeměpisných podrobností o státech střední Evropy a sousedech ČR Zhodnotí přehledně aktuální stav životního prostředí v jednotlivých oblastech Evropy Vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti rekreace a cestovního ruchu v Evropě Používá s porozuměním základní geografickou terminologii</p>	<p>Evropa: Fyzickogeografická sféra Socioekonomická sféra Regionalizace Charakteristika států Česká republika: Česká republika na mapě Evropy Přírodní poměry ČR Obyvatelstvo a sídla ČR Hospodářství ČR Regiony (oblasti) ČR Místní region ČR (můj domov) Orientace na atlasových a nástěnných mapách ČR</p>

Přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných produktů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů
Vytváří a využívá osobní schémata pro orientaci v konkrétních regionech
Na mapě lokalizuje významné geografické pojmy, se kterými se seznámí
Hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál ČR v evropském a světovém kontextu
Určí absolutní zeměpisnou polohu České republiky
Vyhodnotí relativní zeměpisnou polohu České republiky podle různých kritérií
Určí sousední státy ČR
Porovná rozlohu České republiky s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států
Popíše s pomocí obecně zeměpisných a tématických map vznik a vývoj reliéfu
Popíše povrch a jeho členění, určí a vyhledá na mapách horopisné celky
Charakterizuje podnebí, rozmístění vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva
Zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost
Vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice
Vysvětlí pojmy přirozený pohyb a územní pohyb obyvatelstva, národnostní skladba, náboženská skladba a urbanizace
Podle tabulek a map zjistí, jaké je národnostní a náboženské složení obyvatelstva
Srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy
Vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory
Rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice

<p>Hospodářství ČR charakterizuje po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, rekreace a cestovní ruch, zahraniční obchod</p> <p>Lokalizuje na mapách jednotlivé regiony a administrativní celky v České republice</p> <p>Charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost</p> <p>Určí a vyhledá na mapách nejvýznamnější sídelní střediska jednotlivých oblastí České republiky</p> <p>Charakterizuje hlavní přírodní a kulturní předpoklady oblastí České republiky pro domácí a zahraniční cestovní ruch a rekreaci</p> <p>Vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy</p> <p>Zhodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu</p> <p>Popíše a posoudí regionální zvláštnosti, osídlení a ekologické poměry místního regionu</p> <p>Zjistí historii a statistické údaje vztahující se k obci</p> <p>Zhodnotí postavení své obce v rámci hospodářství celé republiky</p> <p>Vyhledá aktuální demografické údaje týkající se své obce, zpracovává je, vyhodnocuje</p> <p>Hodnotí na přiměřené úrovni možnosti dalšího rozvoje místního regionu</p> <p>Pracuje aktivně s turistickou mapou místního regionu</p> <p>Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě</p>	
--	--

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zopakuje si probrané učivo</p> <p>Systematicky si utřídí poznatky</p> <p>Vytvoří si celkový náhled na učivo zeměpisu</p>	<p>Opakování</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

SPOLEČENSKÉ, SÍDELNÍ A HOSPODÁŘSKÉ POMĚRY SOUČASNÉHO SVĚTA

Výstupy	Učivo
<p>Používá s porozuměním základní geografickou terminologii Přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných produktů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Na mapě lokalizuje významné geografické pojmy, se kterými se seznámí Orientuje se v počtu a rozmístění lidí na Zemi Vyhodnocuje aktuální demografické ukazatele, údaje o růstu počtu obyvatelstva světa, o stěhování a ukazatelích pohybu obyvatelstva Popisuje rozmístění lidských ras, národů, jazyků, náboženství, lidských sídel a nejvýznamnějších aglomerací Posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství Porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Určí, vyhledá, porovnává a lokalizuje na mapách hlavní (jádrové) a vedlejší (periferní) oblasti světového hospodářství Vymezí kritéria hodnocení vyspělosti státu Uvede, vyhledá a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje Zhodnotí hlavní charakteristickou funkci a rozmístění světového zemědělství, rybolovu, lesního a vodního hospodářství Konkretizuje význam, charakter a rozmístění světové průmyslové výroby podle odvětví Lokalizuje nejvýznamnější průmyslové oblasti světa Charakterizuje význam a postavení dopravy ve světě Určí hlavní světové dopravní cesty, dopravní uzly, druhy dopravy a činitele ovlivňující rozvoj dopravy a spojů</p>	<p>Lidé na Zemi Světové hospodářství Světové zemědělství, rybolov, lov, lesní a vodní hospodářství Světový průmysl Rozmístění dopravy a spojů Služby obyvatelstvu Cestovní ruch Světový trh a mezinárodní obchod Orientace na atlasových a nástěnných mapách obyvatelstva a hospodářství světa</p>

<p>Posoudí význam sektoru služeb v dnešním světě Určí činitele ovlivňující rozmístění rekreace a cestovního ruchu ve světě Vyhledá na mapách nejvýznamnější oblasti cestovního ruchu a rekreace v Evropě a mimo Evropu Zhodnotí význam a hlavní směry světového trhu a mezinárodního obchodu pro další rozvoj světového hospodářství Pracuje aktivně s mapami obsahujícími informace o obyvatelstvu, sídlech a hospodářských činnostech v celosvětovém měřítku</p>	
--	--

POLITICKÁ MAPA DNEŠNÍHO SVĚTA

Výstupy	Učivo
<p>Používá s porozuměním základní geografickou terminologii Přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných produktů, grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Na mapě lokalizuje významné geografické pojmy, se kterými se seznámí Porovnává státy světa a jejich seskupení, orientuje se na politické mapě světa Uvede aktuální počet států současného světa Uvede příklady kritérií vzájemné odlišnosti a podobnosti současných států světa Rozlišuje a porovnává státy světa podle hlediska svrchovanosti (nezávislé, závislá území) Rozlišuje a porovnává státy světa podle zeměpisné polohy (přímořské, ostrovní a souostrovní, vnitrozemské) Rozlišuje a porovnává státy světa podle územní rozlohy (orientačně největší a nejmenší státy) Rozlišuje a porovnává státy světa podle počtu a původu obyvatel (uvést orientačně nejlidnatější a málo zalidněné státy světa) Na mapách určí rozmístění hlavních rasových skupin na Zemi</p>	<p>Společné a odlišné znaky států Státy světa podle svrchovanosti Státy světa podle polohy a územní rozlohy Státy světa podle počtu a původu obyvatel Státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic Státy světa podle správního členění Státy světa podle státního zřízení a formy vlády Státy světa podle politického systému a politické moci Politická a hospodářská seskupení států světa, mezinárodní organizace, OSN Státy světa podle stupně rozvoje Současná ohniska politických, národnostních a náboženských konfliktů Nové státy na mapě světa Orientace na fyzickogeografických, politických a hospodářských mapách světa</p>

Rozlišuje a porovnává státy světa podle průběhu a tvaru státních hranic (přírodní hranice, umělé hranice, přímočaré - geometrické umělé hranice)

Rozlišuje a porovnává státy světa podle správního členění (jednotné - unitární státy, federativní – složené - spolkové státy)

Rozlišuje a porovnává státy světa podle státního zřízení a formy vlády (republiky, monarchie)

Pracuje s porozuměním s pojmy: ústava, monarcha, absolutistická monarchie, ústavní konstituční monarchie a uvádí konkrétní územní příklady

Rozlišuje a porovnává státy světa podle politického systému (demokracie, diktatury), jmenuje konkrétní příklady států

Uvede příklady nejvýznamnějších politických, vojenských a hospodářských seskupení a sdružení států světa

Charakterizuje v elementární podobě cíle, zásady a činnost Organizace spojených národů (OSN), Evropské unie (EU) a Severoatlantické aliance (NATO)

Uvede, vyhledá na mapách a charakterizuje příklady států podle stupně rozvoje (nejvyspělejší státy světa, středně rozvinuté státy, málo rozvinuté - rozvojové státy)

Lokalizuje na politické mapě světa aktuální příklady politických, národnostních a náboženských konfliktů ve světě

Vymezí globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení

Objasní pojem neutrální (nestranná) státní politika, uvede územní příklady neutrálních států

Určí a vyhledá na politické mapě světa nově vzniklé státy

Určí a vyhledá státy a oblasti, o kterých se aktuálně hovoří v souvislostech s politickými, hospodářskými, kulturními a jinými významnými událostmi ve světě

KRAJINA A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Používá s porozuměním pojmy geografická (krajinná) a přírodní (fyzickogeografická) sféra, krajina, přírodní a kulturní krajina, přírodní a životní prostředí</p> <p>Určí a pojmenuje jednotlivé složky životního prostředí: neživé (biotické) a živé (biotické) složky</p> <p>Používá s porozuměním a uvede konkrétní příklady pojmů: populace, společenstvo, ekotop, ekosystém</p> <p>Slovně vyjádří, že ekosystém je základní stavební a funkční jednotka přírody</p> <p>Pojmenuje krajinotvorné činitele a hlavní krajinotvorné procesy</p> <p>Rozlišuje vzhled, funkci a znaky přírodních a kulturních krajin, uvede konkrétní příklady</p> <p>Posuzuje působení přírodních krajinotvorných procesů na krajinu a na životní prostředí a vzájemný vztah mezi přírodou a lidskou společností</p> <p>Zhodnotí jak společenské a hospodářské vlivy lidské společnosti působí dlouhodobě v prostoru a v čase na krajinu a životní prostředí</p> <p>Uvede kladné a záporné příklady na základě vlastních zkušeností a zpráv ze sdělovacích prostředků, zejména v místní krajině a oblasti</p> <p>Objasní důsledky těžby nerostných surovin</p> <p>Určí a charakterizuje působení průmyslových aktivit</p> <p>Zhodnotí vlivy a dopady zemědělské výroby a lesnictví</p> <p>Objasní vlivy a dopady urbanizace, dopravy, cestovního ruchu a rekreačních aktivit</p> <p>Uvede konkrétní příklady poškozování ovzduší, vod a půd</p> <p>Pojmenuje a objasní hlavní současné civilizační rizika a světové ekologické problémy</p> <p>Naznačí hlavní ekologické přístupy k řešení problematiky životního prostředí</p> <p>Vyjádří svými slovy hlavní zásady ochrany přírody a životního prostředí</p>	<p>Krajina, základní složky, základní pojmy</p> <p>Krajina a činnost lidské společnosti</p> <p>Světové (globální) ekologické problémy</p> <p>Konkretizace složek krajiny a pojmů z krajinné ekologie: ekologie, krajina, životní prostředí</p> <p>Zeměpisné pozorování: pozorování a zjišťování vlivu společenských a hospodářských aktivit na krajinu a životní prostředí na příkladě místní krajiny, zjišťování převažující funkce a typu místní krajiny a oblasti</p>

<p>Zhodnotí dodržování zásad ochrany přírody a životního prostředí na lokální i globální úrovni Navrhne možná řešení problematiky životního prostředí Zná chráněná území ochrany přírody v místní krajině a v místní oblasti Zná nejvýznamnější velkoplošná chráněná území přírody v České republice (národní parky a příklady chráněných krajinných oblastí) Zná některé příklady nejvýznamnějších přírodních národních parků ve světě Porozumí pojmům ekologie, trvale udržitelný rozvoj Uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech</p>	
--	--

ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zopakuje si probrané učivo Systematicky si utřídí poznatky Vytvoří si celkový náhled na učivo zeměpisu</p>	<p>Opakování</p>

5.7. UMĚNÍ A KULTURA

Vzdělávací oblast Umění a kultura umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence - umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součástí každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**. Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního.

S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti - jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi - sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudebníreprodukcí i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat. Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence.

Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech - tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součástí lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevu a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých
- skupin, národě a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

5.7.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu na 1. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 1. až 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- **vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby
- **instrumentální činnosti** – hra na hudební nástroje, rytmizace a hudební improvizace
- **hudebně pohybové činnosti** – taktování, pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru
- **poslechové činnosti** – kvalita tónů, vztahy mezi tóny, hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem, hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby

Organizace - žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Vyučovací předmět Hudební výchova je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tématiké okruhy průřezových témat:

- EGS, MKV, EV, MDV, MV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ŽÁK:

- zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem
- propojí vlastní pohyb s hudbou
- doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje
- odliší tóny podle výšky, síly a barvy
- pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb
- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní-frázování

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje

- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Charakteristika vyučovacího předmětu na 2. stupni

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 6. až 9. ročníku 1 h týdně.

Výuka probíhá v odborné učebně hudební výchovy. Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- skupinové vyučování
- samostatná práce
- kolektivní práce
- krátkodobé projekty

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

- **vokální činnosti** - pěvecký a mluvní projev, intonace a vokální improvizace, hudební rytmus, orientace v notovém záznamu vokální hudby, rozvoj hudebního sluchu a hudební představitosti, reflexe vokálního projevu
- **instrumentální činnosti** – hra na hudební nástroje, záznam hudby, vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje, tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy
- **hudebně pohybové činnosti** – pohybový doprovod znějící hudby, pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla, pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby, orientace v prostoru
- **poslechové činnosti** – orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby, hudební dílo a jeho autor, hudební styly a žánry, interpretace hudby

Vzdělávání v oboru hudební výchova směřuje k:

- vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových i jiných aktivit
- chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace

- získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti
- pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností
- rozvoji žákovy celkové hudebnosti

Vyučovací předmět Hudební výchova je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

- EV - vztah člověka k přírodě
- EGS - jsme Evropané
  - Evropa a svět nás zajímá
- OSV - poznávání lidí
  - kreativita
  - sebepoznání a sebepojetí
  - komunikace
  - hodnoty, postoje
  - rozvoj schopností poznávání
  - řešení problémů a rozhodovací dovednosti
  - kooperace
- MDV - schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty z médií
- VDO - slušnost, tolerance, aktivita, samostatnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ŽÁK:

- doprovází písně pomocí ostináta
- interpretuje vybrané lidové a umělé písně
- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Žáci:

- podle individuálních hudebních schopností a dovedností vyhledávají a třídí informace
- používají obecně užívané hudební termíny
- získané znalosti propojují do souvislostí

Učitel:

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
- k používání odborné terminologie
- k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- na základě individuální hudební vyspělosti postihují z hudebního proudu znějící skladby významné sémantické prvky, srovnávají je, slovně charakterizují, hledají spojitosti mezi vlastní hudební zkušeností a zkušeností autora předávané hudebním dílem
- samostatně a kriticky přemýšlejí
- žákům je předkládán dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů
- při zadání úkolu žáci rozpoznají problém a hledají nejvhodnější způsob řešení

Učitel:

- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů
- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Žáci:

- při práci ve skupině dokáže žák vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- efektivně spolupracují, respektují názory jiných
- žáci se učí objektivním přístupem zhodnotit svoji práci i práci ostatních, učí se chápat odlišné kvality svých spolužáků
- učí se respektovat pravidla při práci v týmu, dodržovat je a svou pracovní činností kladně ovlivňovat kvalitu práce

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názor druhých
- chrání a oceňují naše kulturní tradice
- aktivně se zapojují do kulturního dění

Učitel:

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Žáci:

- při samostatné práci jsou žáci vedeni ke koncentraci na pracovní výkon, jeho dokončení a dodržují vymezená pravidla
- žáci si vytváří pozitivní vztah k hudebním činnostem

Učitel:

- vyžaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů a termínů

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje

- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

1. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Zpívá v jednohlase Seznamuje se základními dechovými a pěveckými návyky a dovednostmi Dokáže opakovat jednoduchou melodii Zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty Rytmizuje jednoduché texty a říkadla Napodobuje hrou na tělo jednoduchý rytmický celek Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře Využívá vlastních schopností při nácviku vystoupení a účinně spolupracuje	Pěvecký a mluvní projev-pěvecké dovednosti (dýchání a výslovnost) Jednoduché dětské písně v návaznosti na MŠ Hudební hra (ozvěna, otázka-odpověď) Říkadla, texty písní a lidové slovesnosti Mluvní a logopedická cvičení Hra na tělo Hra na hudební nástroje-reprodukce motivů, témat na Orffovy nástroje Rytmizace a doprovody na Orffův instrumentář Hra na ozvěnu s hudebními nástroji

HUDEBNĚ POHYBOVÉ A POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Dokáže vyjádřit jednoduchý rytmus pohybem	Pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby

<p>Reaguje pohybem na tempové a rytmické změny hudby Pohybem vyjádří směr melodie a dynamiku Ovládá jednoduché taneční kroky Pozorně vnímá jednoduché skladby Rozliší sílu zvuku, směr melodie Účinně spolupracuje</p>	<p>Pohybové hry a dětské tance Taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance (mazurka, pochod) Poslechové vnímání hudby-lidský hlas a hudební nástroj Rytmické a dynamické změny v hudebním proudu Vzestupná a sestupná melodie</p>
---	--

2. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Zpívá v jednohlase, nadále prohlubuje hlasové, intonační a pěvecké návyky a dovednosti Zřetelně vyslovuje a hospodárně dýchá při rytmizaci říkadel a při zpěvu Využívá hru na tělo a jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře Rytmizuje a melodizuje jednoduché texty Rozšiřuje si svůj hlasový rozsah při zpěvu</p>	<p>Pěvecké dovednosti, nasazení a tvorba tónu, dynamicky odlišný zpěv Realizace písní ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu Diatonické postupy v durových tóninách Hra na Orffovy nástroje, tvorba hudebního doprovodu, melodizace a rytmizace textů Reprodukce motivů a témat, jednoduchých skladbiček pomocí jednoduchých nástrojů z Orffova instrumentáře, zobcových fléten, keyboardů apod.</p>

HUDEBNĚ POHYBOVÉ A POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Reaguje pohybem na znějící hudbu Pohybem vyjadřuje směr melodie a dynamiku Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje Vnímá umění jako bohatství své země Rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby Prohlubuje svou hudební paměť Rozvíjí poslechové dovednosti</p>	<p>Taktování, pohybový doprovod znějící hudby-dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, taneční hry se zpěvem, jednoduché lidové tance Orientace v prostoru-utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů při tanci či pohybových hrách Kvalita tónu: délka, síla, barva a výška Metrické, rytmické a harmonické změny v hudebním proudu Orffův instrumentář</p>

Seznamuje se s Orffovým instrumentárem a dokáže jednotlivé nástroje rozpoznat sluchem	Návštěva koncertu, divadelního představení Hudební hry-otázka-odpověď
---	--

3. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Využívá získané pěvecké dovednosti</p> <p>Zpívá v přiměřeném rozsahu v jednohlase v durových a mollových tóninách</p> <p>Dle svých dispozic intonuje jednoduchou píseň a správně hospodáří s dechem při její interpretaci-frázování</p> <p>Doprovodí spolužáky na rytmické doprovodné nástroje</p> <p>Dbá na hlasovou hygienu</p> <p>Prohlubuje svou hudební paměť</p> <p>Dokáže se správně chovat při návštěvě kulturní společenské akce</p>	<p>Zpěv lidových i umělých písní v různém taktu. sólový pěvecký projev</p> <p>Hlasová hygiena</p> <p>Rozšiřování hlasového rozsahu</p> <p>Diatonické postupy v durových a mollových tóninách (V., III. a I. stupeň)</p> <p>Notový zápis jako opora při realizaci písně</p> <p>Hudební improvizace-tvorba předeher, meziher a doher s využitím tónového materiálu písně</p> <p>Hudební doprovod-akcentace těžké doby v hudebním doprovodu</p> <p>Návštěva koncertu</p>

HUDEBNĚ POHYBOVÉ A POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku a směr melodie</p> <p>Rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby</p> <p>Prohlubuje svou hudební paměť</p> <p>Rozvíjí poslechové dovednosti</p> <p>Rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální</p> <p>Zvládá základní pravidla společenského chování při kulturních akcích</p>	<p>Taktování, pohybové ztvárnění melodie, pohybový doprovod, reakce na změny v proudu znějící hudby</p> <p>Orientace v prostoru, pohybová paměť</p> <p>Metrum, tempo, melodie, dynamika</p> <p>Vztahy mezi tóny-souzvuk a akord</p> <p>Aktivní poslech, hudební paměť</p> <p>Hudba vokální, instrumentální a vokálně instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj</p>

	Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem Pěvecké soutěže Třídní koncert
--	---

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Zpívá v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti Prohlubuje dovednost dvojhlasého zpěvu v terciích Dodržuje hlasovou hygienu Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností zpěvem a doprovodnou hrou jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not Rytmicky i melodicky dotvoří krátký hudební úryvek Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednotlivých motivů, skladeb a písní Vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry Doprovodí spolužáky na rytmické hudební nástroje</p>	<p>Záznam vokální hudby-zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření (např. linky), nota jako grafický znak pro tón Zápis rytmu jednoduché písně Záznam vokální hudby, zachycení melodie písně pomocí jednoduchého grafického vyjádření: např. linky Zpěv podle notového zápisu a poznávání jednoduchých písní podle not Ukončená a neukončená melodie Metrum, rytmus, synkopa, ostinato Lidový dvojhlas, kánon a prodleva Diatonické postupy v durových tóninách (I. III. a V. stupeň) Lidové a umělé písně ve 2/4 a 3/4 taktu Zpěv folkových a trampských písní Záznam instrumentální melodie, čtení a zápis rytmického schématu jednoduchého motivu či tématu instrumentální skladby Jednodílná písňová forma a-b</p>

POHYBOVÉ A POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Propojí vlastní pohyb s hudbou Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků</p>	<p>Pohybový doprovod znějící hudby, dvou, tří a čtyřdobý takt, tance a hry</p>

<p>Pohybem reaguje na změny tempa a rytmu Realizuje hrou a tancem jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not Podle zvuku rozezná hudební nástroje Aktivně vnímá a soustředěně poslouchá hudbu Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků</p>	<p>Hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem: rytmus, melodie, harmonie, barva, kontrast a gradace, pohyb melodie Hudební styly a žánry-hudba taneční, pochodová, ukolébavka apod. Malá písňová forma, variace a rondo Reprodukce pohybu, pohybová paměť při tanci či pohybových hrách</p>
---	--

5. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Zpívá v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti Frázuje melodii, zřetelně vyslovuje, používá dechovou oporu a měkké nasazení tónů Dodržuje hlasovou hygienu Realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem a doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not Využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře a reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní</p>	<p>Pěvecký a mluvní projev, rozšiřování hlasového rozsahu, upevnění pěveckých dovedností, dynamika ve zpěvu, frázování Hlasová hygiena Notový zápis jako opora při realizaci písně Dvojhlas a vícehlas-prodleva, kánon, lidový dvojhlas Hudební rytmus-realizace písní 2/4, 3/4, 4/4 taktu Záznam vokální hudby-zápis rytmu jednoduché písně Nota jako grafický znak pro tón Volné nástupy VIII a V. spodního stupně</p>

INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Vytváří jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace Vytleská jednoduchý rytmus podle notového zápisu Pokouší se o vlastní instrumentaci písní</p>	<p>Hra na hudební nástroje- nástroje Orfovy školy, flétny, keyboard Rytmizace, melodizace a hudební improvizace Tvorba hudebního doprovodu Notový zápis jako opora při realizaci písně</p>

Tancem realizuje jednoduchou píseň či melodii Ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.	Využití notačních programů Taktování, pohybový doprovod znějící hudby, lidové tance Pohybové improvizace s využitím tanečních kroků, pantomima Pohybová paměť, reprodukce pohybů
--	---

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb Odliší tóny podle výšky, síly a barvy Rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby Rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků Rozšiřuje svou hudební paměť	Poslechové činnosti, hudebně výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem Malá písňová forma, rondo a variace Interpretace hudby-slovní vyjádření (jaká je to hudba a proč je taková)

6. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě Zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase Orientuje se v proudu znějící hudby	Pěvecký a mluvní projev-rozšiřování hlasového rozsahu, deklamace, vícehlasý a jednohlasý zpěv Diatonické postupy v durových a mollových tóninách Notový zápis jako opora při realizaci písně či vokální skladby

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Využívá individuálně hru na hudební nástroj Uplatňuje kreativitu a originalitu	Hra na hudební nástroje-nástrojová reprodukce melodií (motivků, témat a písní)

<p>Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách</p> <p>Reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb</p> <p>Vytváří jednoduché doprovody</p> <p>Provádí jednoduché hudební improvizace</p>	<p>Hra a tvorba doprovodů s využitím Orffova instrumentáře, keyboardů a počítače</p> <p>Vyjadřování hudebních i nehudebních představ a myšlenek pomocí hudebního nástroje</p> <p>Pohybový doprovod znějící hudby-taktování, taneční kroky, vlastní pohybové ztvárnění</p> <p>Pantomima, improvizace</p>
--	---

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu</p> <p>Všimá si souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění</p> <p>Rozeznává některé žánry populární hudby</p> <p>Rozpozná některé z tanců různých stylových období</p> <p>Uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl</p>	<p>Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby-postihování hudebně výrazových prostředků</p> <p>Hudební dílo a jeho autor</p> <p>Hudební skladba v kontextu s jinými hudebními i nehudebními díly, doba vzniku, život autora, vlastními zkušenostmi (inspirace, epigonství, kýč, módnost a modernost, stylová provázanost)</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Interpretuje vybrané lidové a umělé písně</p> <p>Vědomě využívá správné pěvecké návyky</p> <p>Orientuje se v grafickém záznamu skladeb</p> <p>Uplatňuje pravidla hlasové hygieny</p> <p>Diriguje dvoučtvrťový, tříčtvrťový a celý takt</p> <p>Orientuje se v písních homofonního a polyfonního typu</p>	<p>Hlasová hygiena, hlasová nedostatečnost a některé způsoby její nápravy, mutace</p> <p>Lidský hlas v hudbě, techniky vokálního projevu (scat, falzet apod.)</p> <p>Rozdělení hlasů</p> <p>Improvizace jednoduchých hudebních forem</p> <p>Využívání rytmických zákonitostí při vokálním projevu</p>

INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI	
Výstupy	Učivo
Využívá individuálně hru na hudební nástroj Uplatňuje kreativitu a originalitu Využívá individuální hudebně-pohybové dovednosti Vyjadřuje pohybem znějící hudbu Zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě	Nástrojová improvizace (jednoduché hudební formy) Hudba a tanec, lidové tance, společenské tance (polka, valčík) Pantomima, balet, výrazový tanec Orientace v prostoru, rozvoj pohybové paměti, reprodukce pohybů

POSLECHOVÉ ČINNOSTI	
Výstupy	Učivo
Orientuje se e proudu znějící hudby Vnímá formální strukturu díla Všimá si souvislostí mezi hudbou a jinými druhy umění Přístupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku	Hudební formy-koncert (Bach, Vivaldi), sonáta, sonátová forma (Beethoven), symfonie (Haydn, Mozart), symfonická báseň (Smetana) Hudební divadlo-opera, opereta, muzikál Hudební styly a žánry-chápání jejich funkcí k životu jedince i společnosti, kulturním tradicím a zvykům

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI	
Výstupy	Učivo
Využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách Správně využívá pěvecké návyky a pravidla hlasové hygieny Orientuje se v notovém (grafickém) záznamu melodie	Techniky vokálního projevu-jejich individuální využití při zpěvu i při společných vokálně instrumentálních aktivitách Odhalování vzájemných souvislostí rytmu řeči a hudby Reprodukce tónů a melodií, intonace a vokální improvizace

	Notový zápis jako opora složitější vokální nebo vokálně instrumentální skladby
--	--

INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Využívá individuálně hru na hudební nástroje Doprovází písně pomocí ostinata Uplatňuje kreativitu a originalitu Osvojuje si hudebně-pohybové dovednosti a na základě individuální pohybové vyspělosti předvede jednotlivou pohybovou vazbu	Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Záznam hudby-noty, notační programy (např. Capella, Finale, Sibelius) a další způsoby záznamu hudby Pohybové reakce na změny v proudu znějící hudby-tempové, dynamické, rytmicko-metrické, harmonické

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru Vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Významné sémantické prvky užití ve skladbě-zvukomalba, dušemalba, pohyb melodie, pravidelnost a nepravidelnost hudební formy Význam hudebně výrazových prostředků a sémantických prvků pro pochopení hudebního díla

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VOKÁLNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Využívá své individuální schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách Využívá správné pěvecké návyky a pravidla hlasové hygieny Orientuje se v notovém (grafickém) záznamu melodie Rámcově se orientuje ve vokálním projevu písní různých žánrů hudby	Intonace a vokální improvizace Hudební rytmus Rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti Zachycování rytmu, popřípadě i melodie, zpívané, hrané písně pomocí grafického (notového) záznamu

Reprodukuje písně různých stylů na základě svých individuálních schopností a dovedností	Reflexe vokálního projevu – vlastní vokální projev a projev ostatních, hledání možností nápravy hlasové nedostatečnosti (transpozice melodie, využití jiné hudební činnosti)
---	--

INSTRUMENTÁLNÍ A HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Rozpoznává některé z tanců a na základě individuální pohybové zkušenosti je předvede, zvolí vhodný typ pohybových prvků Využívá individuálně hru na hudební nástroje Uplatňuje kreativitu a originalitu	Rozvoj pohybové paměti, orientace v prostoru, reprodukce pohybů prováděných při tanci či pohybových hrách Pohybové vyjádření hudby v návaznosti na sémantiku hudebního díla Tvorba doprovodů pro hudebně dramatické projevy

POSLECHOVÉ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období Dokáže charakterizovat znějící hudbu nonartificiální/artificiální Vyhledává a všímá si souvislostí mezi hudbou a jinými uměleckými druhy Orientuje se v proudu znějící hudby	Interpretace znějící hudby Slovní charakterizování hudebního díla Vytváření vlastních soudů a preferencí Hudební styly a žánry Hudební díla a jejich autoři Orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby

5.7.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 1. až 2. ročníku 2 hodiny týdně, ve 3. a 5. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu Výtvarná výchova:

- směřuje k pochycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

VDO, EGS, MDV, EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu
- Rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- Uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr
- Rozlišuje, porovnává, třídí a linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele)
- Při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie
- Vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení, využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- poznává smysl a cíl učení, zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- vede žáky samostatnému kombinování vizuálně obrazných elementů k dosažení obrazných vyjádření

Žák:

- vnímá různorodost interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímá k nim svůj postoj
- využívají získaná poznání při vlastní tvorbě
- volí vhodné způsoby řešení výtvarných úkolů
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky ke kultivovanému a výstižnému projevu
- motivuje žáky k relevantní komunikaci mezi žáky
- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky a názory
- pojmenovává vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje tvořivou práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení tvořivých problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupinách
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů
- respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí
- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- vytváří pozitivní postoj žáků k uměleckým dílům a kultuře

Žák:

- respektuje jeden druhého
- je si vědo svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a kultuře a zapojuje se do kulturního dění školy

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky:

- k samostatnému užívání vizuálně obrazné techniky
- k dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel
- k využívání návyků a znalostí v další praxi

Žák:

- užívá samostatně vizuálně obrazné techniky
- dodržuje hygienická a bezpečnostní pravidla
- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problémů použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Obsahové vymezení vyučovacího předmětu:

- rozvíjí prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše, objemu a prostoru
- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií
- rozvíjí především průřezové téma Osobnostní a sociální výchovy (týká se společného zaměření na rozvoj smyslového vnímání, kreativity, vnímání a utváření mimouměleckého estetického) a Výchovy k myšlení v evropských a globálních souvislostech (prohlubuje vztah k evropské a světové kultuře)

Organizační vymezení vyučovacího předmětu:

- výuka probíhá v odborné učebně výtvarné výchovy, v učebně výpočetní techniky nebo mimo budovu školy (práce v plenéru).

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání - skupinové vyučování, samostatná práce, kolektivní práce, krátkodobé projekty

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

- EV - vztah člověka k přírodě
  - ekosystémy
  - lidské aktivity a problémy životního prostředí
- EGS - jsme Evropané
  - Evropa a svět nás zajímá
- OSV - poznávání lidí
  - kreativita
  - sebepoznání a sebepojetí
  - komunikace
  - hodnoty, postoje, praktická etika

- rozvoj schopností poznávání
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- kooperace a kompetice
- MDV - práce v realizačním týmu
  - fungování a vliv médií ve společnosti
  - tvorba mediálního sdělení
- MKV - lidské vztahy
  - multikulturalita
- VDO - principy demokracie

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ŽÁK

- Uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru
- Uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci
- Při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních
- Vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

- při teoreticky zaměřených hodinách si žáci vytváří takové učební materiály, aby je mohli dále využívat pro své vlastní učení

Učitel:

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl sám zorganizovat vlastní činnost, seznamuje žáky s tradičními a netradičními výtvarnými postupy, uplatňuje osobitý přístup a vede žáky ke kritickému zhodnocení výsledků své práce a diskuse o ní

Žák:

- při své tvorbě poznává vlastní pokroky a při konečném výstupu si dokáže zpětně uvědomit problémy související s realizací
- při teoreticky zaměřených hodinách získává nové poznatky, dál je využívá pro své vlastní učení (mezipředmětové vztahy)

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- předkládá dostatek námětů k samostatnému zpracování, zadává žákům úkoly k rozpoznání výtvarných problémů a umožňuje jim volbu různých postupů, vede žáky k vnímání a řešení problémových situací a jejich pochopení, vede žáky k vytvoření vlastního úsudku

Žák:

- při zadání úkolů žák rozpozná výtvarný problém a hledá nejvhodnější způsob řešení, samostatně řeší problémy, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k naslouchání výkladu a k zapojení se do diskuse, učí je formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory kultivovaně v písemném i ústním projevu, vede žáky k soužití a spolupráci s ostatními lidmi, dohlíží na dodržování etiky komunikace a respektování

Žák:

- formuluje své myšlenky a názory, dokáže vyjádřit svůj názor a vhodnou formou ho obhájit a tolerovat názor druhých, využívá informační a komunikační prostředky

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k vzájemné ohleduplnosti a toleranci, k upevnění mezilidských vztahů, dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, umožňuje každému žákovi zažít úspěch a zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Žák:

- na základě poznání účinně spolupracuje jednotlivě i ve skupině, přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování přesvědčení druhých lidí, využívá našich kulturních a historických tradic, podporuje občanské cítění žáků

Žák:

- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům a smysl pro kulturu a tvořivost, respektuje a chrání naše kulturní a historické dědictví, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí (environmentální problémy) prezentuje výsledky své práce, účastní se výtvarných soutěží

Kompetence pracovní

Učitel:

- vyžaduje účinně a bezpečně používat výtvarné materiály, vede žáky ke správným způsobům jejich užití

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získané při výtvarných činnostech, vytváří si pozitivní vztah k manuálním činnostem, dodržuje hygienická pravidla při práci s výtvarným materiálem

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury

	– jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru
--	---

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
V tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

3. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Vnímá události různými smysly a vizuálně je vyjadřuje	Linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury – jejich jednoduché vztahy (podobnost, kontrast, rytmus), jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
Vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky je vyjadřuje	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil Interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých) v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací

4. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	Uspořádání objektů do celků – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vizuálně obrazná vyjádření podnětů hmatových, sluchových, pohybových, čichových, chuťových a vyjádření vizuálních podnětů prostředky vnímatelnými ostatními smysly

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
<p>Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p> <p>Osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)</p>	<p>Typy vizuálně obrazných vyjádření – jejich rozlišení, výběr a uplatnění – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama</p>

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
<p>Nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu)</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sochařství; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p>	<p>Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama</p>

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
Vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky je vyjadřuje Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání)

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření i děl výtvarného umění

6. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Samostatně vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury; vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
Při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění

	v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace
--	--

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

7. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Samostatně vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků	Uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
Zaznamenává vizuální zkušenost i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie	Prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace

Nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	
---	--

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	Osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování

8. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě; reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických)

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
Zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	Typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, sochařství, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí záměry

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti, vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních	Komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

ROZVÍJENÍ SMYSLOVÉ CITLIVOSTI

Výstupy	Učivo
Užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	Smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě

UPLATŇOVÁNÍ SUBJEKTIVITY

Výstupy	Učivo
<p>Vyberá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření</p> <p>Rozlišuje působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu</p>	Přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech

OVĚŘOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍCH ÚČINKŮ

Výstupy	Učivo
Ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	Proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti

7. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví. Vzdělávací oblast člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem **Osobnostní a sociální výchova**. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu.

Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení - v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevnování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro výběr partnera i profesní dráhy, pro uplatnění ve společnosti atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

5.8.1. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační uspořádání

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. až 9. ročníku 1 h týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách a v učebně informatiky.

Cílem výuky je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými pro běžný život. Předmět v sobě zahrnuje po obsahové stránce témata komplexně rozvíjející osobnost dítěte, jako jsou sebepoznání a pochopení postavení žáka v různých typech kolektivu, setkání s druhými a respektování jejich odlišností, hodnota rodiny, přátelství, lásky. Každý žák je veden k úctě k životu a odpovědnosti za své zdraví, s čímž souvisí i znalost rizik a nebezpečí, která nás obklopují. Získává základní orientaci v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje.

Snažíme se o rozvoj samostatně uvažujícího jedince, který se dokáže orientovat ve svém životě a poradit si i ve složitých situacích, do kterých se může v budoucnu dostat.

Vyučovací předmět je úzce spjat s tělesnou výchovou, informatikou, občanskou výchovou.

Zahrnuje v sobě průřezová témata - především Osobnostní a sociální výchovu, Environmentální výchovu a Mediální výchovu.

Při výuce preferujeme aktivizující metody a formy práce podporující rozvoj sociálních dovedností žáků (skupinová práce, projektové vyučování, ...).

V rámci výuky navštěvujeme tematicky laděné vzdělávací a kulturní akce (přednášky, besedy, představení, exkurze), jež napomáhají hlubšímu chápání souvislostí a umožňují lepší orientaci v problematice dnešního světa.

Minimální doporučení úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ŽÁK

- Chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny
- Uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím
- Respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví
- Projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy

- Dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování
- Svěří se se zdravotním problémem
- Dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her
- Uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy
- Zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí
- Uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc: ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich čísla
- Chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyhledávat, zpracovávat a třídit informace
- zadává úlohy, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie
- vede žáky k aplikaci naučených pravidel
- vede žáky k využití osvojených vědomostí i v jiných oblastech
- připravuje žáky na celoživotní učení

Žák:

- vyhledává a třídí informace a propojuje je do širších významových celků
- zná textové zdroje (učebnice, encyklopedie, knihy, časopisy) učení
- využívá prostředků výpočetní techniky
- kriticky hodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k plánování postupů
- podporuje samostatnost, tvořivost a logické myšlení

- využívá problémové úlohy
- spolu se žáky řeší situace, které vznikají při vyučování i mimo něj

Žák:

- vyhledává informace vhodné k řešení problému
- využívá získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vnímá problémové situace ve škole i mimo ni, plánuje způsob jejich řešení
- samostatně řeší problémy a volí vhodné způsoby řešení
- uvážlivě rozhoduje

Kompetence komunikativní

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k výstižné argumentaci
- vede žáky k osvojování jazyka jako prostředku k vyjádření názoru

Žák:

- využívá vhodných prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, názorů, pocitů
- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, výstižně a kultivovaně se vyjadřuje ústně i písemně
- zvládá běžná pravidla mezilidské komunikace
- rozpozná jednoduché případy manipulativní komunikace, zejména reklamy
- účinně se zapojuje do diskuse a vhodně obhajuje své názory
- naslouchá promluvám druhých lidí, bere v úvahu jejich názory
- rozumí různým typům textů a záznamů
- využívá informačních a komunikačních prostředků pro komunikaci s okolním světem
- uplatňuje vhodné chování a komunikaci při řešení konfliktních situací mezi vrstevníky i dospělými

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke skupinové práci a k respektování ostatních členů skupiny
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- dodává žákům sebedůvěru, zajímá se o jejich názory
- toleruje individuální odlišnosti, respektuje osobnost žáků

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby si vzájemně sdělovali své pocity a názory
- využívá metod dramatické výchovy k sociálnímu učení
- učí žáky přijímat rozličné role ve skupině

Žák:

- účinně spolupracuje ve skupině
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- při práci ve skupině se dělí o pomůcky a materiály
- oceňuje své spolužáky ve skupině za dobrou práci
- věcně argumentuje
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém
- posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k respektování dohodnutých pravidel
- pěstuje u žáků úctu ke státním svátkům, k národním tradicím
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- reflektuje ve výuce společenské dění
- vede žáky k aktivnímu podílení se na třídní samosprávě, organizaci společenských akcí v rámci třídy, školy, obce

Žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí
- odmítá hrubé zacházení, fyzické i psychické násilí
- chrání naše tradice, kulturní i historické dědictví
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo ni
- aktivně se zapojuje do kolektivních aktivit ve škole i mimo ni
- přijímá odpovědnost v rámci třídní samosprávy a podílení se na organizaci společenských aktivit

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví
- systematicky vede žáky k řádnému plnění všech povinností
- vyžaduje dokončování práce v dohodnuté kvalitě a termínech
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- umožňuje žákům prezentovat výsledky jejich práce
- vede žáky k profesní orientaci

Žák:

- dodržují hygienu práce
- dodržuje vymezená pravidla
- plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi
- rozhoduje se o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru, chápe podstatu i riziko podnikání

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

9. ROČNÍK - DOTACE: I, POVINNÝ

VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ

Výstupy	Učivo
<p>Respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě</p> <p>Vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví</p>	<p>Vztahy ve dvojici kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství</p> <p>Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek</p>

ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE

Výstupy	Učivo
<p>Vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví</p> <p>Respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; a kultivovaně se chová k opačnému pohlaví</p> <p>Respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování</p>	<p>Dětství, puberta, dospívání tělesné, duševní a společenské změny.</p> <p>Sexuální dospívání a reprodukční zdraví zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity</p>

ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky</p> <p>Uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami;</p>	<p>Výživa a zdraví zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy</p> <p>Vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota</p>

<p>svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc</p>	<p>Tělesná a duševní hygiena, denní režim zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim</p> <p>Ochrana před přenosnými chorobami základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, náказы respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty</p> <p>Ochrana před chronickými nepřenosiými chorobami a před úrazy prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci</p>
--	---

RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE

Výstupy	Učivo
<p>Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím</p> <p>Uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým</p> <p>Vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresii</p> <p>Projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví, a osobního bezpečí v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc</p>	<p>Stres a jeho vztah ke zdraví kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti</p> <p>Auto-destruktivní závislosti psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu</p> <p>Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci</p> <p>Bezpečné chování a komunikace komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím</p>

<p>Uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí</p>	<p>elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc rizikových situacích a v situacích ohrožení Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) Manipulativní reklama a informace reklamní vlivy, působení sekt Ochrana člověka za mimořádných událostí klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí</p>
--	--

HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví Usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví Vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí</p>	<p>Celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie Podpora zdraví a její formy prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví</p>

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce</p>	<p>Sebepoznání a sebepojetí vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity</p>

Samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím

Seberegulace a sebeorganizace činností a chování

cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a prosociální chování
Psychohygienu v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech

Mezilidské vztahy, komunikace a kooperace

respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování

5.8.2. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 1. až 5. ročníku 3 hodiny týdně.

Vzdělávání v předmětu Tělesná výchova

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tématické okruhy:

- **činnosti ovlivňující zdraví** - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- **činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností** - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- **činnosti podporující pohybové učení** - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Organizace - žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, na stadionu, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozvíčku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění - relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá veškeré dostupné náčiní a nářadí.

Vyučovací předmět Tělesná výchova je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tématické okruhy průřezových témat:

VDO, MDV, EV, MKV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost
- Dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách
- Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti
- Projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám
- Zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu
- Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením
- Zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností
- Uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti
- Reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti
- Dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play
- Zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla
- Zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení problémů
- vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- vede žáky k orientování se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci

Žák:

- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu pohybového učení, pohybových dovedností, využívají poznatky v dalších činnostech
- poznává smysl a cíl pohybového učení, zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k vlastním výkonům

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k uplatňování zásad bezpečného chování ve sportovním prostředí
- využívá skupinové práce, vede žáky ke kooperaci

Žák:

- volí vhodné způsoby řešení situací
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- motivuje žáky k relevantní komunikaci mezi žáky

Žák:

- reaguje na základní povely a pokyny a sám je i vydává, zorganizuje jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách a týmech
- vede žáky k jednání v duchu fair - play - dodržování pravidel
- zadává úkoly při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany

Žák:

- respektuje jeden druhého
- uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému a psychickému násilí
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k pohybu a k tělesnému zdraví

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- vede k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky
- používá jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět ve všech ročnících: v 6. a 7. ročníku 3 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- regeneraci a kompenzaci jednostranné zátěže působené pobytem ve škole
- rozvoj pohybových dovedností a kultivaci pohybu
- poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- rozpoznávání základních situací ohrožujících tělesné a duševní zdraví a na osvojování dovedností také jejich předcházení a řešení
- seznámení se základními pohybovými návyky

Předmětem prolínají průřezová témata:

- VMEGS - mezinárodní organizace, řešení problémů dětí a mládeže
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládnutí rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích, cvičení dovedností, rozvíjení kreativity, řeč těla ...
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy, jednota tělesné i duševní stránky, tolerance a vztahy ....
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí, ochrana přírody při masových sportovních akcích, zásady MOV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

ŽÁK

- Usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí
- Cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy
- Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem
- Vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity
- Uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného

- Uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

ŽÁK

- Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech
- Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

ŽÁK

- Používá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka
- Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu
- přírody při sportu
- Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji
- Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka
- Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je
- Spolurozhoduje osvojované hry a soutěže

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

ŽÁK

- Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení
- Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich
- optimální provedení
- Vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují, organizují a řídí vlastní činnost
- různým způsobem zpracovávají informace o pohybových aktivitách ve škole
- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků
- zajišťuje bezpečnost žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- uplatňují vhodné a bezpečné chování i méně známém prostředí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů (všechny způsoby)
- vede žáky k nejjednodušším způsobům řešení problému

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev

- účinně se zapojují do diskuze
- užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře, uživatele internetu

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- se snaží vylepšit své postavení ve skupině
- naplňují ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky (respekt k opačnému pohlaví, čestné soupeření ...)

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
- dohlíží na kooperaci mezi jednotlivými skupinami žáků

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují do sportovních aktivit
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- rozlišují a uplatňují práva a povinnosti vyplývající z různých rolí (hráč, rozhodčí, divák, ...)

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- spoluorganizují svůj pohybový režim
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci
- uplatňují kondičně zaměřené činnosti

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- zpracovává výsledky žáků
- vede žáky ke zdokonalení svých dovedností
- vede žáky k pravidlům fair play

1. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p> <p>Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p>

	<p>Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana pří</p> <p>Hry na sněhu a na ledě</p> <p>Další pohybové činnosti <i>(podle podmínek školy a zájmu žáků)</i></p>
--	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<p>Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p>

2. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti</p> <p>Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p>

	<p>Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p> <p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
--	---

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení</p> <p>Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích</p> <p>Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti</p> <p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost</p> <p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>Hry na sněhu a na ledě</p>

	<p>Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>
--	---

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p>	<p>Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí Zásady jednání a chování – fair play Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p>

3. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti Uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p>

	<p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
--	---

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení Spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích Adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti</p>	<p>Pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity; využití hraček a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Hry na sněhu a na ledě Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>

	Plavání (základní plavecká výuka) – hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a bezpečnosti
--	--

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci</p> <p>Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p>	<p>Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p>

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p>Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p>

	<p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>Lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p> <p>Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěž na úrovni třídy</p> <p>Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>Podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti</p> <p>Zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu</p> <p>Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení</p> <p>Zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití</p> <p>Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu</p>

	<p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity</p> <p>Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umývárkách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV</p>
--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her</p>	<p>Základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na náradí odpovídající velikosti a hmotnosti</p> <p>Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmičným doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance</p> <p>Průpravné úpoly – přetahy a přetlaky</p> <p>Základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem</p> <p>Základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle zjednodušených pravidel minisportů</p> <p>Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody</p> <p>Lyžování, bruslení (podle podmínek školy) – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích</p> <p>Další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení</p> <p>Zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy</p> <p>Jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>Jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>Změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p> <p>Orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>Komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály</p> <p>Organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí</p> <p>Zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly</p> <p>Pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží</p> <p>Měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy</p> <p>Zdroje informací o pohybových činnostech</p>

6. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

GYMNASTIKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojmem z dané oblasti, zvládá záchranu a pomoc při jednoduchých cvicích</p> <p>Kotoul, kotoul letmo, stoj na lopatkách, skoky</p> <p>Zná průpravná cvičení</p> <p>Zná pojmy z dané oblasti</p> <p>Nácvik komíhání, průpravné cvičení – výmyk, výdrž ve shybu</p> <p>Ovládá chůzi bez dopomoci, ovládá chůzi s doprovodnými pohyby paží</p> <p>Zná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku</p>	<p>Akrobacie</p> <p>Hrazda</p> <p>Kladina</p> <p>Přeskok</p> <p>Kruhy</p>

<p>Přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky Provádí roznožku přes kozu našír odrazem z můstku, trampolínky Nácvik skrčky přes bednu našír odrazem z můstku, trampolínky Zná komíhání ve svisu, houpání v předhupu a záhubu</p>	
--	--

GYMNASTIKA

Výstupy	Učivo
<p>Rozumí pojům z dané oblasti, zvládá záchranu a pomoc při jednoduchých cvičích Kotoul, kotoul letmo, stoj na lopatkách, skoky Zná průpravná cvičení Zná pojmy z dané oblasti Nácvik komíhání, průpravné cvičení – výmyk, výdrž ve shybu Ovládá chůzi bez dopomoci, ovládá chůzi s doprovodnými pohyby paží Zná cvičení pro nácvik gymnastického odrazu z můstku Přeskočí díly bedny odrazem z trampolínky Provádí roznožku přes kozu našír odrazem z můstku, trampolínky Nácvik skrčky přes bednu našír odrazem z můstku, trampolínky Zná komíhání ve svisu, houpání v předhupu a záhubu</p>	<p>Akrobacie Hrazda Kladina Přeskok Kruhy</p>

LEHKÁ ATLETIKA

Výstupy	Učivo
<p>Zná základní pravidla atletických soutěží Zvládá běh v terénu, speciální běžecká cvičení (běžecká abeceda) Nacvičuje vytrvalostní běh, zvládá průpravná cvičení pro rychlý běh Zná stupňovaný rozběh, odraz z optimálního rozběhu Zvládá odraz z místa, techniku rozběhu a odrazu, ovládá základní techniku (flop)</p>	<p>Běh Skok daleký Skok vysoký (střížný, flop) Hod (kriketovým míčkem)</p>

Zvládá základní postoj při hodů, uvědomuje si základní práci ruky při hodů, koordinuje skřižený krok s hodem a provádí vlastní hod	
--	--

ÚPOLY

Výstupy	Učivo
Rozumí významu úpolových sportů, dbá bezpečnosti při úpolových činnostech Chápe právní aspekty a zneužití úpolových činností Zná průpravné cviky k úpolům, pádovou techniku, zvládá základní postoje, střehy a pohyby v postojích	Úpoly

TURISTIKA

Výstupy	Učivo
Zná pojmy z dané oblasti Pohybuje v terénu (i se zátěží), zvládá základní práci a orientaci s mapou	Turistika a pobyt v přírodě Příprava turistické akce, přesun do terénu a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty

CVIČENÍ S HUDBOU

Výstupy	Učivo
Zvládá základní cvičení s náčiním při hudebním či rytmickém doprovodu, ovládá změny poloh	Rytmická gymnastika

SPORTOVNÍ (MÍČOVÉ) HRY

Výstupy	Učivo
Zná základní pravidla Ovládá aspekty a specifika bezpečnosti a hygieny	Kopaná (fotbal) Házená

<p>Ovládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka na krátkou vzdálenost, zpracování míče, vedení míče, základní technika kopu, střelba...)</p> <p>Zná herní role a funkce, nacvičuje organizaci a řízení utkání, zná základní herní kombinace</p> <p>Zná základní herní prvky</p> <p>Ovládá základní herní činnosti jednotlivce (nahrávka, chytání, sbírání, pohyb bez míče, základní postoj brankáře ...)</p> <p>Nacvičuje organizaci a řízení utkání</p> <p>Zná základní postoj, ovládá základní herní činnosti jednotlivce (dribling levou i pravou rukou, přihrávka trčením, přihrávka obouruč nad hlavou, přihrávka jednoruč trčením, chytání míče v klidu i v pohybu, nácvik dvojtaktu ...)</p> <p>Ovládá základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka na krátkou vzdálenost, zpracování míče, vedení míče, základní technika kopu, střelba ...)</p> <p>Zná herní role a funkce, nacvičuje organizaci a řízení utkání, zná základní herní kombinace</p> <p>Ovládá základní herní činnosti jednotlivce (nahrávka, chytání, sbírání, pohyb bez míče, základní postoj brankáře ...)</p> <p>Zná základní postoj, ovládá základní herní činnosti jednotlivce (dribling levou i pravou rukou, přihrávka trčením, přihrávka obouruč nad hlavou, přihrávka jednoruč trčením, chytání míče v klidu i v pohybu, nácvik dvojtaktu ...)</p> <p>Zná základní postoj a správné držení těla a rukou, ovládá základní herní činnosti jednotlivce (odbití vrchem, odbití spodem, ovládá přehazovanou i s pravidly)</p> <p>Zná základní herní kombinace</p>	<p>Basketbal</p> <p>Odbíjená (volejbal)</p>
--	---

NETRADIČNÍ POHYBOVÉ HRY

Výstupy	Učivo
<p>Manipuluje s florbalovou holí a míčkem Háže a chytá, zná průpravné hry Háže, chytá, nacvičuje podání Chápe škodlivost drog i jiných škodlivých podpůrných prostředků Uplatňuje bezpečné chování na sportovištích i v méně známém terénu Chápe smysl kvalitního rozcvičení a protažení (strečinku) před i po hlavní činnosti</p>	<p>Florbal Softbal Ringo Teorie (činnost ovlivňující zdraví)</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny Užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu</p>	<p>Plavecké způsoby a techniky, teorie záchranného plavání, zdravotního plavání a plaveckých sportů Tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, základy grafického zápisu pohybu, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech Zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech</p>

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě</p>	<p>Význam pohybu pro zdraví – rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech – v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného</p>

<p>s hlavní činností – zatěžovanými svaly Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	
--	--

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - základní pojmy osvojovaných činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - - posílení podpůrně pohybového systému, posílení vnitřních orgánů, posílení smyslových a nervových funkcí Všestranné rozvíjející pohybové schopnosti</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

LEHKÁ ATLETIKA

Výstupy	Učivo
<p>Zvládá běžeckou abecedu, ví, co je šlapavý a švihový způsob běhu (60 - 100m)</p>	<p>Běh Skok daleký Skok vysoký (střížný, flop)</p>

<p>Startuje z bloků, zvládá polovysoký start a učí se koordinaci pohybu, zvládá vytrvalostní běh Zdokonaluje optimální rozběh, pracuje na zkvalitnění odrazové fáze Pracuje na zkvalitnění rozběhu a odrazu, zdokonaluje se ve skoku vysokém - flop Kontroluje „luk“ při fázi hodů, zlepšuje svou techniku hodů</p>	<p>Hod (kriketovým míčkem)</p>
--	--------------------------------

ÚPOLY

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zvládá přímý úder, kop vpřed, používá obranu proti objetí zepředu Zná základní pojmy z této oblasti Zlepšuje pádovou techniku</p>	<p>Úpoly Základy sebeobrany</p>

TURISTIKA

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Používá buzolu</p>	<p>Turistika a pobyt v přírodě Chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody</p>

CVIČENÍ S HUDBOU

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zná základy techniky pohybů i pohybů s náčiním Zvládá základy aerobiku Zvládá základní taneční kroky a držení těla</p>	<p>Rytmická gymnastika</p>

SPORTOVNÍ (MÍČOVÉ) HRY	
Výstupy	Učivo
<p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce (přihrávka, střelba na branku ...)</p> <p>Vedení míče pravou i levou nohou, slalom s míčem, vedení míče zakončené střelbou</p> <p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce (pohyb bez míče i s míčem, uvolnění, výskok, střelba jednoruč z vrchu i z náskoku a ze země (2-3 kroky))</p> <p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce (střelba z místa, střelba v pohybu, zvládá dvojtakt, ovládá uvolňování bez míče, realizuje obranný postoj...)</p> <p>Zlepšuje základní herní činnosti jednotlivce (podání spodem, zlepšuje hru v poli - obrana, zlepšuje se v základním postavení hráčů ...)</p>	<p>Kopaná (fotbal)</p> <p>Házená</p> <p>Basketbal</p> <p>Odbíjená (volejbal)</p>
NETRADIČNÍ POHYBOVÉ HRY	
Výstupy	Učivo
<p>Správně střílí a přihrává</p> <p>Užívá základní pravidla hry</p> <p>Je schopen přípravy a organizace utkání</p> <p>Správně odpálí</p> <p>Ovládá základní pravidla, hra</p> <p>Nacvičuje delší podání, hra</p>	<p>Florbal</p> <p>Softbal</p> <p>Ringo</p>
SJEZDOVÉ LYŽOVÁNÍ	
Výstupy	Učivo
<p>Zachází se sjezdovou výzbrojí a výstrojí, maže a udržuje lyže</p> <p>Základní prvky: Zvládá chůzi, výstupy, obraty; ovládá přenášení váhy</p>	<p>Sjezdové lyžování</p> <p>Základní prvky</p> <p>Základní technika sjíždění</p>

<p>Všeobecná lyžařská průprava: Zná základní lyžařský postoj; provádí oblouk ke svahu; sesouvání; ovládá odšlapování ke svahu; zvládá bruslení</p> <p>Základní technika sjíždění, základní lyžařské oblouky: klouzavý pluh; oblouk v pluhu; oblouk z pluhu; provádí oblouk z přívratu vyšší lyží; provádí oblouk z přívratu nižší lyží; zná oblouk z rozšířené stopy</p> <p>Brzdění: zabrzdí přívratem a obloukem v přívratu; hokejovým zastavením</p> <p>Pokročilá technika sjíždění: Zvládá oblouk v paralelním postavení lyží; odskakovaný oblouk; přejezd terénních nerovností; carvingový oblouk</p>	<p>Brzdění</p> <p>Pokročilá technika sjíždění</p>
---	---

BĚH NA LYŽÍCH

Výstupy	Učivo
<p>Zachází s běžeckou výzbrojí a výstrojí, maže a udržuje lyží</p> <p>Zná pravidla pohybu v zimní krajině</p> <p>Zvládá nošení lyží, dokáže si připnout lyže, zná správný úchyt holí</p> <p>Obrací se na místě, zvládá výstupy</p> <p>Ví, co je základní postoj, přenášení váhy, skluzy na jedné lyži</p> <p>Dokáže odšlapovat, zastaví smykem, zvládá sjíždění, sjezdový postoj, provádí běh střídavý, provádí běh soupažný jednodobý a dvoudobý, zvládne běh ve stopě 2000 – 4000 m</p> <p>Nacvičuje běh bez holí, zvládá přenášení váhy, odrazí se z vnitřní hrany lyže</p> <p>Přenáší váhu těla, zdokonaluje nácvik volné techniky do mírného protisvahu, po rovině, z mírného svahu, je schopen jízdy ve středně náročném terénu do 25 km</p>	<p>Běh na lyžích</p> <p>Základní prvky</p> <p>Nácvik klasické techniky</p> <p>Nácvik volné techniky</p>

GYMNASTIKA

Výstupy	Učivo
<p>Zlepšuje výkonnost při průpravných cvičeních Dokáže kotoul do zášvihu, zvládá stoj na rukou, zná průpravná cvičení pro přemet stranou, základní průprava pro skoky Zvládá výmyk – odrazem jednož, zlepšuje komíhání Provádí chůzi po kladině s obraty, dokáže rovnovážné polohy Zvládá skoky z trampolínky – prosté, pohyby nohou Provádí roznožku, skrčku přes kozu našíř i s oddáleným odrazem, nacvičuje záchranu a pomoc Zná pojmy z dané oblasti Provádí houpání, nacvičuje záhup a v záhupu seskok</p>	<p>Akrobacie Hrazda Kladina Přeskok Kruhy</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

Výstupy	Učivo
<p>Zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu Rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora</p>	<p>Organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování</p>

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>Odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší</p> <p>Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>Zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením</p>

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</p> <p>Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</p> <p>Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení - - posílení podpurně pohybového systému, posílení vnitřních orgánů, posílení smyslových a nervových funkcí</p> <p>Všestranné rozvíjející pohybové schopnosti</p>

8. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ**GYMNASTIKA**

Výstupy	Učivo
Zvládá přemet stranou Provádí skoky na místě i z místa Dokáže provádět rovnovážné polohy Řídí a samostatně hodnotí kvalitu výkonu Zlepšuje se v dosud naučených prvcích, nácvik sestavy Dokáže přešvihy únožmo ve vzporu Nacvičuje záchranu a dopomoc, zapojí žáky do řízení a samostatného hodnocení kvality Dokáže výmyk tahem, komíhání, sešin, zvládá náskok do vzporu, zákmihem seskok, nácvik podmetu Zvládá náskoky, seskoky, poskoky Provádí roznožku přes kozu i bednu podél Zvládá skrčku přes kozu našír i podél Skáče odrazem z trampolínky – s obraty Nacvičuje houpání s obraty Zvládá svis vznesmo, střemhlav Ovládá záhup, u záhupu seskok	Akrobacie Hrazda Kladina Přeskok Kruhy

LEHKÁ ATLETIKA

Výstupy	Učivo
Rozliší tempo při vytrvalostním běhu na dráze 1500 – 3000 m Předvede předávku při štafetovém běhu Ovládá měření tepu v závislosti na výkonu Zná atletické názvosloví Propojí rozběh a odraz, pracuje na zkvalitnění letové fáze skoku s důrazem na práci rukou	Běh, Skok daleký Skok vysoký (střížný, flop) Vrh koulí

Kvalitně provádí odrazová cvičení, zvládá dobře techniku rozběhu a odrazu, zvládá vlastní skok Nacvičujekoulařskou gymnastiku, zvládá nácvik rovnováhy, zvládá nácvik sunu, zdokonaluje techniku vrhu	
--	--

ÚPOLY

Výstupy	Učivo
Rozumí základní filozofii bojových a sebeobránných činností, dovede vysvětlit právní aspekty využití a zneužití úpolových činností, ovládá držení a pohyby v postojích při držení soupeře	Úpoly Základy aikido, judo

TURISTIKA

Výstupy	Učivo
Zúčastní se orientačního běhu	Turistika a pobyt v přírodě Základy orientačního běhu

CVIČENÍ S HUDBOU

Výstupy	Učivo
Vymyslí jednoduché pohybové etudy, posilování na hudbu (kondiční kulturistika)	Rytmická gymnastika Tance

SPORTOVNÍ (MÍČOVÉ) HRY

Výstupy	Učivo
Zvládá návaznost – zpracování míče na krátkou vzdálenost, slalom s míčem, zakončení střelbou na branku Nacvičuje přihrávky „na jeden dotek“, přihrává na dlouhou vzdálenost, uvolní se s míčem i bez míče	Kopaná (fotbal) Házená Basketbal Odbíjená (volejbal)

<p>Nacvičuje jednoduché kombinační varianty (útočné i obrané), zpracovává míč na větší vzdálenost Zvládá základní herní kombinace (útočné založené na přebíhání a útočné založené na nahrávání a uvolňování), umí obrannou činnost, samostatně brání Ovládá uvolňování s míčem, používá clonění, nacvičuje herní situace, zná základní pravidla Podává spodem, vrchem, nacvičuje bloky a smeče, nacvičuje hru na zmenšeném hřišti</p>	
--	--

NETRADIČNÍ POHYBOVÉ HRY A AKTIVITY

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Zná herní kombinace, zdokonaluje se v herních činnostech jednotlivce Zdokonaluje herní činnosti jednotlivce, ovládá hru (utkáni), samostatně vyhodnocuje jednotlivé situace Zdokonaluje se v herních činnostech jednotlivce, samostatně řídí utkáni</p>	<p>Florbal Softbal Ringo</p>

ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ

<p>Výstupy</p>	<p>Učivo</p>
<p>Naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu Dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji Sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí Zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci</p>	<p>Historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus - olympijská charta Pravidla osvojovaných činností – her, závodů, soutěží Měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování</p>

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ

Výstupy	Učivo
<p>Aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem</p> <p>Usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program</p> <p>Samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly</p> <p>Uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost</p>	<p>Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení</p>

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
<p>Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení</p> <p>Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení</p> <p>Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení</p>	<p>Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení)</p> <p>Speciální cvičení - - posílení podpůrně pohybového systému, posílení vnitřních orgánů, posílení smyslových a nervových funkcí</p> <p>Všestranné rozvíjející pohybové schopnosti</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ**GYMNASTIKA**

Výstupy	Učivo
Umí rondat, kotoul do zášvihů, předvede akrobatické řady Zdokonaluje se v dosud naučených dovednostech Zvládne podmet, umí toč jízdmo, nácvik sklopky Vymyslí jednoduché vazby a sestavy Skáče odrazem z trampolíny (skoky převratové), nacvičuje odbočku přes bednu našír	Akrobacie Hrazda Kladina Přeskok Kruhy

LEHKÁ ATLETIKA

Výstupy	Učivo
Zná techniku přeběhu překážek, ovládá štafetový běh, umí speciální běžecká cvičení, zná způsob běhu v dráze, v zatáčce Zkvalitňuje nácvik přechodu přes laťku Zkvalitňuje vrh zárovňovací technikou, zvládá vlastní vrh koulí, snaží se o samostatné hodnocení kvality výkonu	Běh Skok daleký Skok vysoký Vrh koulí Hod granátem

ÚPOLY

Výstupy	Učivo
Zvládá úpolové odpory, umí držení soupeře na zemi, zvládá únik z držení na zemi, zná psychologii řešení sebeobránných situací	Úpoly Karate

TURISTIKA	
Výstupy	Učivo
Připraví jednoduché turistické akce s pohybovým a poznávacím obsahem	Turistika a pobyt v přírodě Dokumentace z turistické akce; přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
CVIČENÍ S HUDBOU	
Výstupy	Učivo
Vymyslí vlastní pohybovou improvizaci na hudební doprovod Umí různé modifikace aerobiku	Rytmická gymnastika
SPORTOVNÍ (MÍČOVÉ) HRY	
Výstupy	Učivo
Zdokonaluje se v dosud naučených dovednostech Zvládá složitější kombinační varianty, standardní situace (obránné i útočné), rohový kop, přímý kop, situace při nepřímém kopu Zvládne zorganizovat soutěž a odpískat zápas Ovládá útočné a obranné kombinace, je schopen vysunuté obrany a zapojení se jako brankář do rychlého protiútoky Zvládá nácvik herních situací, obranných podle vývoje hry, zapojí se do řízení a samostatného hodnocení kvality (organizace a příprava utkání) Kryje útočníka bez míče, s míčem, při střelbě, používá doskakování, nacvičuje herní situace a vymýšlí taktiku Zapojí se do řízení a organizace utkání Umí hru na síti – nahrávka po přihrávce – útok (odbití míče po nahrávce – vrchem, lobem), zvládá nahrávku na střed a specializované posty – útok, bloky Zvládá herní kombinace Zvládne odpískat zápas	Kopaná (fotbal) Házená Basketbal Odbíjená (volejbal)

NETRADIČNÍ POHYBOVÉ HRY A AKTIVITY

Výstupy	Učivo
Zdokonaluje se v dosud naučených dovednostech Dokáže samostatně řídit a organizovat utkání	Florbal Softbal Ringo

ZDRAVOTNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA

Výstupy	Učivo
Uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení Zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení Aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	Činnosti a informace podporující korekce zdravotních oslabení - konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) Speciální cvičení - - posílení podpůrně pohybového systému, posílení vnitřních orgánů, posílení smyslových a nervových funkcí Všestranné rozvíjející pohybové schopnosti

8. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru člověk a svět práce je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy: **Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů**, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen do dvou tematických okruhů: **Práce s technickými materiály a Svět práce**.

Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání s výjimkou 6.ročníku a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

5.9.1. Pracovní vyučování

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje ve všech ročnících: v 1. až 5. ročníku 2 hodiny týdně. Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu.

Vzdělávání v předmětu Pracovní činnosti:

Pracovní činnosti patří do vzdělávacího oboru Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen do čtyř tematických okruhů:

1. Manuální činnosti

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Vyučovací předmět Pracovní činnosti je propojen s ostatními vyučovacími předměty.

V předmětu se realizují tematické okruhy průřezových témat:

OSV, VDO, EV

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

MANUÁLNÍ ČINNOSTI

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
- Pracuje podle slovního návodu a předlohy

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu
- Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii
- Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu
- Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž
- Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu
- Udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu
- Užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky
- Pečuje o nenáročné rostliny

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin
- Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování
- Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní
- Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

1.OBDOBÍ

ŽÁK

- Upraví stůl pro jednoduché stolování
- Chová se vhodně při stolování

2.OBDOBÍ

ŽÁK

- Uvede základní vybavení kuchyně
- Připraví samostatně jednoduchý pokrm
- Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování
- Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni
- Uplatňuje zásady správné výživy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení pracovních problémů
- vede žáky k osvojování základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- vede žáky k aktivnímu přístupu k práci

Žák:

- má pozitivní vztah k učení
- plánuje, organizuje a řídí vlastní učení
- aktivně se podílí na procesu učení, využívají poznatky v dalších pracovních činnostech
- poznává smysl a cíl učení, zaujímá a vyjadřuje svůj postoj k práci a pracovním činnostem

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení pracovních úkolů
- vede žáky samostatnému kombinování vizuálně obrazných elementů k dosažení obrazných vyjádření
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Žák:

- volí a promýšlejí pracovní postupy při plnění zadaných úkolů
- vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence komunikativní

Učitel:

- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů
- vede žáky k výstižnému projevu, rozšiřování slovní zásoby v oblasti pracovních nástrojů, náradí a pomůcek
- motivuje žáky k relevantní komunikaci mezi žáky

Žák:

- vyjadřuje své myšlenky a názory
- pojmenovává pracovní nástroje, náradí a pomůcky, popisuje postup práce
- účinně se zapojuje do diskuse

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- podporuje pocit sebedůvěry u žáků
- organizuje práci ve skupinách
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá

Žák:

- účinná spolupráce žáků při řešení problémů v týmu
- podílí se na utváření příjemné atmosféry ve skupině
- přispívá k diskusi celé třídy

- pomáhá slabším spolužákům
- utváří si pozitivní představu o sobě samém
- respektuje pokyny pedagogů

Kompetence občanské

Učitel:

- vede žáky k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- podporuje žáky k vzájemné toleranci
- potlačuje jakékoliv projevy rasismu, násilí a šikany
- vytváří pozitivní vztah k práci

Žák:

- respektuje jeden druhého
- je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- projevuje pozitivní postoj k výrobkům druhých

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k využívání zkušeností a dovedností z různých vzdělávacích oblastí
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků

Žák:

- využívá znalostí a zkušeností získaných v jednotlivých oblastech
- dodržuje vymezená pravidla a plní povinnosti a závazky
- správně a zodpovědně zachází s pracovními pomůckami

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešení problémů použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií

- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečena; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět Pracovní činnosti se vyučuje v 7.- 9. ročníku v rozsahu jedné vyučovací hodiny týdně. V 6.ročníku se předmět nevyučuje.

Předmět Pracovní vyučování se vyučuje jako předmět, který je rozdělen do několika okruhů.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- získávání základních uživatelských dovedností a vědomostí v různých oblastech lidské činnosti
- seznamování žáků s různými pracovními činnostmi a technologiemi
- tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků
- osvojení si základních pracovních a hygienických návyků
- plánování, učení, organizování a hodnocení pracovní činnosti vlastní i v týmu

Průřezová témata:

- OSV – zdokonalování dovedností týkajících se spolupráce a komunikace v týmu a v různých pracovních situacích
- VMEGS – informační technologie sloužící k orientaci k pracovním příležitostem
- MKV – schopnost zapojení se do diskuze, tolerance a vztahy ...
- EV – realizace prostřednictvím konkrétních pracovních aktivit ve prospěch životního prostředí, umožňuje poznání, význam a role různých profesí ve vztahu k životnímu prostředí

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

ŽÁK

- Získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň
- Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí
- Organizuje svoji pracovní činnost
- Pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech
- Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu
- Rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti
- Zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu
- Správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- Dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- Dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

SVĚT PRÁCE

ŽÁK

- Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách
- Posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života
- Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání
- Prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání
- byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů
- Byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Žáci:

- poznávají smysl a cíl svých aktivit
- plánují a řídí vlastní činnost
- zpracovávají informace o pracovních aktivitách ve škole
- podílí se na realizaci pracovních činností

Učitel:

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok a zlepšení
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru a motivuje je
- sleduje pokrok všech žáků
- zajišťuje bezpečnost žáků

Kompetence k řešení problémů

Žáci:

- vnímají nejrůznější problémové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- uvědomují si zodpovědnost svých rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- uplatňují vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí

Učitel:

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů (všechny způsoby)
- vede žáky k nejjednodušším způsobům řešení problému

Kompetence komunikativní

Žáci:

- komunikují na odpovídající úrovni
- si osvojí kultivovaný ústní projev
- účinně se zapojují do diskuze

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Žáci:

- spolupracují ve skupině
- podílejí se na vytváření pravidel práce v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- si vytváří pozitivní představu o sobě samém, která podporuje sebedůvěru a samostatný rozvoj
- se snaží vylepšit své postavení ve skupině

Učitel:

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnutých kvalit a postupů
- dohlíží na kooperaci mezi jednotlivými skupinami žáků

Kompetence občanské

Žáci:

- respektují názory ostatních
- si formují volní a charakterové rysy
- se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- aktivně se zapojují veřejných aktivit (práce v obci)
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Učitel:

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Žáci:

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- chápou práci a pracovní činnosti jako příležitost k rozvíjení podnikatelského myšlení
- využívají znalostí a dovedností v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci

Učitel:

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- zpracovává výsledky žáků
- vede žáky ke zdokonalení svých dovedností

Kompetence digitální

- pro školní práci a plánování svého času využívá digitální technologie, kombinuje je a samostatně rozhoduje, které pro jakou činnost či řešený problém použít
- potřebné informace získává z různých digitálních zdrojů na základě vlastních kritérií pro vyhledávání; získané informace posuzuje z hlediska souladu s již známými a na základě věrohodnosti příslušného zdroje
- ukládá informace tak, aby je mohl v případě potřeby najít a použít i někdo jiný, s kým spolupracuje; vytváří vlastní portfolio zdrojů informací a podílí se na tvorbě sdílených portfolií
- využívá digitální technologie ke sdílení dat, informací a obsahu s vybranými lidmi a k týmové práci
- komunikuje pomocí digitálních technologií i s více uživateli najednou; pro konkrétní komunikační situaci vybírá nejvhodnější technologii
- s porozuměním udržuje svá digitální zařízení zabezpečená; data chrání před zneužitím; rozpozná rizikové situace a vhodně na ně reaguje
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky, s ohleduplností a respektem k ostatním

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Výstupy	Učivo
Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Výstupy	Učivo
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Výstupy	Učivo
Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vhodně při stolování	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Výstupy	Učivo
---------	-------

Vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracuje podle slovního návodu a předlohy	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití
---	--

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Výstupy	Učivo
Provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování Pečuje o nenáročné rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Výstupy	Učivo
Připraví tabuli pro jednoduché stolování Chová se vhodně při stolování	Základní vybavení kuchyně Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Výstupy	Učivo
Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce

Udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	
--	--

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Výstupy	Učivo
Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při Úrazu	Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Výstupy	Učivo
Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udrží pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování

4. ROČNÍK - DOTACE:2, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Výstupy	Učivo
<p>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Lidové zvyky, tradice, řemesla Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při Úrazu</p>	<p>Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Výstupy	Učivo
<p>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při Úrazu</p>	<p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Pěstování pokojových rostlin Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p>

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>Základní vybavení kuchyně Výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování Technika v kuchyni – historie a význam</p>

5. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Výstupy	Učivo
<p>Vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Lidové zvyky, tradice, řemesla Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce</p>

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

Výstupy	Učivo
<p>Provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při Úrazu</p>	<p>Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční), sestavování modelů Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem</p>

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

Výstupy	Učivo
<p>Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>Ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</p> <p>Volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při Úrazu</p>	<p>Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.)</p> <p>Pěstování pokojových rostlin</p> <p>Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie</p>

PŘÍPRAVA POKRMŮ

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <p>Připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <p>Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<p>Základní vybavení kuchyně</p> <p>Výběr, nákup a skladování potravin</p> <p>Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování</p> <p>Technika v kuchyni – historie a význam</p>

7. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

Výstupy	Učivo
<p>Provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň</p> <p>Řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí</p> <p>Organizuje a plánuje svoji pracovní činnost</p>	<p>Vlastnosti materiálu, užití v praxi (dřevo, kov, plasty, kompozity)</p> <p>Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování</p> <p>Jednoduché pracovní operace a postupy</p> <p>Organizace práce, důležité technologické postupy</p> <p>Technické náčrtý a výkresy, technické informace, návody</p>

<p>Užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku Dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<p>Úloha techniky v životě člověka, zneužití techniky, technika a životní prostředí, technika a volný čas, tradice a řemesla</p>
---	--

8. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

SVĚT PRÁCE

Výstupy	Učivo
<p>Orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí Posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravu</p>	<p>Trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce Volba profesní orientace – základní principy sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace</p>

9. ROČNÍK - DOTACE: 1, POVINNÝ

SVĚT PRÁCE

Výstupy	Učivo
<p>Využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání Prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce</p>	<p>Informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby Zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy</p>

	nezaměstnanosti, úřady práce práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání
--	---

6. HODNOCENÍ ŽÁKŮ VE ŠKOLE

Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení a klasifikace žáků je nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy.

I. Zásady hodnocení a klasifikace žáků

1. Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci uplatňuje učitel přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.
2. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěm žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.
3. Hodnocení a klasifikace postihuje i schopnost žáka používat osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v konkrétních situacích.
4. Žáci se klasifikují ve všech předmětech uvedených v učebním plánu příslušného ročníku.
5. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.
6. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.
7. Při určování klasifikačního stupně posuzuje učitel výsledky práce žáka objektivně, nesmí podlehnout žádnému vlivu subjektivnímu ani vnějšímu.
8. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které mohou ovlivnit jeho výkon.

II. Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

Učitelé vytvářejí dostatečný prostor pro sebehodnocení žáků. Děje se tak zejména prostřednictvím sebehodnocení:

- při ústním zkoušení
- vybraných písemných prací
- aktivity a znalostí ve vyučovacích hodinách
- dalších výstupů (referáty, vystoupení, atd.)
- výkonů ve větších časových celcích (čtvrtletí, pololetí,...)

Sebehodnocení žáků je výraznou součástí výchovy. Přispívá k utváření samostatného objektivně smýšlejícího moderního mladého člověka.

III. Stupně hodnocení prospěchu a chování

1. Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se na vysvědčení hodnotí stupni

- 1 - velmi dobré
- 2 - uspokojivé
- 3 - neuspokojivé

2. Výsledky vzdělávání se v průběhu i na konci klasifikačního období hodnotí stupni prospěchu

- 1 - výborný
- 2 - chvalitebný
- 3 - dobrý
- 4 - dostatečný
- 5 - nedostatečný

3. Charakteristika stupňů klasifikace

a) stupně chování

1 - velmi dobré

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle.

2 - uspokojivé

Žák se dopustil závažnějšího přestupku proti pravidlům chování a ustanovení školního řádu nebo se opakovaně dopouští méně závažnějších přestupků, přičemž udělená opatření k posílení kázně byla neúčinná

3 - neuspokojivé

Žák se dopustil závažného přestupku proti pravidlům chování a ustanovení školního řádu, zpravidla se po důtce ředitele školy dopouští dalších přestupků.

b) stupně prospěchu

1 - výborný

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti (dále jen „učivo“) uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Dokáže samostatně a tvořivě uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Myslí logicky správně, projevuje tvořivost a samostatnost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky žáka jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. V předmětech s převahou výchovného zaměření (dále jen „výchovy“) má výrazně aktivní vztah k umění, jeho projev je estetický.

2 - chvalitebný

Žák ovládá učivo v podstatě uceleně, přesně a úplně. Samostatně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení úkolů. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky, grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Ve výchovách je jeho projev estetický, vykazuje jen menší nedostatky.

3 - dobrý

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti učiva mezery. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější chyby a nedostatky dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Ve výchovách je žák málo aktivní, tvořivý a samostatný. Jeho vědomosti a dovednosti mají mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele.

4 - dostatečný

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti učiva závažné mezery. Při provádění požadovaných činností má větší nedostatky. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby. Ústní a písemný projev má vážné nedostatky. Tyto chyby a nedostatky dovede žák s pomocí učitele opravit. Ve výchovách je málo aktivní a tvořivý, projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti.

5 - nedostatečný

Žák si požadované učivo neosvojil, má v něm závažné a značné mezery. Při provádění požadovaných činností má velmi podstatné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedokáže opravit ani s pomocí učitele. Ve výchovách je pasivní a neprojevuje zájem o činnosti.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení

1. Získávání podkladů

Základními metodami a formami získávání podkladů pro hodnocení a klasifikaci jsou

- soustavné diagnostické pozorování žáka
- soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenost na vyučování
- různé druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, pohybové)
- kontrolní písemné práce
- konzultace s dalšími učiteli

2. Četnost známek

Z důvodu objektivity hodnocení a klasifikace musí mít učitel dostatečné množství podkladů a známek za klasifikační období. Minimum pro klasifikaci za pololetí jsou tři známky. Na druhém stupni musí být alespoň jedna z nich z ústního zkoušení (platí pro naukové předměty).

3. Obecná pravidla pro klasifikaci

- učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace a poukazuje na klady a zápory hodnocených projevů. Při ústním zkoušení oznamuje výsledek hodnocení okamžitě, při písemné zkoušce nejpozději do 14 dnů
- učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka
- učitel je povinen informovat o klasifikaci žáka jeho zákonného zástupce prostřednictvím žákovské knížky

V. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách

1. Komisionální přezkoušení

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů ode dne vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2 školského zákona. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

2. Opravná zkouška

Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

Opravné zkoušky se konají v termínu stanoveném ředitelem školy.

Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu vykonání nedostaví, neprospěl.

VI. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá jeho omezení negativní vliv.

Žák s vývojovou poruchou učení je klasifikován stupni prospěchu, přičemž platí tyto hlavní zásady:

- vývojová porucha se neprojevuje pouze v jednom předmětu, ale v určité míře postihuje všechny předměty. Například dítě trpící dyslexií má potíže nejen v českém jazyce, ale i v dalších předmětech, kde je výkon závislý na rychlosti a kvalitě čtení
- u žáků s vývojovou poruchou bude kladen důraz na ten druh projevu (písemný nebo ústní), ve kterém má předpoklad podávat lepší výkon
- při klasifikaci se nebude vycházet z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl

- při hodnocení písemného projevu (zejména český jazyk) je třeba v klasifikaci zohlednit počet chyb a kvalitu grafického projevu
- je třeba hodnotit jen výkon, který žák v daném časovém limitu zvládl

Celkově platí, že žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, forma a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám. Při hodnocení těchto žáků se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění.

VII. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek

1. Pochvaly a jiná ocenění

- ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci
- třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci

2. Ukládání důtek a napominání

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit

- napomenutí třídního učitele
- důtku třídního učitele
- důtku ředitele školy

Uložení výchovného opatření podle charakteristiky porušení povinností stanovených školním řádem:

- napomenutí třídního učitele bude uloženo žákovi, který opakovaně neplní své školní povinnosti či porušuje školní řád méně závažným způsobem nebo se závažnějšího prohřešku dopustí ojedinele. Uložení tohoto opatření je plně v kompetenci třídního učitele
- důtka třídního učitele bude uložena žákovi, který opakovaně neplní své školní povinnosti (zpravidla předchází napomenutí třídního učitele) či porušuje školní řád závažnějším způsobem. Uložení tohoto opatření je v kompetenci třídního učitele, jehož povinností je udělení důtky třídního učitele oznámit neprodleně řediteli školy
- důtka ředitele školy bude uložena žákovi, který opakovaně až soustavně neplní své školní povinnosti (zpravidla předchází důtka třídního učitele) či poruší školní řád závažným způsobem. Uložení tohoto opatření je v kompetenci ředitele školy a je podmíněno projednáním v pedagogické radě.

7. PŘÍLOHA

Příloha č. 1 - Seznam zkratk průřezových témat

Název	Zkratka
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA	OSV
Rozvoj schopností poznávání	RSP
Sebepoznání a sebepojetí	SaS
Seberegulace a sebeorganizace	SRaSO
Psychohygiena	PH
Kreativita	K
Poznávání lidí	PL
Mezilidské vztahy	MV
Komunikace	Ko
Kooperace a kompetice	KaK
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	ŘPRD
Hodnoty, postoje, praktická etika	HPPE
VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA	VDO
Občanská společnost a škola	OSŠ
Občan, občanská společnost a stát	OOSS
Formy participace občanů v politickém životě	POPŽ
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	PD

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Evropa a svět nás zajímá
Objevujeme Evropu a svět
Jsme Evropané

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Kulturní diference
Lidské vztahy
Etnický původ
Multikulturalita
Princip sociálního smíru a solidarity

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Ekosystémy
Základní podmínky života
Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Vztah člověka k prostředí

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
Stavba mediálních sdělení
Vnímání autora mediálních sdělení
Fungování a vliv médií ve společnosti
Tvorba mediálního sdělení
Práce v realizačním týmu

VMEGS

ES
OES
JE

MuV

KD
LV
EP
PM
PSSS

EV

E
ZPŽ
ŽP
VČP

MeV

KČPPMS
IVMSR
SMS
VAMS
FVM
TMS
PRT